

วารสารสังคมศาสตร์วิจัย

JOURNAL FOR SOCIAL SCIENCES RESEARCH

วารสารสังคมศาสตร์วิจัย

JOURNAL FOR SOCIAL SCIENCES RESEARCH

ความเป็นมา

ด้วยเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ข้อที่ 13.2.1, 13.2.2 และ 13.3.1, 13.3.2 (สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา 2549: 28-30) ได้กำหนดให้การตีพิมพ์ผลงานวิทยานิพนธ์หรือบางส่วนของผลงาน วิทยานิพนธ์ ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือการเสนอผลงานบางส่วนต่อที่ประชุมวิชาการที่มี ีรายงานการประชุม (Proceeding) ในกรณีของนักศึกษาระดับมหาบัณฑิต และสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่มี กรรมการภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง (Peer Review) ในกรณีของนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต เป็น ส่วนหนึ่งของเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา และตามมติของการประชุมการพัฒนางานบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภูมิภาคตะวันตก ครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2551 ได้เห็นชอบให้มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภูมิภาคตะวันตก มีภาระงานร่วมกัน คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบุรี รับผิดชอบจัดทำวารสารบัณฑิตศึกษาศาสาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครปฐม รับผิดชอบจัดทำวารสารบัณฑิตศึกษาศาสสาสังคมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏ หมู่บ้านจอมบึง และมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี รับผิดชอบการจัดประชุมทางวิชาการ

ต่อมาที่ประชุมการพัฒนางานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภูมิภาคตะวันตก ครั้งที่ 2/2551 เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2551 ได้มีมติรับหลักการตามร่างโครงการจัดทำ วารสารบัณฑิตศึกษาศาสสาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภูมิภาคตะวันตก และให้มหาวิทยาลัย ราชภัฏแต่ละแห่งที่รับผิดชอบภาระงานตามมติที่ประชุมครั้งที่ 1/2551 จัดทำร่างโครงการเพื่อเสนอ ต่อที่ประชุมอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภูมิภาคตะวันตก ในวันเสาร์ที่ 6 ธันวาคม 2551 ซึ่งที่ ประชุมอธิการบดีในครั้งนั้นมีมติเห็นชอบในหลักการตามเสนอ

วัตถุประสงค์ : เพื่อเผยแพร่ผลงานการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาศาสสาสังคมศาสตร์ของนักศึกษา คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภูมิภาคตะวันตก มหาวิทยาลัย และ สถาบันการศึกษาอื่นๆ และผู้สนใจทั่วไป

เจ้าของ : มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภูมิภาคตะวันตก (มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และมหาวิทยาลัย ราชภัฏกาญจนบุรี)

สารบัญ / CONTENT

ความไม่หลากหลายของความหลากหลายทางวัฒนธรรม NO DIVERSITY OF CULTURAL DIVERSITY.....	5
ไชยณัฐ คำดี/CHAIYANAT DUMDEE	
การพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ข้าวหอมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 THE DEVELOPMENT OF CURRICULUM ENTITLED “BROWN RICE” IN THE CAREER AND TECHNOLOGY LEARNING SUBSTANCE FOR GRADE 6 STUDENTS.....	9
นवलฉวี นักพ็อน/NUANCHAVEE NAKFORN เนติ เฉลยวาเรศ/NETI CHALOEYWARES วรรณวิไล นันทมานพ/WANWILAI NUNTHAMANOP	
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ปลาเห็ดสมุนไพร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 THE DEVELOPMENT OF CURRICULUM ENTITLED PLAHEDSAMOONPRI IN THE CAREER AND TECHNOLOGY LEARNING SUBSTANCE FOR GRADE 5 STUDENS.....	29
รศธร พันธุ์เพชร/ROSATHON PHUNPHET ปราโมทย์ จันทร์เรือง/PHAMOTE CHANRUANG วรรณวิไล นันทมานพ/WANWILAI NUNTHAMANOP	
การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACTIVITY PACKAGE ON THE TOP OF PAINTING FOR THE ART LEARNING AREAS FOR PRATHOMSUKSA 4 STUDENTS.....	49
ลักขณา โพธิสุทธิ/LUKHANA POTISUT ปราโมทย์ จันทร์เรือง/PRAMOTE CHANRUEANG เนติ เฉลยวาเรศ/NETI CHALOEYWARED	
การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 PARTICIPATION OF THE COMMITTEE AFFECTING THE IMAGE OF BASIC EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE JURISDICTION OF SUPHAN BURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2	63
ธนา น้ำค้าง/THANA NUMKHANG เยาวภา บัวเวช/YAOWAPA BUAWECH	
การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 USE OF GOOD GOVERNANCE PRINCIPLES FOR PERSONNEL ADMINISTRATION IN BASIC EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE JURISDICTION OF NAKHON PATHOM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1.....	80
สันทนา ศรีไพบัว/SANTANA SREEPAIBUA พิชญญาภา ยืนยาว/PITCHAYAPA YUENYAW	

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
สำหรับเด็กปฐมวัย

DEVELOPMENT OF A SCIENCE LEARNING ACTIVITY PACKAGE TO ENHANCE PRESCHOOL
CHILDREN'S SCIENCE PROCESS SKILLS..... 99

อัชฌา หนูนันท์/ATCHARA NOONAN

อัมรินทร์ อินทร์อยู่/AMMARIN INYOO

รัฐดาว พิศาลพงศ์/RATHDOW PHISALAPHONG

การพัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย โดยใช้ชุดประสบการณ์
การเรียนรู้แบบโครงการ

DEVELOPMENT OF PRESCHOOL CHILDREN GROUP WORKING ABILITY WITH THE USE
OF LEARNING EXPERIENCE PROJECT..... 115

อรชума เพชรนาถ/ONCHUMA PHETNAT

รัฐดาว พิศาลพงศ์/RATHDOW PHISALAPHONG

จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย/JITIRAT SAENGLOETUTHAI

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์ กลุ่มทรัพยากรพลังงาน
และสาธารณูปโภค โดยใช้แบบจำลองการตั้งราคาหลักทรัพย์ CAPM: กรณีศึกษาหลักทรัพย์
EASTW, EGCO, ESSO, GLOW , GUNKUL และ IRPC

ANALYSIS RATE OF RETURN AND RISKS OF AN INVESTMENT IN THE STOCK OF ENERGY
AND UTILITY SECTOR BY USING CAPM, CASE STUDY: EASTW, EGCO, ESSO, GLOW,
GUNKUL AND IRPC..... 128

อรชума ใจห้าว/ONAUMA JAIHAO

กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ/KITTIPHUN KHONGSAWATKIAT

การศึกษาเปรียบเทียบความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI)
โดยใช้แบบจำลอง CAPM: กรณีศึกษาหลักทรัพย์ CIG, IRCP, QLT, TRC, TRT และ KASET

THE COMPARATIVE STUDY OF RISK AND RATES OF RETURN ON THE SECURITIES IN THE
MARKET FOR ALTERNATIVE INVESTMENT (MAI) CAPITAL ASSET PRICING MODEL (CAPM):
THE CASE STUDY OF CIG, IRCP, QLT, TRC, TRT, AND KASET..... 148

อนงค์นาฏย์ นวลละออง/ANONGNART NUALAONG

กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ/KITTIPHUN KHONGSAWATKIAT

แบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชัยการ
กรุงเทพมหานคร

LEARNING STYLES IN USING INTERNET OF VOCATIONAL STUDENTS OF PANAKORN
COMMERCIAL COLLEGE, BANGKOK..... 166

วิภาดา เรืองสอน/WIPADA RUANGSON

จิรวัดณ์ วีรังกร/JIRAWAT VIRANGGORN

ธนีนาฏ ณ สุนทร/TANEENART NA-SOONTORN

บทวิจารณ์หนังสือ: ความไม่หลากหลายของความหลากหลายทางวัฒนธรรม Book Review: NO DIVERSITY OF CULTURAL DIVERSITY

ไชยณัฐ ดำดี/CHAIYANAT DUMDEE¹

บทคัดย่อ

หนังสือเรื่อง “ความไม่หลากหลายของความหลากหลายทางวัฒนธรรม” เล่มนี้แต่งโดย รองศาสตราจารย์ธเนศ วงศ์ยานนาวา พิมพ์เมื่อ มีนาคม 2552 โดยสำนักพิมพ์สมมติ จำนวน 213 หน้า ซึ่งหนังสือเล่มนี้จะนำเสนอภาพของความหลากหลายทางวัฒนธรรม อันเกิดขึ้นจากการแบ่งแยก ชนชั้น การแบ่งแยกจากลักษณะภูมิศาสตร์ การผนวกดินแดน การย้ายถิ่น และการตกเป็นอาณานิคม เป็นต้น ซึ่งแบ่งเนื้อหาสาระสำคัญแบ่งเป็น 3 ส่วน ที่อธิบายให้เห็นถึงความหลากหลายของวัฒนธรรมที่ กลับอยู่ภายใต้รูปแบบรัฐประชาชาติซึ่งถูกทำให้ความหลากหลายวัฒนธรรมนั้นผสมกลมกลืนเป็น หนึ่งเดียว

คำสำคัญ: วัฒนธรรม ความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ABSTRACT

The book is “No diversity of cultural diversity”, which was written by Associate Professor Thanet Wongyannava in March 2009, published by sommadhi press, 213 pages. This book is presented about cultural diversity resulting from social stratification, classification of topography, merged territory, migration and colony. The contents of book are classified three parts to explain diversity of culture, but under nation state pattern so cultural diversity was become unity.

Keywords: culture, cultural diversity

---

¹นักวิชาการอิสระ

บทสรุป

กรอบคิดเรื่องความหลากหลายมีความสำคัญหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งดำเนินคู่ไปกับการขยายตัวขององค์กรกลาง ความหลากหลายรูปแบบของรัฐประชาชาติ² ภูมิภาคนิยม ท้องถิ่นนิยม นับตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 การขยายตัวของระบบอาณานิคมได้สร้างสิ่งที่เรียกว่าภาวะทันสมัย (Modernity) ส่งผลให้เกิดอัตลักษณ์ รัฐประชาชาติที่เน้นความเป็นหนึ่งเดียว หนังสือเล่มนี้เป็น การเปิดโลกทัศน์ทางความคิดด้วยการแสดงให้เห็นถึงแนวคิดที่มีอิทธิพลและการคงอยู่ของแนวคิดนั้น ว่าส่งผลอย่างไรต่อวิถีชีวิตของประชาชนซึ่งหนังสือเล่มนี้มีเนื้อหาสาระประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

ส่วนแรก เอกเทวนิยม³ (Monotheism) เป็นส่วนที่อธิบายให้เห็นถึงรากฐานความคิด พระเจ้าองค์เดียวด้วยแนวคิดการมีเพียงหนึ่งเดียวและไม่สามารถแบ่งแยกได้ทำให้เกิดรากฐานทางประวัติศาสตร์ของศาสนายิว การทำลายล้าง การผนวกศาสนาแบบพระเจ้าองค์เดียวและรัฐเข้าด้วยกัน โดยยกตัวอย่างกรณีจักรพรรดิคอนสแตนติน (Constantine) กษัตริย์ผู้เป็นคริสต์มามกะ ผู้เขียนได้กล่าวถึงและอธิบายปัญหาความขัดแย้งภายในครอบครัว โดยความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นจากคอนสแตนตินในฐานะของลูกเขยของแมกซิมิอัน (Maximian) ต้องการฆ่าพ่อตาผู้ต้องการอำนาจ แม้ว่าจะฆ่าแมกซิมิอันได้สำเร็จแต่ไม่สามารถทำให้คอนสแตนตินมีอำนาจได้เด็ดขาด สงครามระหว่างคนต่างสายเลือดที่ร่วมสายเลือดผ่านการแต่งงานจึงเกิดขึ้น และการปิดท้ายเรื่องด้วยการแสดงอัตลักษณ์ความจงรักภักดี ความสำนึกในความรักชาติและไม่ทรยศเปลี่ยนแปลงไปเป็นพวก “คนอื่น” หรือจะไม่จงรักภักดีต่อชาติอื่น จุดเด่นในส่วนแรกนี้คือ การเปิดเรื่องด้วยการอธิบายให้เห็นว่าไม่มีอะไรที่มากไปกว่าหนึ่ง ทุกๆ สิ่ง ทุกๆ อย่างต้องกลายเป็นเอกพจน์ ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการผูกขาด ในส่วนนี้จึงใช้หลักการอธิบายให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ศาสนายิว กรณีการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ของฮิตเลอร์และนาซีในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ดังนั้นผู้อ่านควรมีพื้นฐานความรู้ทางประวัติศาสตร์และความเข้าใจถึงแนวคิดความเป็นหนึ่งเดียว

ส่วนที่สอง ความไม่หลากหลายของความหลากหลายทางวัฒนธรรม ในส่วนนี้ผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นสาระสำคัญ ได้แก่ 1) ความหลากหลายในที่นี้คือความหลากหลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์และเชื้อชาติ การต่อสู้แย่งชิงเพื่อปกป้องอำนาจ วัฒนธรรมข้ามชาติ และวัฒนธรรมเดียวที่สะท้อนที่ คำว่า “ราก” ที่ตกอยู่ภายใต้กรอบของรัฐประชาชาติ สภาวะไร้ราก 2) รัฐประชาชาติที่มีการแพร่ขยายไปทั่วโลกทำให้ไม่มีความหลากหลาย รัฐประชาชาติสมัยใหม่จึงใช้ “วัฒนธรรม” เป็น

²กระบวนการปลูกฝังความรู้สึก “เป็นชาติ” ลงในองค์ประกอบของรัฐสมัยใหม่ ซึ่งก็คือ “ประชาชน” โดยการสร้างความรู้สึกแน่นแฟ้นผ่านว่าประชาชนทุกคนในรัฐนั้นเป็นพวกเดียวกัน ด้วยวิธีการ ได้แก่ การสร้างสัญลักษณ์ร่วมกัน เช่น การใช้ธงชาติ การเดินขบวนฉลองในวันชาติ นำประวัติศาสตร์ของประเทศบรรจุไว้ในตำราเรียน การมีประวัติศาสตร์ร่วมกัน เช่น ความเป็นมาของชาติไทยที่มาจากอาณาจักรสุโขทัย อโยธยา ธนบุรี และกรุงรัตนโกสินทร์ การปฏิบัติฝรั่งเศสที่ถือเอาเป็นการก่อกำเนิดของรัฐชาติในยุโรป เป็นต้น

³เอกเทวนิยม หมายถึง นับถือพระเจ้าองค์เดียว ได้แก่ ศาสนายูดาห์หรือยิว ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาไซโรอัสเตอร์ ศาสนาซิกข์

มาตรฐานใหม่ในการกำหนดความเป็นรัฐและการเป็นสมาชิกของชุมชนทางการเมืองนั้นๆ และ 3) ด้วยรูปแบบรัฐประชาชาติทำให้วัฒนธรรมที่เคยดำรงอยู่อย่างหลากหลายกลับกลายเป็นปัญหาขึ้นมา จุดเด่นในส่วนที่สองนี้ คือ การนำเสนอให้เห็นภาพองค์รวมที่มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ ประการที่หนึ่ง การแสดงความสัมพันธ์เชิงอำนาจ การกีดกัน การครอบงำ ความขัดแย้งและการดิ้นรนต่อสู้ ความเท่าเทียม และความยุติธรรม โดยในส่วนนี้ผู้เขียนอธิบายถึงวัฒนธรรมที่อยู่ภายใต้กลไกของรัฐประชาชาติที่ไม่ได้หมายความรวมถึงวัฒนธรรมอื่น เช่น สถาปัตยกรรมไทยก็ไม่รวมเอาสุเหร่าหรือสถาปัตยกรรมวัดพุทธสายมหายานเข้าไปด้วย เป็นต้น ประการที่สอง ความสัมพันธ์เชิงกระบวนการแบบมีพลวัต และประการที่สาม ความสัมพันธ์เชิงความรู้สึกนึกคิดที่มาจากต่างมุมมอง (อานันท์ กาญจนพันธุ์, 2553: 73-75) เช่น การสะท้อนความคิดทางวัฒนธรรมในฐานะของเครื่องมือทางการเมืองที่มุ่งหวังให้เกิดการยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม ส่วนความไม่หลากหลายในหนังสือเล่มนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อของแนวความคิดที่ว่าทุกสิ่งอย่างมีเพียงหนึ่งเดียวไม่สามารถแบ่งแยกได้ แต่อย่างไรก็ตามความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้ถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายกลายเป็นสภาวะที่ไม่สามารถสรุปว่าอะไรคือความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งการให้ความหมายนั้นจะขึ้นอยู่กับบริบทและแนวคิดของแต่ละบุคคล

ส่วนที่สาม ความไม่อดกลั้นในความอดกลั้นของเสรีนิยม ในส่วนนี้เปิดเรื่องด้วยคำว่าอคติในมุมมองทางการเมือง และมุมมองทางศาสนาที่พยายามขจัดสิ่งที่แปลกปลอมด้วยการใช้เหตุผล (Rationality) ดังนั้นความไม่อดกลั้นต่อความคิดที่แปลกปลอมจะนำไปสู่การทำลายล้างและทำร้ายผู้อื่น นอกจากนี้ผู้เขียนได้เสนอหลักการของเสรีนิยมแบบ “แสงจตุรร่วม สวงจตุรต่าง” โดยเสนอว่าการอยู่ร่วมกันในสังคมได้นั้นต่างฝ่ายต้องมีความอดกลั้น เพื่อควบคุมอคติของมวลมนุษย การประนีประนอม ความอดกลั้นเป็นวิถีชีวิตที่จำเป็นสำหรับการอยู่ร่วมกันภายใต้ความหลากหลายของค่านิยมและวิถีชีวิต ในส่วนที่สามนี้ผู้เขียนได้นำเสนอตัวอย่างและทฤษฎีที่สำคัญ อาทิ ทฤษฎีสัญญาประชาคม (Contraction Theory) ของฮอบส์ ที่กล่าวถึง การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลทำให้มนุษย์ยินดีที่จะมอบอำนาจให้องค์อธิปัตย์มากกว่าเก็บอำนาจไว้ที่ตนเอง ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการฆ่ากันเองของมนุษย์ตามสภาวะตามธรรมชาติ ดังนั้นมนุษย์จึงควรมีความอดกลั้นควบคุมตนเองไม่ให้ใช้พลังกำลังในการตัดสินปัญหา จุดเด่นในส่วนนี้คือการใช้แนวคิดทฤษฎีในการอธิบายที่หลากหลายในลักษณะเชิงบูรณาการเข้าด้วยกันไม่ว่าจะเป็นแนวคิดทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ แนวคิดทฤษฎีทางจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์ พร้อมยกตัวอย่างประกอบอย่างชัดเจน ทำให้แนวคิดที่นำมาอธิบายนั้นมีความสอดคล้องและเข้าใจปรากฏการณ์ เป็นต้น สำหรับจุดอ่อนของส่วนนี้คือ ไม่ได้มีการเสนอแนวทางในการทำให้เกิดหลักการของเสรีนิยมแบบ “แสงจตุรร่วม สวงจตุรต่าง” ไว้ ซึ่งหากมีการเสนอแนวทางและอธิบายในส่วนนี้อย่างชัดเจนก็จะทำให้ผู้อ่านเกิดมุมมองและความคิดใหม่ทางวัฒนธรรมและการไม่ยึดติดกับแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งมากเกินไป

บทสรุป

เมื่อผู้อ่านอ่านครบในเนื้อหาทั้งสามส่วนแล้ว ผู้อ่านจะพบว่า 1) หนังสือเล่มนี้ให้รายละเอียดข้อมูลทางประวัติศาสตร์ แนวคิดและหลักการในการทำความเข้าใจถึงกลไกการทำให้โลกอยู่ภายใต้มาตรฐานเดียวกันทั้งที่แต่ละภูมิภาคมีความหลากหลาย 2) ความแตกต่างที่เกิดขึ้นเป็นผลจากความซับซ้อนทางวัฒนธรรม การให้ความหมายของแต่ละพื้นที่ บริบทเฉพาะ และความสลับซับซ้อนของมนุษย์ วัฒนธรรมไม่ใช่แนวคิดที่ตายตัว ดังนั้นต้องมีการคิดเชิงย้อนแย้งจากปรากฏการณ์ที่เป็นอยู่ 3) การตั้งคำถามต่อสิ่งใดๆ ก็ตามไม่ควรมีแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งครอบงำหรือโดดเด่นเพียงแนวคิดเดียว อันเป็นจุดเด่นสำหรับหนังสือเล่มนี้ สำหรับจุดอ่อนของหนังสือเล่มนี้ คือการใช้ภาษาที่เข้าใจค่อนข้างยากและสลับซับซ้อน ซึ่งผู้อ่านควรมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ศาสนา ความคิดเชิงมานุษยวิทยา การวิจัยเชิงวัฒนธรรม และการเข้าใจถึงภาวะทันสมัย ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ ฯลฯ พอสมควรเพื่อให้สามารถเข้าถึงอรรถรสของหนังสือได้ดียิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตามหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากในการศึกษาเชิงลึกในประเด็นทางวัฒนธรรม 4 มิติ ได้แก่ 1) การสร้างความหมายของวัฒนธรรมที่ขึ้นอยู่กับบริบทเฉพาะ 2) การเป็นภาพตัวแทน 3) การเป็นกระบวนการและปฏิบัติการ และ 4) ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และการทำความเข้าใจถึงวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายภายใต้กรอบแนวคิดรัฐประชาชาติ นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในรูปแบบเชิงวิพากษ์และตั้งคำถาม สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ที่ไม่ควรมองมิติวัฒนธรรมแบบตายตัวแต่ควรวิพากษ์และสามารถตั้งคำถามได้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ธเนศ วงศ์ยานนาวา. (2552). *ความไม่หลากหลายของความหลากหลายทางวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: สมมติ.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. (2553). *ทฤษฎีและวิวิธวิทยาของการวิจัยวัฒนธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อมรินทร์.

**การพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ข้าวหอมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
**THE DEVELOPMENT OF CURRICULUM ENTITLED "BROWN RICE"
IN THE CAREER AND TECHNOLOGY LEARNING SUBSTANCE
FOR GRADE 6 STUDENTS**

นวลฉวี นักฟ่อน/Nuanchavee Nakforn¹
เนติ เฉลยวาเรศ/Neti Chalbeywares²
วรรณวิไล นันทมานพ/Wanwilai Nunthamanop³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาหลักสูตร เรื่องข้าวหอมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจุดมุ่งหมายดังนี้ คือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร 2) พัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 3) ทดลองใช้หลักสูตร 4) ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนวัดปทุมสรวาส อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.890 4) แบบวัดทักษะการปฏิบัติ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ในการพัฒนาหลักสูตร พบว่า สถานศึกษาควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง อันก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริง โดยการสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรจากผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรพัฒนาหลักสูตรข้าวหอมมือขึ้น 2) ผลการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายเนื้อหาสาระ เวลาเรียนกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสม 3) การทดลองใช้ พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจและสนใจ มีความกระตือรือร้นกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความสนุกสนานกับการเรียน สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้เป็นอย่างดี

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

²อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์พิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ด้านความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: พัฒนาหลักสูตร, การเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี, ประถมศึกษา

ABSTRACT

The purpose of this research was to develop a curriculum 'Brown Rice' for grade 6 students. The objectives were 1) to study basic information in developing a curriculum, 2) to develop a draft curriculum, 3) to trail a developed curriculum and 4) to evaluate and improve a curriculum. The sample drawn using was 30 grade 6 students from Wad Pathum Sarawat School, U-Thong District, Suphan Buri Province, during the second semester of academic year 2011. The instruments used in this research were 1) a questionnaire, 2) an interview, 3) a learning achievement test to a reliability of 0.089, 5) a practical skill test, 6) a satisfaction evaluation, The data were analyzed with frequency, percentage, mean and t-test.

The findings of this research were; 1) from studying basic information, it showed that schools should organize the studying to relate to local's needs. Students should be able to apply knowledge to their daily lives. From interviewing many people, it showed that all of them agreed on developing this curriculum and having suitable learning activities for students. 2) the development of curriculum showed that it was comprised of principles, vision, objectives, desired characteristics, curriculum structure, content, period of studying, learning activities, instructional media and sources, and measurement and evaluation. Experts evaluated that the curriculum was suitable for students to learn. 3) from testing the curriculum to the aforementioned sample. It was found that most students paid attention to study about 'Brown Rice'. They were active and had fun with learning activities. They also were able to do the activities well. 4) form evaluation and improvement, students learning achievement was higher after they were taught with the developed curriculum at a significance level of .05. Their skills and satisfaction were at a great level.

Keywords: curriculum development, the career and technology learning substance , primary education.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา และกล่าวไว้ในข้อ 3 และข้อ 5 อีกว่า รัฐต้องส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา รัฐต้องจัดการเรียนรู้ด้านความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 8) มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ โดยสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 9)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้และเทคโนโลยี ที่มีสาระการเรียนรู้ คือมุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระต่าง ๆ เพื่อให้การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้ ให้สถานศึกษาต้องมีการประชาสัมพันธ์และร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และองค์กรที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาในชุมชนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการจำเป็นต้องสนับสนุน ส่งเสริมในการพัฒนาด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ข้อมูลทางการศึกษา ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาให้ครอบคลุมหลักสูตรและกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ตลอดจนปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ที่ไม่ได้ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลาง เพียงแต่กล่าวไว้กว้าง ๆ แต่ได้เปิดโอกาสให้สถานศึกษาสามารถจัดรายการวิชาเลือกเสรี หรือเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ตามความต้องการและปัญหาของท้องถิ่น มาให้นักเรียนเลือกอย่างหลากหลายตามความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน อันได้แก่ ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องและตรงตามความต้องการของผู้เรียน ให้ได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเองและของท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ เช่น ลักษณะทางกายภาพของท้องถิ่น ประวัติความเป็นมา สภาพเศรษฐกิจ ประชากรหรืออาชีพของประชาชนในท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 3)

ดังนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ เพื่อให้สถานศึกษามีหลักสูตรที่สมบูรณ์ และใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในส่วนที่สนองตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนดจากการสำรวจสภาพความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ความพร้อมของครู ชุมชน

ท้องถิ่น พบว่าท้องถิ่นมีภูมิปัญญาที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ มากมาย แต่สถานศึกษา ยังไม่สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเหล่านั้นมาบริหารจัดการและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมไทย การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สั่งสมไว้ในบ้านเมืองมาใช้เป็น พื้นฐานสำคัญส่วนหนึ่งในการพัฒนาคนหรือปฏิรูปการศึกษา จึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะต้องนำมิติทางวัฒนธรรมมาใช้ในการพัฒนา (เยาวลักษณ์ ดวงราช, 2546: 1)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ตั้งอยู่ในตำบลคูทอง อำเภอกูทอง จังหวัดสุพรรณบุรี คนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ซึ่งเป็นอาชีพดั้งเดิมของคนไทย และข้าวก็เป็นอาหารหลักของคนไทยด้วย อาชีพทำนาจึงสืบทอดมายังคนรุ่นหลัง โดยส่วนใหญ่แล้วชาวนาจะใช้ชีวิตอยู่โดยสงบเงียบในชนบท การทำงานของชาวนาจะเริ่มทำงานตั้งแต่เช้าจรดค่ำตลอดทั้งปี เพราะหลังจากฤดูการเก็บเกี่ยวประจำปีแล้ว พวกเขาก็จะเริ่มปลูกข้าวนาปรังหรือพืชเศรษฐกิจอื่นๆ ต่ออีกหรือไม่ก็เลี้ยงสัตว์อื่น ๆ เสริม เช่น ปลา และเป็ด เป็นต้น โดยปกติปลาจะอาศัยอยู่ตามธรรมชาติในนาข้าว ดังนั้น ต้นกล้าและปลาจะเติบโตไปพร้อม ๆ กัน และส่วนใหญ่จะปลูกข้าวกันมากในภาคกลางซึ่งจนถึงกับบางครั้งมีคำกล่าวที่เรียกภาคกลางของประเทศไทยว่า "อู่น้ำลุ่มน้ำ" ของเอเชีย แต่ในเบื้องต้น ได้สอบถามนักเรียนและชุมชนที่ประกอบอาชีพทำนา พบว่าส่วนใหญ่ไม่เข้าใจเรื่องข้าวหอมมะลิ ผู้ที่เข้าใจหรือรู้เรื่องข้าวหอมมะลิจะกล่าวว่า ข้าวหอมมะลิไม่อร่อยรับประทานแล้วรสชาติของข้าวขาวดีกว่า แสดงให้เห็นว่า คนในชุมชนและนักเรียนยังขาดความรู้ในเรื่องข้าวหอมมะลิ ซึ่งเป็นข้าวที่มีคุณค่าทางสารอาหาร ประกอบกับชาวนาจะมีเวลาว่างหลังจากเก็บเกี่ยว เมื่อเก็บเกี่ยวแล้วชาวนาจะนำข้าวไปสีโรงสีข้าว และข้าวจะถูกขัดสีออกจนเป็นข้าวขาวซึ่งคุณค่าของสารอาหารจะหมดไป และเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการไปจ้างโรงสีเพื่อสีข้าว ปัจจุบันการสีข้าวหอมมะลิด้วยเครื่องสีสมัยเก่ากำลังจะหายไปจากคนไทย หายไปจากชุมชนในพื้นที่นี้ จึงต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนรัก และห่วงแหน โดยอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยไว้มิให้สูญหายไป จึงเห็นความสำคัญของการผลิตข้าวหอมมะลิเห็นคุณค่าของข้าวหอมมะลิ และสามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพของประชากรในท้องถิ่นและเป็นงานที่ใกล้ตัวได้ โดยเริ่มจากการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้เรื่องข้าวหอมมะลิปฏิบัติตนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมก่อนไปถ่ายทอดให้กับชุมชน โดยก่อนการพัฒนาหลักสูตรได้ศึกษาวิถีชีวิตภูมิปัญญาเกี่ยวกับข้าวหอมมะลิ ได้เรียนรู้ประโยชน์ คุณค่าของข้าวหอมมะลิ ตลอดจนการปรับปรุงพัฒนา ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของการผลิตข้าวหอมมะลิจากชาวบ้านที่มีประสบการณ์ที่อยู่ในชุมชน ก่อนจะนำความรู้มาสร้างเป็นหลักสูตรเพื่อถ่ายทอดให้กับนักเรียน และเชิญชาวบ้านที่มีประสบการณ์ด้านการผลิตข้าวหอมมะลิ มาให้คำแนะนำและสาธิตการผลิตข้าวหอมมะลิ เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้และมีทักษะในการปฏิบัติ โดยร่วมกันในการจัดการศึกษาซึ่งได้กำหนดไว้ในหลักการว่า ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมีกระบวนการ

บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการสืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ที่ผ่านมาการผลิตข้าวซ้อมมือเป็นการผลิตในครัวเรือนเพื่อเก็บไว้รับประทานและสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ซึ่งส่งผลให้เกิดความประหยัดและยังเป็นการสร้างรายได้ สร้างความสามัคคีให้กับหมู่คณะ และสร้างความเป็นปึกแผ่นให้กับชุมชนเป็นอย่างดี จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงดำเนินการวิจัยในหัวเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรเรื่องข้าวซ้อมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” ขึ้นเพื่อสร้างองค์ความรู้เรื่องข้าวซ้อมมือให้กับนักเรียน และนำไปถ่ายทอดพัฒนาต่อยอดให้กับชุมชนในท้องถิ่นต่อไป

เหตุผลดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรเรื่องข้าวซ้อมมือ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นลักษณะการจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการมุ่งพัฒนาผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทักษะการปฏิบัติ และมีความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร สามารถดำรงชีวิตในครอบครัวและสังคมได้อย่างมีความสุข และปลูกจิตสำนึกให้กับผู้เรียนโดยเน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น การรู้จักใช้พลังงานอย่างประหยัด การรู้จักสืบสานวัฒนธรรมประเพณีของไทย เพื่อให้เกิดมีความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อสิ่งแวดล้อมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเรื่องข้าวซ้อมมือ
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรเรื่องข้าวซ้อมมือ
3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น
4. เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

วิธีดำเนินการ

ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรเรื่องข้าวซ้อมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดำเนินการตามวิธีวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอน โดยดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นโยบายทางการศึกษาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) การศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นในการพัฒนาหลักสูตรเรื่องข้าวซ้อมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สัมภาษณ์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ผู้รู้เรื่องข่าวข้อ่มือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน เจ้าของโรงสี เจ้าหน้าที่สาธารณสุขรวม 10 คน สอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดปทุมสรวาส จำนวน 30 คน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) นำเสนอแบบพรรณนาความ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร

1. การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 1) การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง โดยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ทั้งจากการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับข่าวข้อ่มือและความต้องการพัฒนาหลักสูตรจากบุคคลที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนหลักสูตรฉบับร่าง และจัดทำโครงร่างหลักสูตรเรื่องข่าวข้อ่มือ ประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา เนื้อหาสาระ เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล 2) การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ คือ กำหนดเนื้อหาสาระ และเวลาเรียนตามโครงร่างหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น นำเนื้อหาสาระจากข้อที่ 1 มาเขียนเป็นสาระสำคัญเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ให้ผู้เรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยกำหนดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ในแนวทางการสอนของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยประกอบด้วยขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอนและขั้นสรุป ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ในแนวการสอนของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น และกำหนดสื่อการเรียนรู้และการประเมินผลตามแนวการสอนในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

2. การประเมินหลักสูตร (ฉบับร่าง) นำหลักสูตรฉบับร่างไปตรวจสอบก่อนนำไปใช้ โดยเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา ด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบความเหมาะสมด้านส่วนประกอบและความสอดคล้องของหลักสูตรฉบับร่าง ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

3. การปรับปรุงหลักสูตร (ฉบับร่าง) นำผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่างมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมในการนำไปทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร

การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นการนำหลักสูตรที่พัฒนาและได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยทดสอบก่อนการใช้หลักสูตร แล้วจัดการเรียนการสอนตามด้วยหลักสูตรเรื่องข่าวข้อ่มือ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน สอดแทรกอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ใช้เวลาทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับข้าวซ้อมมือ วัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบประวัติศาสตร์ข้าวไทย ภูมิปัญญาของคนไทยที่เกี่ยวข้องกับข้าว ความสำคัญของข้าว ประเภทของข้าวและลักษณะของข้าวที่คนนิยมปลูกเพื่อบริโภค วัตถุประสงค์ประเมินผล โดยการสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ตรวจสอบผลงานจากการทำใบงานและตรวจสอบผลงานจากการปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องโครงสร้างของเมล็ดข้าว วัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบโครงสร้างของเมล็ดข้าว วิธีการสร้างเมล็ดของข้าวและลักษณะโครงสร้างของเมล็ดข้าว วัตถุประสงค์ประเมินผล โดยการสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ ตรวจสอบผลงานจากการทำใบงานและตรวจสอบผลงานจากการปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องข้าวซ้อมมือ วัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบคุณลักษณะและความสำคัญของข้าวซ้อมมือ เทคโนโลยีพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตในชุมชนและความแตกต่างของข้าวซ้อมมือ ข้าวกล้อง ข้าวขาว วัตถุประสงค์ประเมินผล โดยการสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ ตรวจสอบผลงานจากการทำใบงานและตรวจสอบผลงานจากการปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 คุณประโยชน์ของข้าวซ้อมมือ วัตถุประสงค์เพื่อรู้และเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของข้าวซ้อมมือและผลเสียของการกินข้าวขาวได้ วัตถุประสงค์ประเมินผล โดยการสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ ตรวจสอบผลงานจากการทำใบงานและตรวจสอบผลงานจากการปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตข้าวซ้อมมือ วัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบเครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตข้าวซ้อมมือ สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงเครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตข้าวซ้อมมือและแนวทางในการอนุรักษ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตข้าวซ้อมมือในอดีต วัตถุประสงค์ประเมินผลโดยการสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ การสัมภาษณ์ การตอบคำถาม การตรวจสอบผลงานจากการทำใบงานและตรวจสอบผลงานจากการปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ขั้นตอนการผลิตข้าวซ้อมมือ วัตถุประสงค์เพื่อให้จัดเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตข้าวซ้อมมือ วิธีการผลิตข้าวซ้อมมือได้และสามารถผลิตข้าวซ้อมมือจนเกิดทักษะ วัตถุประสงค์ประเมินผล โดยการสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ และผลงานจากการปฏิบัติกิจกรรมในการเตรียมอุปกรณ์ เตรียมข้าว การสีข้าว การผัดข้าว การร่อนข้าว การตำข้าว และผลสำเร็จของงาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การบรรจุภัณฑ์ วัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ข้าวซ้อมมือและบรรจุข้าวซ้อมมือด้วยเครื่องซีลถุง วัตถุประสงค์ประเมินผล โดยการสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ และผลงานจากการปฏิบัติกิจกรรมในการบรรจุข้าวซ้อมมือด้วยเครื่องซีลถุง

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

ในการประเมินผลหลักสูตรผู้วิจัยดำเนินการประเมินผล 2 ขั้นตอน คือ ก่อนใช้หลักสูตร และการประเมินผลหลังใช้หลักสูตร โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้หลักสูตร

เป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกัน ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยวัดจุดประสงค์และเนื้อหาเดิม แต่เปลี่ยนแปลงโดยการสลับตัวเลือก แล้วนำผลการทดสอบทั้ง 2 ครั้ง มาหาค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียน ประเมินทักษะการปฏิบัติ และประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะจากผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) และค่าเฉลี่ย (mean)

2. แบบสัมภาษณ์รูปแบบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนวัดปทุมศราวาส จำนวน 30 คน โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) และค่าเฉลี่ย (mean)

3. หลักสูตรข่าวซ่อมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องข่าวซ่อมมือ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่ายของข้อสอบที่มีค่าระหว่าง 0.24 – 0.78 ที่มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.27 – 0.80 และได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.890

5. เครื่องมือประเมินทักษะการปฏิบัติ ได้แก่ ประเมินทักษะการปฏิบัติงาน โดยประเมินทักษะการปฏิบัติ คือ ด้านการเตรียมอุปกรณ์ เตรียมข่าว ด้านการสีข่าว การมัดข่าว การร่อนข่าว การตำข่าว ผลสำเร็จของงาน ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยใช้แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ โดยอิงเกณฑ์การประเมิน (rubric) โดยใช้แบบประเมินคุณภาพการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยประเมินด้วยตนเองและแบ่งเกณฑ์การประเมินเป็น 4 ระดับคุณภาพ คือ ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุง

6. เครื่องมือการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรข่าวซ่อมมือ คือการประเมินหลังใช้หลักสูตร โดยใช้เกณฑ์การวัดความพึงพอใจของลิเคอร์ท (Likert's Scale) 5 ระดับ

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร พบว่า นักเรียน ครู และชุมชนมีความต้องการให้มีหลักสูตรข่าวซ่อมมือ โดยมีเนื้อหา คือ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับข่าว โครงสร้างของเมล็ดข่าว ข่าวซ่อมมือ ข่าวกล้อง ข่าวขาว คุณประโยชน์ของข่าวซ่อมมือ เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตข่าวซ่อมมือ ขั้นตอนการผลิตข่าวซ่อมมือและการบรรจุภัณฑ์ โดยเน้นการปฏิบัติจริง

2. การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง จัดทำหลักสูตรข้าวซ้อมมือ ซึ่งประกอบด้วยหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา เนื้อหาสาระ เวลาเรียน กิจกรรม การเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยเนื้อหาของหลักสูตรแบ่งเป็น ภาคทฤษฎี 5 แผน คือ เรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับข้าว โครงสร้างของเมล็ดข้าว ข้าวซ้อมมือ ข้าวกล้อง ข้าวขาว คุณประโยชน์ของข้าวซ้อมมือเครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตข้าวซ้อมมือ และภาคปฏิบัติ 2 แผน คือ ขั้นตอนการผลิตข้าวซ้อมมือและการบรรจุภัณฑ์ ที่ใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน วัดปทุมสุวรรณ อําเภอบางบาล จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 4 สัปดาห์ รวมเวลา 12 ชั่วโมง มีการตรวจสอบหลักสูตร โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไข

3. การทดลองใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหามากขึ้น และจากการสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร นักเรียนมีความตั้งใจและสนใจ มีความกระตือรือร้นกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความสนุกสนานกับการเรียนและการปฏิบัติกิจกรรม จนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้เป็นอย่างดี

4. การประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ข้าวซ้อมมือ โรงเรียนวัดปทุมสุวรรณ อําเภอบางบาล จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 30 คน ที่พัฒนาขึ้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะ การปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ด้านความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด การปรับปรุงหลักสูตรเรื่องเวลาเรียน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับข้าว ปรับเวลาจากเดิม 2 ชั่วโมง เพิ่มเป็น 3 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องการผลิตข้าวซ้อมมือ ปรับเวลาจากเดิม 4 ชั่วโมง เพิ่มเป็น 5 ชั่วโมง

สรุปได้ว่า จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สถานศึกษาควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การจัดการศึกษาให้สนองนโยบายในการจัดการศึกษาของหน่วยงานราชการ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงอันก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริง และสามารถนำเอาความรู้ ความสามารถที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งเป็นผู้อนุรักษ์ และสืบสานประเพณีสำคัญของท้องถิ่นของตน

ผลการพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง พบว่า

การสร้างองค์ประกอบของหลักสูตรฉบับร่าง ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และ ข้อมูลพื้นฐานโดยการสำรวจความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐานในการสร้างโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา เนื้อหาสาระ เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เนื้อหาเวลาเรียนตามโครงสร้างหลักสูตร

เนื้อหา	เวลาเรียน (ชั่วโมง)		
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับข้าว	2	-	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 โครงสร้างของเมล็ดข้าว	1	-	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ข้าวหอมมือ ข้าวกล้อง ข้าวขาว	1	-	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 คุณประโยชน์ของข้าวหอมมือ	1	-	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตข้าวหอมมือ	2	-	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ขั้นตอนการผลิตข้าวหอมมือ	-	4	4
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การบรรจุภัณฑ์	-	1	1
รวม	7	5	12

ผลการทดลองใช้หลักสูตร

การทดลองใช้หลักสูตร เรื่องข้าวหอมมือ โดยนำหลักสูตรทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนวัดปทุมสุวรรณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 33 คน โดยผู้วิจัยดำเนินจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 7 แผนการจัดการเรียนรู้ เวลาที่ใช้ในการทดลองหลักสูตร จำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง พบว่า นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เนื้อหามากขึ้น และจากการสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร นักเรียนมีความตั้งใจและสนใจ มีความกระตือรือร้นกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความสนุกสนานกับการเรียนและการปฏิบัติกิจกรรม จนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้เป็นอย่างดี

ผลการประเมินและการปรับปรุงหลักสูตร

ผลการประเมินและการปรับปรุงหลักสูตร ผู้วิจัยได้ทดลองใช้หลักสูตรข้าวหอมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือการประเมินผลก่อนและหลังการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้ประเมินเพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรข้าวหอมมือ โดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้หลักสูตร และหลังการใช้หลักสูตร มาเปรียบเทียบกัน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

n=30

ผลสัมฤทธิ์	จำนวน	คะแนน	ส่วนเบี่ยงเบน	t-test	p-value
	นักเรียน (n)	เฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (S.D.)		
ก่อนการใช้หลักสูตร	30	11.80	2.04	31.38	.000
หลังการใช้หลักสูตร	30	25.56	1.95		

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องข่าวซอมมีอ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนตามหลักสูตรเรื่องข่าวซอมมีอ หลังการใช้สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการประเมินทักษะการปฏิบัติของนักเรียน คือการประเมินผลทักษะการปฏิบัติ เรื่องข่าวซอมมีอ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 และ 7 โดยใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ 4 ระดับ โดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องข่าวซอมมีอ

n=30

รายการประเมินทักษะการปฏิบัติ	คะแนนทักษะการปฏิบัติ		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
1. การเตรียมอุปกรณ์ เตรียมข่าว	3.80	0.40	ดีมาก
2. การสืบข่าว	3.73	0.44	ดีมาก
3. การคัดข่าว ร่อนข่าว	3.70	0.46	ดีมาก
4. การดำข่าว	3.76	0.43	ดีมาก
5. ผลสำเร็จของงาน	3.80	0.40	ดีมาก
รวมเฉลี่ย	3.76	0.43	ดีมาก

จากตาราง 3 พบว่า ทักษะการปฏิบัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.43)

3. การประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตร คือการประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร นักเรียน มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรข่าวซอมมีอ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีรายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อหลักสูตร
ข้าวซ้อมมือ

n=30

รายการประเมิน	คะแนนความพึงพอใจ		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
1. นักเรียนมีความรู้เรื่องข้าวซ้อมมือ	4.60	0.49	มากที่สุด
2. นักเรียนเห็นคุณค่าของข้าวซ้อมมือ	4.70	0.46	มากที่สุด
3. เนื้อหาเรื่องข้าวซ้อมมือมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต	4.56	0.50	มากที่สุด
4. เนื้อหาที่เรียนเหมาะสมกับนักเรียน	4.50	0.50	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้สนุกสนาน	4.70	0.46	มากที่สุด
6. สื่อและแหล่งเรียนรู้เรื่องข้าวซ้อมมือมีความเหมาะสม	4.50	0.50	มาก
7. นักเรียนชอบไปศึกษาแหล่งเรียนรู้จากสถานที่จริง	4.90	0.30	มากที่สุด
8. นักเรียนชอบที่ได้ฝึกปฏิบัติจริงเรื่องการผลิตข้าวซ้อมมือ	4.60	0.49	มากที่สุด
9. นักเรียนมีทักษะในการผลิตข้าวซ้อมมือ	4.26	0.69	มาก
10. นักเรียนชอบให้ครูจัดกิจกรรมที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง	4.66	0.47	มากที่สุด
11. นักเรียนชอบแสดงความคิดเห็นเมื่อครูถามเรื่องข้าวซ้อมมือ	4.06	0.73	มาก
12. นักเรียนชอบให้วิทยากรในห้องถือนำมาให้ความรู้	4.83	0.37	มากที่สุด
13. บรรยากาศในการเรียนการสอนมีความเหมาะสม	4.33	0.60	มาก
14. นักเรียนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น	4.26	0.78	มาก
15. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน	4.56	0.50	มากที่สุด
16. การเรียนเรื่องข้าวซ้อมมือ ช่วยให้เกิดความภาคภูมิใจ ในภูมิปัญญาท้องถิ่นและอาชีพของคนไทย	4.86	0.34	มากที่สุด
17. นักเรียนชอบที่ได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน	4.33	0.71	มาก
18. นักเรียนชอบให้เพื่อนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน	4.50	0.50	มาก
19. นักเรียนชอบวิทยากรท้องถิ่น/ผู้ปกครองมีส่วนร่วมใน การประเมินผลงาน	4.73	0.44	มากที่สุด
20. นักเรียนชอบให้มีการแจ้งผลการเรียนรู้ทุกครั้ง	4.66	0.47	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.55	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่านักเรียนมีระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้เรื่องข้าวซ้อมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55, S.D. = 0.53$)

ผลการปรับปรุงหลักสูตร พบว่า

หลังจากการนำหลักสูตรข้าวซ้อมมือไปใช้แล้ว พบว่า มีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงเรื่องของระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนการผลิตข้าวซ้อมมือ ระยะเวลาที่กำหนดในบางช่วงกิจกรรมน้อยเกินไป ผู้วิจัยต้องเพิ่มเวลา เพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ดังนั้นเพื่อความสะดวกในการนำหลักสูตรไปใช้จริง ผู้วิจัยจึงได้ปรับชั่วโมงการเรียนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

ประเด็น	หลักสูตรฉบับร่างเวลาเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้	การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง
จำนวน เวลาเรียน	เวลาเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้	เวลาเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้
หลักสูตร ฉบับร่าง	แผนการจัดการเรียนที่ 1 จำนวน 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 2 จำนวน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 3 จำนวน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 4 จำนวน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 5 จำนวน 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 6 จำนวน 4 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 7 จำนวน 1 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 12 ชั่วโมง	แผนการจัดการเรียนที่ 1 จำนวน 3 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 2 จำนวน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 3 จำนวน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 4 จำนวน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 5 จำนวน 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 6 จำนวน 5 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 7 จำนวน 1 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 14 ชั่วโมง

จากตารางที่ 5 พบว่า การจัดการเรียนการสอนได้มีการปรับปรุงในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับข้าว โดยปรับเวลาจาก 2 ชั่วโมง เป็น 3 ชั่วโมงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องการผลิตข้าวซ้อมมือ โดยปรับเวลาจาก 4 ชั่วโมงเป็น 5 ชั่วโมง รวมเวลาเรียนทั้งหมดที่ได้ปรับปรุงแล้ว 14 ชั่วโมง

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรเรื่อง ข้าวซ้อมมือ โดยศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ศึกษาเอกสารและงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร แนวคิดในการจัดทำหลักสูตรกับผู้ที่เกี่ยวข้องจากการสอบถามปัญหา ความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรข้าวซ้อมมือ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน พบว่า สถานศึกษาควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การจัดการศึกษาให้สนองนโยบายในการจัดการศึกษาของหน่วยงานราชการ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง อันก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริง และสามารถนำความรู้ ความสามารถที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งเป็นผู้อนุรักษ์และสืบสานประเพณีสำคัญของท้องถิ่นของตน และจากการสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรจากผู้ที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย ซึ่งทุกฝ่ายมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรพัฒนาหลักสูตรข้าวซ้อมมือขึ้นใช้ในโรงเรียน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2546: 73) การจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงความสอดคล้องตามความต้องการ ตามนโยบาย การจัดการศึกษา โดยต้องให้บุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น โดยวิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม และสอดคล้องกับการวิจัยของเขาวนนท์ ชันธเกษ (2550: 147-152) ที่กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่นต้องตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนและสอดคล้องกับความสนใจของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นกำลังของชาติ เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา ต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมาย เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือการมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิดการแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีจิตสาธารณะ ที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม

และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ประกอบกับความต้องการในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จากการสัมภาษณ์ซึ่งผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกฝ่ายต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรข่าวช่อมมือขึ้นในโรงเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงพัฒนาหลักสูตรข่าวช่อมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อสนองนโยบายการศึกษาของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงด้วยตนเอง มีการเชื่อมโยงเทคโนโลยีกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชน และสามารถสืบสานต่อไปยังชนรุ่นหลังต่อไป

2. จากการพัฒนาหลักสูตรเรื่องข่าวช่อมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีองค์ประกอบของหลักสูตรฉบับร่างประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดหมาย 3) โครงสร้าง 4) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 5) คำอธิบาย 6) เนื้อหาสาระ 7) เวลาเรียน 8) กิจกรรมการเรียนรู้ 9) สื่อการเรียนรู้ 10) การวัดและประเมินผล โดยเนื้อหาของหลักสูตรแบ่งเป็น ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จากการวิจัย พบว่า หลักสูตรฉบับร่างมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 แสดงว่าเป็นหลักสูตรที่ดีมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการ และแนวทางการพัฒนาหลักสูตรจากงานวิจัยของปราโมทย์ จันทรเรือง (2550: 10) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญ ๆ ไว้ 9 ส่วน คือ 1) หลักการ 2) จุดหมาย 3) โครงสร้าง 4) คำอธิบายรายวิชา 5) ขอบข่ายเนื้อหา 6) เวลาเรียน 7) กิจกรรมการเรียนการสอน 8) สื่อการเรียนการสอน 9) การวัดและประเมินผล และสอดคล้องกับองค์ประกอบของทาบ (Taba, 1962) ได้สรุปไว้ว่าองค์ประกอบของหลักสูตรควรประกอบด้วย 1) จุดหมายกับวัตถุประสงค์ 2) เนื้อหาวิชาและประสบการณ์เรียนรู้ 3) รูปแบบการเรียนการสอน 4) การประเมินผลการเรียนรู้

3. จากผลการทดลองใช้หลักสูตร โดยนำหลักสูตรเรื่องข่าวช่อมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดปทุมสรวาส อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 30 คน ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 7 แผน เวลา 12 ชั่วโมง ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมได้ตามขั้นตอนการผลิตข่าวช่อมมือและการบรรจุภัณฑ์ อยู่ในระดับดีมาก รวมทั้งนักเรียนมีระดับความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรเรื่องข่าวช่อมมือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะนักเรียนมีความตั้งใจเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการผลิตข่าวช่อมมือและการบรรจุภัณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 3) ได้กล่าวไว้ว่า สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ และเทคโนโลยี เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดี

ต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีทักษะในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและยังสอดคล้องกับการวิจัยของธนภรณ์ โกวิทมนตา (2552: 172) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องเครื่องดื่มน้ำจากสมุนไพรท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่าหลักสูตรเรื่องเครื่องดื่มน้ำจากพืชสมุนไพรท้องถิ่น เป็นหลักสูตรที่ดีของโรงเรียนอีกหลักสูตรที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการทำงานการปฏิบัติจริง ขั้นตอนการทำงาน การนำความรู้ไปใช้พัฒนาอาชีพเสริมได้ในอนาคต และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริรัตน์ เกิดศิริ (2552: 126) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรงานจักสานของเล่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจเรียนและสามารถทำงานจักสานได้ อาจเป็นเพราะนักเรียนได้ปฏิบัติจริง เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความสามารถ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม สามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรม

4. จากผลการประเมินหลักสูตร

4.1 จากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือการประเมินผลก่อนและหลังการใช้หลักสูตร พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงว่า หลักสูตรเรื่องข้าวซ้อมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการผลิตข้าวซ้อมมือ จึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนได้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรมจริงด้วยตนเองมีความสนใจ ตั้งใจมุ่งมั่นในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับเยาวรัตน์ เชี่ยวชาญ (2552: 131) ได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่เรียนตามหลักสูตรเรื่องข้าวไทย พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงามตา เพชรคอน (2549: 111) ได้พัฒนาหลักสูตรการอนุรักษ์ท้องถิ่นเรื่องผักพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับจิราวุฒน์ พึ่งอ่อน (2548: 117) ได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการผลิตภัณฑจากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอบางบาล จังหวัดสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 จากการประเมินทักษะการปฏิบัติของนักเรียน คือการประเมินหลังการใช้หลักสูตร นักเรียนมีผลงานจากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยภาพรวมผลงานของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก

ผลการประเมินด้านความรู้ทักษะการปฏิบัติของนักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งแสดงว่า วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการสนทนา การอภิปราย กระบวนการกลุ่ม การสาธิต และการปฏิบัติจริงด้วยตนเองทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมทั้งให้นักเรียนได้ใช้จากของจริงในการผลิตข้าวซ้อมมือ มีการประเมินผลงานของนักเรียนตามสภาพจริงเป็นแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อประเมินคุณภาพผลงานโดยอิงเกณฑ์การประเมิน (rubric) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการการวัดประเมินผลตามสภาพจริงของกระทรวงศึกษาธิการ (2551: 3) สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิตการอาชีพและเทคโนโลยีเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขมีทักษะในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของศิริรัตน์ เกิดศิริ (2552: 126) ได้พัฒนาหลักสูตรงานจักสานของเล่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลการปฏิบัติงานโดยภาพรวมนักเรียนอยู่ในระดับดี ด้านเจตคตินักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้งานจักสานของเล่นโดยภาพรวมนักเรียนอยู่ในระดับมาก

4.3 การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร คือการประเมินหลังการใช้หลักสูตรพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรเรื่องข้าวซ้อมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งแสดงว่าวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร ทำให้นักเรียนมีความรู้สึที่ดีต่อการเรียน ทั้งนี้เพราะนักเรียนเห็นความสำคัญของการปฏิบัติกิจกรรมจริงด้วยตนเอง ทั้งเป็นรายบุคคลและกระบวนการกลุ่ม ทำให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การมีน้ำใจ ความสามัคคี และความเป็นกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทวารินี เนคมานุรักษ์ (2553: 146) ได้พัฒนาหลักสูตรเรื่องเตาเศรษฐกิจเพื่อชีวิตที่พอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่าด้านความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับศิริรัตน์ เกิดศิริ (2552: 126) ได้พัฒนาหลักสูตรงานจักสานของเล่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าด้านเจตคตินักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้งานจักสานของเล่นโดยภาพรวมนักเรียนอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับเบญจรัตน์ เขียวชาญ (2552: 136) ได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อข้าวไทยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1.1 ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ครูผู้สอนควรศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตรให้เข้าใจและควรดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในภาคปฏิบัติควรเน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมากที่สุด เพื่อให้ผลผลิตข่าวซ่อมมือมีคุณภาพ

1.2 เครื่องมือในการผลิตข่าวซ่อมมือมีน้อย ทำให้นักเรียนปฏิบัติได้น้อย ครูจึงควรใช้เวลาออกชั่วโมงการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติ

1.3 ควรส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รู้คุณค่า ประโยชน์ และได้รับประทานข่าวซ่อมมือสามารถนำข่าวซ่อมมือไปเผยแพร่ให้กับบุคคลอื่นได้

1.4 โรงเรียนควรสนับสนุนในการจัดทำเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องข่าวซ่อมมือที่มีเนื้อหาสาระและรูปแบบที่มีสีสันสวยงามและเหมาะสมในแต่ละระดับชั้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรข่าวซ่อมมือในระดับชั้นอื่น ๆ โดยกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยของแต่ละระดับชั้น

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ในเนื้อหาอื่นที่มีการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สรุป

สถานศึกษาควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยนักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง สามารถนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน อนุรักษ์และสืบสานประเพณีของท้องถิ่นและมีความต้องการหลักสูตรข่าวซ่อมมือ ซึ่งประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา เนื้อหาสาระ เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล มีแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน ใช้เวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวมเวลา 12 ชั่วโมง ได้ตรวจสอบหลักสูตรโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ปรับปรุงแก้ไขและทดลองใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหามากขึ้น และจากการสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร นักเรียนมีความตั้งใจและสนใจ มีความกระตือรือร้นกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความสนุกสนานกับการเรียนและการปฏิบัติกิจกรรม สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้เป็นอย่างดี ด้านการประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนโรงเรียนวัดปทุมศรวาส อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 30 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องข่าวซ่อมมือที่พัฒนาขึ้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ด้านความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด การปรับปรุงหลักสูตร

เรื่องเวลาเรียนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับข้าว ปรับเวลาจากเดิม 2 ชั่วโมง
เพิ่มเป็น 3 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องการผลิตข้าวหอมมะลิ ปรับเวลาจากเดิม 4 ชั่วโมง
เพิ่มเป็น 5 ชั่วโมง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: องค์การการรับส่งสินค้าและพัสดุ (ร.ส.พ.).
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ:
คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. (2547). หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.
กรุงเทพฯ: เจ เอส แอล.
- งามตา เพชรคอน. (2549). การพัฒนาหลักสูตรการอนุรักษ์ท้องถิ่น เรื่อง ผักพื้นบ้าน สำหรับ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- จิราวุฒินันท์ พึ่งอ่อน. (2550). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
และเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เชาวนนท์ ชันธุเกษ. (2550). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง เทียนพรรษา
จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร
และการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ทาวรีณี เนคมานูรักษ์. (2553). การพัฒนาหลักสูตรเรื่องเตาเศรษฐกิจเพื่อชีวิตที่พอเพียง กลุ่ม
สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและ
การสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- ธนภรณ์ โกพัฒน์ตา. (2552). การพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพ และเทคโนโลยี เรื่องเครื่องดื่มจากสมุนไพรท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสุพรรณนิการ์ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปราโมทย์ จันทรเรือง. (2550). หลักการและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร. ลพบุรี: มหาวิทยาลัย-ราชภัฏเทพสตรี.
- เยาวรัตน์ เชี่ยวชาญ. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องข้าวไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เยาวลักษณ์ ดวงราช. (2546). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการงานอาชีพ เรื่องการ ทอผ้าขาวม้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัฐธรรมนูญ. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ: คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- ศิริรัตน์ เกิดศิริ. (2552). พัฒนาหลักสูตรงานจักสานของเล่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุพรรณบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). รายงานสรุปความก้าวหน้าของการปฏิรูป การศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. ในช่วง 2 ปี. กรุงเทพฯ: เจริญผลการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- Taba, Hilda. (1962). Curriculum Development: Theory and Practice. New York: Harcourt, Brace & word.

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ปลาเห็ดสมุนไพรร กลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
THE DEVELOPMENT OF CURRICULUM ENTITLED PLAHEDSAMOONPRI
IN THE CAREER AND TECHNOLOGY LEARNING SUBSTANCE
FOR GRADE 5 STUDENS

รศธร พันธุ์เพชร/Rosathon Phunphet¹
ปราโมทย์ จันทร์เรือง/Pramote Chanruang²
วรรณวิไล นันทมานพ/Wanwilai Nunthamanop³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องปลาเห็ดสมุนไพรร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร 2) พัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 3) ทดลองใช้หลักสูตร และ 4) ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนวัดไผ่โรงวัว อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.730 4) แบบประเมินทักษะปฏิบัติ และ 5) แบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษามีความต้องการให้นักเรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจ และหวงแหนในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนเนื้อหาที่สอดคล้อง มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน พร้อมทั้งเน้นฝึกทักษะปฏิบัติจริง 2) ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องปลาเห็ดสมุนไพรร ตามโครงสร้างของหลักสูตร ประกอบด้วย คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมตามโครงสร้าง 3) ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องปลาเห็ดสมุนไพรร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

²รองศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์พิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนวัดไผ่โรงวัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 40 คน พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจและสนใจใฝ่เรียนรู้ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมที่หลากหลายด้วยความสนุกสนาน สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้เป็นอย่างดี และ 4) ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องปลาเห็ดสมุนไพรมองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ด้านความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หลักสูตรท้องถิ่น

ABSTRACT

The purpose of this research was to develop a curriculum Plahedsamoonpri for grade 5 students. In Suphan Buri Province. The specific purposes were 1) to study basic information in developing a curriculum; 2) to develop a draft curriculum; 3) to trail a developed curriculum; and 4) to evaluate and improve a curriculum. The sample drawn using a simple purposive sampling was 40 grade 5 students from Wat Phai Rong Wua School, Songpinong District, Suphan Buri Province under Suphan Buri Educational Service Area Office 2, during the second semester of academic year 2011. The instruments used in this research were 1) a questionnaire; 2) an interview; 3) a learning achievement test to a reliability of 0.730; 4) a practical skill test; and 5) a satisfaction evaluation, The data were analyzed in terms of frequency, percentage, mean, standard deviation and t-test

The findings of this research were; 1) from studying basic information, it was found that the schools and involved persons would like students to love, be proud and cherish in their local wisdom. They also would like students to learn from their lives in their local area. There would be experts help to convey knowledge and arrange learning activities and content to be suitable with grade 5 students. The process should also emphasis on practicing skills. 2) the development of curriculum showed that it was comprised of principles, vision, objectives, desired characteristics, curriculum structure, content, period of studying, learning activities, instructional media and sources, and measurement and evaluation. The curriculum was comprised of theoretical and practical parts. The curriculum was suitable. 3) The implementation of the curriculum to the aforementioned sample, found that

most students paid attention to study and enjoyably participate in the learning activities. They also were able to do the activities well. 4) form evaluation and improvement, students learning achievement was higher after they were taught with the developed curriculum at a significance level of .05. Their skills and satisfaction were at a great level.

Keywords: curriculum development, career and technology learning substance, local curriculum

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ที่สำคัญ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาสำหรับทุกคน โดยมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียน เรียนรู้ทักษะกระบวนการขั้นตอนในการทำงาน สามารถคิดเลข แก้ปัญหา เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ เห็นคุณค่าของวิถีชีวิตของคนในชุมชนและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ ในการจัดการศึกษาให้บรรลุตามเจตนารมณ์ดังกล่าว องค์ประกอบสำคัญที่เอื้ออำนวยให้บังเกิดผลได้คือ หลักสูตร จึงกล่าวได้ว่า หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา เพราะเป็นตัวกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาที่สำคัญจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรแกนกลาง ให้ความสำคัญท้องถิ่น ตามมาตรา 27 วรรค 2 ไว้ว่าให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวชุมชน สังคมและประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 8) กรอบและทิศทางจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต หลักการที่สำคัญ คือข้อ 3 เป็นหลักสูตรการศึกษาสนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและนอกจากนี้ จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อ 1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย ยึดถือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และข้อ 5 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 1-2) วัตถุประสงค์การดำเนินการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม โดยนำเทคโนโลยีและสื่อที่ทันสมัย

ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัด นักเรียนสามารถอ่านออกเขียนได้และรู้จักการคิดวิเคราะห์ มีสุขภาพที่สมบูรณ์ มีจิตสาธารณะ สถานศึกษามีความสวยงามปลอดภัย เน้นพัฒนา และอนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเพียงภายใต้การประสานความร่วมมือของชุมชน ในสาระที่ 4 การอาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ เห็นความสำคัญของอาชีพ ใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสม เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ และมาตรฐาน ง 4.1 เข้าใจมีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 8) จากผลการทดสอบสมรรถนะทางร่างกายของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนท่าจีน-สองพี่น้อง ในปีการศึกษา 2553 ปรากฏผลว่านักเรียนร้อยละ 60 มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง (โรงเรียนวัดไผ่โรงวัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2, 2553: 3) และการศึกษาข้อมูลเรื่องปลาเห็ดสมุนไพรมีการนำปลาตัวเล็ก ๆ ที่จะทิ้งเพราะคิดว่าไม่มีประโยชน์นำมาประกอบอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการอย่างมาก โดยนำมาทอดเกลือ คั่วกั๊วแล้วล้างให้สะอาด นำมาสับทั้งเนื้อ ทั้งหนัง ทั้งก้าง ให้ละเอียด เรียกว่า “ปลาเห็ด” และนำพริกแกงที่ปรุงเองโดยมีส่วนผสมของสมุนไพรมี (ประเภทผักสวนครัว เช่น พริก หอม กระเทียม ข่า ตะไคร้ โหระพา มะกรูด กะเพรา) มาผสมกับปลาเห็ด แล้วนำมาประกอบอาหารได้หลายอย่าง ซึ่งมีแร่ธาตุสารอาหาร ที่ช่วยให้ร่างกายแข็งแรง มีราคาถูก เป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถพัฒนาเป็นอาชีพได้ (ทับทิม สุนทรวิภาต, 2554: สัมภาษณ์)

สรุปได้ว่า การศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ อาชีพและเทคโนโลยี ในสาระงานบ้าน และสภาพปัญหาที่พบกับนักเรียนในกลุ่มท่าจีน-สองพี่น้อง ในด้านสุขภาพ และการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปลาเห็ดสมุนไพรมี จากการสัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น 5 พบว่า เพื่อเป็นการส่งเสริมการประกอบอาหารสำหรับดูแลสุขภาพให้แข็งแรง และสามารถนำไปสู่อาชีพได้ โดยนำทรัพยากรจากธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด พร้อมทั้งเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้บุตรหลานได้เรียนรู้ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถช่วยเหลือตนเอง พึ่งตนเองได้ด้วยการประกอบอาหาร จากวัตถุดิบที่หาง่ายในท้องถิ่น ซึ่งเป็นไปตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 4 มาตรฐาน ง 4.1 ช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องปลาเห็ดสมุนไพรมี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาลักสูตรท้องถิ่นเรื่องปลาเห็ดสมุนไพรร
2. เพื่อพัฒนาลักสูตรท้องถิ่น เรื่องปลาเห็ดสมุนไพรร
3. เพื่อทดลองใช้ลักสูตรท้องถิ่นเรื่องปลาเห็ดสมุนไพรร
4. เพื่อประเมินผลและปรับปรุงลักสูตรท้องถิ่นเรื่องปลาเห็ดสมุนไพรร

วิธีดำเนินการ

เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาลักสูตรท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์นโยบายการจัดการศึกษา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
2. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและขอบข่ายเนื้อหา การจัดการกิจกรรม ที่จะนำมาจัดทำลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ปลาเห็ดสมุนไพรร กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
4. ศึกษาสภาพทั่วไป ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสภาพปัจจุบัน และ ความต้องการของชุมชน จากผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองภูมิปัญญาท้องถิ่น ครูกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เกี่ยวกับการพัฒนาลักสูตรท้องถิ่นเรื่องปลาเห็ดสมุนไพรร
5. เก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ในการพัฒนาลักสูตรท้องถิ่นเรื่องปลาเห็ดสมุนไพรร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ความต้องการในการพัฒนาลักสูตร ตามขอบเขตของเนื้อหา เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและมีแนวทางในการสัมภาษณ์ ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระ การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 6 คน ผู้ปกครองนักเรียนซึ่งเป็นผู้รู้ในท้องถิ่น จำนวน 10 คน

กรรมการสถานศึกษาผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean)

2. แบบสอบถาม ขอบเขตของเนื้อหาเป็นแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง เพื่อสอบถามแนวทาง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดไผ่โรงวัว จำนวน 40 คน โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean)

3. หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องปลาเห็ดสมุนไพรร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องปลาเห็ดสมุนไพรรเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 25 ข้อ มีค่าความยากง่าย ตั้งแต่ .42 ถึง .72 ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .34 ถึง .72 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.730

5. แบบประเมินทักษะปฏิบัติ ใช้สำหรับประเมินการทำปลาเห็ดสมุนไพรร และการประกอบอาหาร 3 ชนิด คือ 1) ปลาเห็ดสมุนไพรรชุบแป้งขนมปังทอด 2) ปลาเห็ดสมุนไพรรผัดกะเพรา 3) ลาบปลาเห็ดสมุนไพรร โดยประเมินจากผลงานที่ปรากฏหลังจบกระบวนการเรียนรู้ ตามแผนจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยคะแนนที่ประเมินจากคุณสมบัติของอาหาร รสชาติของอาหาร และความสวยงามของรูปแบบการนำเสนอ ด้วยแบบประเมินแบบมิติคคุณภาพ 4 ระดับ คือ ดีมาก ดี พอใช้ ปรับปรุง ระดับของคะแนนที่ได้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของการปฏิบัติ ตามคุณภาพของงานที่กำหนดขึ้นตามเกณฑ์

6. แบบประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องปลาเห็ดสมุนไพรร คือ การประเมินหลังใช้หลักสูตร โดยใช้เกณฑ์การวัดความพึงพอใจของลิเคอร์ท (Likert's scale) 5 ระดับ

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1. การศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี พบว่า เป็นสาระการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานอาชีพและเทคโนโลยี มีทักษะในการทำงาน สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ทำงานอย่างถูกต้องและเหมาะสม สามารถทำงานเป็นคณะ มีนิสัยรักการทำงาน เห็นคุณค่า และเจตคติที่ดีต่องาน ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมพื้นฐาน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ประหยัด อดออม อันจะนำมาสู่การเรียนรู้สามารถช่วยเหลือตนเอง พึ่งตนเองได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องปลาเห็ดสมุนไพรร เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรักและภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง และจากการสัมภาษณ์ และการสอบถามบุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีความต้องการให้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องปลาเห็ดสมุนไพรร

2. การศึกษาประวัติความเป็นมาของ “ปลาเห็ด” พบว่า เป็นอาหารโบราณของอำเภอสองพี่น้องที่ทำมาจากปลาตัวเล็ก ๆ นำมาทอดเกล็ด ควักไส้ออก แล้วล้างให้สะอาด นำมาซับทั้งเนื้อหนัง และล้างให้ละเอียด หรือหากเป็นปลาตัวใหญ่ เช่น ปลาช่อน ปลาหมอสี ปลาแดง ก็ใช้วิธีแล้งข้างตรงกลางลำตัวออกแล้วนำเนื้อ หนัง มาซับ ปิ้งรสด้วยพริกแกงที่ทำมาจากสมุนไพรประเภท ผักสวนครัว ปลาเห็ดสมุนไพรให้สารอาหารตามหลักโภชนาการหลายอย่าง เช่น โปรตีน แคลเซียม ที่ช่วยให้ร่างกายเจริญเติบโต มีกระดูกแข็งแรง สามารถนำมาประกอบอาหารที่แสนอร่อย ประหยัด และยังเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสามารถพัฒนาเป็นอาชีพเสริมในหมู่บ้านได้ต่อไป

3. การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องปลาเห็ดสมุนไพร จากการสัมภาษณ์ สอบถาม ผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองภูมิปัญญาท้องถิ่น ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ต้องการให้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยมีสาระสำคัญของหลักสูตร ประกอบด้วย 1) จัดการศึกษาหรือการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เป็นไปตามนโยบายของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนตระหนัก หวงแหน และเห็นคุณค่าในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง 2) ด้านเนื้อหา แนวทางจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผล ในหลักสูตร ควรจัดเนื้อหาเกี่ยวกับการนำวัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นคือปลาน้ำจืดตัวเล็กตัวน้อยมาแปรรูปเป็นปลาเห็ดสมุนไพร ซึ่งปลาเหล่านี้มีมาก หาง่ายและสามารถนำมาดัดแปลงประกอบอาหารได้หลากหลายประเภท 3) ด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร ต้องการให้การจัดการศึกษาโดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการสอนในโรงเรียน เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นการรักษาวัฒนธรรมในท้องถิ่นให้คงอยู่ และสืบสานต่อชนรุ่นหลัง 4) ด้านการสนับสนุนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น พบว่าผู้นำชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นพร้อมให้ความร่วมมือ ในการพัฒนาหลักสูตร ทั้งในด้านความรู้ วัสดุ อุปกรณ์ และเสียสละเวลา 5) ด้านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไปสู่งานอาชีพ พบว่า ผู้นำชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เหตุผลตรงกัน กล่าวคือ ในท้องถิ่นมีวัตถุดิบที่จะนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากมาย สามารถนำมาแปรรูปเป็นผลผลิต และมีตลาดรองรับแน่นอน 6) ด้านรูปแบบการเรียนการสอนเรื่องปลาเห็ดสมุนไพร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้จัดการเรียนการสอน โดยครูเป็นผู้สอนร่วมกับผู้รู้ในท้องถิ่น ต้องการให้จัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีความรู้ด้านประโยชน์และคุณค่าทางโภชนาการของปลาเห็ดสมุนไพร วิธีการทำปลาเห็ดสมุนไพรและแปรรูปเป็นอาหารชนิดต่าง ๆ 7) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรจัดกิจกรรมที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยสอนให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง วัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยวิธีสังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วมกิจกรรม ตรวจผลงาน โดยครูผู้สอน ผู้สังเกต และตัวนักเรียนเอง

สรุปได้ว่า สถานศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความต้องการให้นักเรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจและห่วงใยในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงในท้องถิ่นของตนเอง โดยมีผู้มีความรู้ความสามารถร่วมถ่ายทอด และจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนเนื้อหาที่สอดคล้อง มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน พร้อมทั้งเน้นฝึกทักษะปฏิบัติจริง

ผลการพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง พบว่า

1. ด้านหลักการ ได้กำหนดจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย และกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก โดยการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ด้านจุดหมาย 1) เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องปลาเห็ดสมุนไพรมะพร้าว 2) เพื่อให้นักเรียนมีทักษะปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องปลาเห็ดสมุนไพรมะพร้าว 3) เพื่อเป็นแนวทางพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนในระดับต่อไป 4) เพื่อเป็นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาส่งเสริมการเรียนรู้ในโรงเรียน และเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้แก่สถานศึกษาอื่นต่อไป

3. ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนของหลักสูตรฉบับร่าง เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ คือ 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และสามารถสื่อสารถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนคติของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ให้กับตนเอง 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล 4) ความสามารถด้านทักษะปฏิบัติการประกอบอาหารจากปลาเห็ดสมุนไพรมะพร้าว ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และการทำงาน

4. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรประกอบด้วย 1) มีความซื่อสัตย์สุจริต 2) มีวินัย และใฝ่เรียนรู้ 3) อยู่อย่างพอเพียง 4) มุ่งมั่นในการทำงาน 5) รักและห่วงใยศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน

5. ด้านโครงสร้างของหลักสูตร มีรายละเอียดดังนี้

5.1 คำอธิบายรายวิชา คือการวิเคราะห์เนื้อหาและกำหนดจุดประสงค์ การเรียนรู้ของหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องปลาเห็ดสมุนไพรมะพร้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถในการทำปลาเห็ดสมุนไพรมะพร้าว และนำมาประกอบอาหาร

5.2 หน่วยการเรียนรู้ มีขอบข่ายเนื้อหาสาระหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องปลาเห็ดสมุนไพรรวมสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จัดการเรียนรู้โดยการเพิ่มหน่วยการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สาระที่ 4 การอาชีพ มาตรฐาน ง 4.1 โดยพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้กำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตรสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ หลักสูตรภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ใช้เวลาเรียนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง จำนวน 4 สัปดาห์ รวมเวลาทั้งสิ้น 8 ชั่วโมง ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงเนื้อหาเวลาเรียนตามโครงสร้างของหลักสูตร

เนื้อหา	เวลาเรียน (ชั่วโมง)		
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1			
ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์			
ของปลาเห็ดสมุนไพรรวม	1	-	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2			
หลักการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ อุปกรณ์ในการ			
ปฏิบัติงาน	1	-	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3			
การทำปลาเห็ดสมุนไพรรวมชุบแป้งขนมปังทอด	-	2	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4			
การทำปลาเห็ดสมุนไพรรวมผัดกะเพรา	-	2	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5			
การทำลาบปลาเห็ดสมุนไพรรวม	-	2	2
รวม	2	6	8

6. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) จัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามสภาพความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3) จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การศึกษาจากสื่อไปงาน ใบความรู้ การสาธิตจากผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น กระบวนการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริง 4) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดค้นคว้า แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีการนำเสนอผลงาน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน 5) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ที่ดีงาม สร้างความตระหนักเห็นคุณค่าของปลาเห็ดสมุนไพรมะพร้าว 6) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการสาธิต เกี่ยวกับปลาเห็ดสมุนไพรมะพร้าว 7) จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมเรียนรู้ของนักเรียน

7. ด้านสื่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) เอกสาร ตำราเกี่ยวกับปลาเห็ดสมุนไพรมะพร้าว 2) ใบความรู้ 3) ไปงาน 4) แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้แต่ละบุคคลและแบบกลุ่ม 5) แบบประเมินผลงานแต่ละบุคคล และแต่ละกลุ่ม 6) การฝึกปฏิบัติจริง 7) รูปภาพเกี่ยวกับปลาเห็ดสมุนไพรมะพร้าว เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตปลาเห็ดสมุนไพรมะพร้าว 8) ผู้รู้ในท้องถิ่น

8. ด้านการวัดและการประเมินผล วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 25 ข้อ ประเมินทักษะปฏิบัติ ด้วยแบบประเมินทักษะปฏิบัติ แบบมิตติคุณภาพ 4 ระดับ คือ ดีมาก ดี พอใช้ ปรับปรุง และประเมินความพึงพอใจ โดยใช้เกณฑ์การวัดความพึงพอใจของลิเคอร์ท (Likert's scale) 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง เรื่องปลาเห็ดสมุนไพรมะพร้าว ประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย สมรรถนะผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งมีคำอธิบายรายวิชา เนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยเนื้อหาแบ่งเป็นภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ มีการตรวจสอบหลักสูตร โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข พบว่าหลักสูตรมีความเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ผลการทดลองใช้หลักสูตรฉบับร่าง พบว่า

การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องปลาเห็ดสมุนไพรมะพร้าว กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนวัดไผ่โรงวัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 40 คน โดยผู้วิจัยดำเนินจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 5 แผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของปลาเห็ดสมุนไพรมาน้ำจืดตัวเล็ก ๆ โดยจัดกิจกรรมดังนี้

1. ครูนำรูปภาพปลาน้ำจืดตัวเล็ก ๆ ที่คนส่วนใหญ่ไม่นิยมรับประทานและปลาเห็ดสมุนไพรมาน้ำจืดตัวเล็ก ๆ มาให้นักเรียนดู และสนทนาเรื่องการนำปลาน้ำจืดตัวเล็ก ๆ มาทำเป็นปลาเห็ดสมุนไพรมาน้ำจืดตัวเล็ก ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าของปลาตัวเล็ก ๆ เพราะปลาตัวเล็ก ๆ มักไม่มีคุณค่าและราคาถูกไม่เป็นที่ต้องการเมื่อนำมาแปรรูปเป็นปลาเห็ดสมุนไพรมาน้ำจืดตัวเล็ก ๆ สามารถนำมาประกอบอาหารได้หลากหลายชนิด

2. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 8 กลุ่ม เลือกประธาน เลขานุการ สมาชิกตามความเหมาะสม ศึกษาหัวข้อจากใบความรู้ ดังนี้

2.1 ความหมายของปลาเห็ดสมุนไพรมาน้ำจืดตัวเล็ก ๆ

2.2 ความสำคัญของปลาเห็ดสมุนไพรมาน้ำจืดตัวเล็ก ๆ

2.3 ประโยชน์ของปลาเห็ดสมุนไพรมาน้ำจืดตัวเล็ก ๆ

3. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันวิเคราะห์ วิเคราะห์จากหัวข้อที่ศึกษา แล้วนำความรู้ที่ได้รับบันทึกลงในแบบบันทึกกิจกรรมที่ 1 ส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้นเรียน

4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญ

5. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปแผนผังความคิด โดยครูกำหนดมโนทัศน์หลักคือ

5.1 ความหมายของปลาเห็ดสมุนไพรมาน้ำจืดตัวเล็ก ๆ

5.2 ความสำคัญของปลาเห็ดสมุนไพรมาน้ำจืดตัวเล็ก ๆ

5.3 ประโยชน์ของปลาเห็ดสมุนไพรมาน้ำจืดตัวเล็ก ๆ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการเตรียมวัสดุอุปกรณ์อุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน โดยจัดกิจกรรมดังนี้

1. ครูให้ใบความรู้เกี่ยวกับวิธีการคัดเลือกวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำปลาเห็ดสมุนไพรมาน้ำจืดตัวเล็ก ๆ สาธิตการคัดเลือกโดยนำปลาน้ำจืดตัวเล็ก ๆ (ของจริง) ให้นักเรียนดู

2. วิทยากรสาธิตประกอบการบรรยายหัวข้อต่อไปนี้

2.1 วิธีคัดเลือกวัสดุอุปกรณ์ในการทำปลาเห็ดสมุนไพรมาน้ำจืดตัวเล็ก ๆ

2.2 ขั้นตอนที่ต้องใช้ในการทำปลาเห็ดสมุนไพรมาน้ำจืดตัวเล็ก ๆ

2.3 วิธีใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำปลาเห็ดสมุนไพรมาน้ำจืดตัวเล็ก ๆ

3. นักเรียนกลุ่มเดิมทำกิจกรรมจากใบความรู้ และส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้นเรียนตามหัวข้อต่อไปนี้

3.1 วิธีคัดเลือกวัสดุอุปกรณ์ในการทำปลาเห็ดสมุนไพรมาน้ำจืดตัวเล็ก ๆ

3.2 ขั้นตอนที่ต้องใช้ในการทำปลาเห็ดสมุนไพรมาน้ำจืดตัวเล็ก ๆ

3.3 วิธีใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำปลาเห็ดสมุนไพรมาน้ำจืดตัวเล็ก ๆ

4. นักเรียนร่วมกันอภิปราย ชักถามปัญหา แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน
5. วิทยากรอธิบายเพิ่มเติม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติทำปลาเห็ดสมุนไพรรูปแบ่งขนมปังทอดทอด โดยจัดกิจกรรม วิทยากรพูดคุยกับนักเรียน ทบทวนขั้นตอนการทำปลาเห็ดสมุนไพรรูปจากที่เรียนมาแล้วนักเรียนกลุ่มเดิมเลือกประธาน และเลขานุการเพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน วิทยากรสาธิตประกอบการบรรยายวิธีทำปลาเห็ดสมุนไพรรูปแบ่งขนมปังทอด โดยนักเรียนศึกษา สังเกตการณ์คัดเลือกวัตถุดิบ ตลอดจนการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ตามขั้นตอนอย่างละเอียด ตามที่วิทยากรสาธิตประกอบการบรรยาย นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนจนแล้วเสร็จ โดยมีครู และวิทยากรคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด นักเรียนเก็บอุปกรณ์ ทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงานให้เรียบร้อย นักเรียนแต่ละกลุ่มบันทึกขั้นตอนการปฏิบัติงานในแบบบันทึกตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอปลาเห็ดสมุนไพรรูปที่ได้จากการปฏิบัติครูวิทยากร นักเรียนร่วมกันประเมินผลพร้อมบันทึกในแบบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติทำปลาเห็ดสมุนไพรรูปผัดกะเพรา โดยจัดกิจกรรมทบทวนขั้นตอนการทำปลาเห็ดสมุนไพรรูปจากที่เรียนมาแล้วนักเรียนกลุ่มเดิมเลือกประธาน และเลขานุการเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานนักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน วิทยากรสาธิตประกอบการบรรยายวิธีทำปลาเห็ดสมุนไพรรูปผัดกะเพรา โดยนักเรียนศึกษา สังเกตการณ์คัดเลือกวัตถุดิบ ตลอดจนการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ตามขั้นตอนอย่างละเอียด ตามที่วิทยากรสาธิตประกอบการบรรยาย นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนจนแล้วเสร็จ โดยมีครู และวิทยากรคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด นักเรียนเก็บอุปกรณ์ ทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงานให้เรียบร้อย นักเรียนแต่ละกลุ่มบันทึกขั้นตอนการปฏิบัติงานในแบบบันทึกตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอปลาเห็ดสมุนไพรรูปที่ได้จากการปฏิบัติครู วิทยากร นักเรียนร่วมกันประเมินผลพร้อมบันทึกในแบบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติทำปลาเห็ดสมุนไพรรูป โดยจัดกิจกรรม ทบทวนขั้นตอนการทำปลาเห็ดสมุนไพรรูปจากที่เรียนมาแล้วนักเรียนกลุ่มเดิมเลือกประธาน และเลขานุการเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานนักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน วิทยากรสาธิตประกอบการบรรยายวิธีทำปลาเห็ดสมุนไพรรูป โดยนักเรียนศึกษา สังเกตการณ์คัดเลือกวัตถุดิบ ตลอดจนการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ตามขั้นตอนอย่างละเอียด ตามที่วิทยากรสาธิตประกอบการบรรยาย นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนจนแล้วเสร็จ โดยมีครู และวิทยากรคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด นักเรียนเก็บอุปกรณ์ ทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงานให้เรียบร้อย นักเรียนแต่ละกลุ่มบันทึกขั้นตอนการปฏิบัติงานในแบบบันทึกตัวแทนแต่ละกลุ่ม

สรุปได้ว่า จากการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องปลาเห็ดสมุนไพโร กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยดำเนินการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยเป็นผู้สอนในภาคทฤษฎี และเชิญวิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้ภาคปฏิบัติ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความตั้งใจ ใฝ่เรียนรู้ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมที่หลากหลายด้วยความสนุกสนาน สามารถปฏิบัติ กิจกรรมได้เป็นอย่างดี

ผลการทดลองใช้หลักสูตรและการประเมินผล

1. ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องปลาเห็ดสมุนไพโร กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดไผ่โรงวัว สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 40 คน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ประเมินก่อนและหลังการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยประเมิน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อศึกษาความรู้พื้นฐาน ประเมินผลความรู้ความเข้าใจของนักเรียน เกี่ยวกับ หลักสูตรปลาเห็ดสมุนไพโร และประเมินวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้หลักสูตร เพื่อศึกษา ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นำเสนอโดยการเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้หลักสูตร และหลังการใช้หลักสูตรมาเปรียบเทียบกันตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ รายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลัง การใช้หลักสูตร

ผลสัมฤทธิ์	จำนวน นักเรียน (n)	คะแนน เฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	n=40	
				t-test	p-value
ก่อนการใช้หลักสูตร	40	9.80	2.04	31.38	.000
หลังการใช้หลักสูตร	40	21.56	0.95		

* p < .05

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องปลาเห็ดสมุนไพรมอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 ผลประเมินทักษะการปฏิบัติ คือการประเมินผลหลังการเรียนรู้อยู่ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 – 5 โดยใช้แบบประเมินทักษะปฏิบัติ ที่ผู้วิจัยประเมินจากการปฏิบัติงานด้วยตนเอง แบ่งเกณฑ์การประเมินเป็น 4 ระดับคุณภาพ แสดงผลรวมของการประเมินทักษะปฏิบัติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปรากฏผลรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงคะแนนเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องปลาเห็ดสมุนไพรมอง

รายการประเมินทักษะการปฏิบัติ	คะแนนทักษะการปฏิบัติ		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
1. ทักษะการทำปลาเห็ดสมุนไพรมอง	3.80	0.40	ดีมาก
2. ทักษะการทำปลาเห็ดสมุนไพรมองชุปแป้งขนมปังทอด	3.73	0.44	ดีมาก
3. ทักษะการทำปลาเห็ดสมุนไพรมองผัดกะเพรา	3.70	0.46	ดีมาก
4. ทักษะการทำลาบปลาเห็ดสมุนไพรมอง	3.76	0.43	ดีมาก
รวมเฉลี่ย	3.75	0.43	ดีมาก

จากตาราง 3 พบว่า ทักษะการปฏิบัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ปลาเห็ดสมุนไพรมอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ดีมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.43)

1.3 ผลการประเมินความพึงพอใจ คือการประเมินผลหลังการใช้หลักสูตรจากการเรียนเรื่องหลักสูตรปลาเห็ดสมุนไพรมอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 12 ข้อ ผลปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อหลักสูตร
ท้องถิ่น เรื่องปลาเห็ดสมุนไพรร

n=40

รายการประเมิน	คะแนนความพึงพอใจ		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
1. เนื้อหาสาระที่เรียนเป็นเรื่องที่นักเรียนชอบ	4.50	0.50	มาก
2. นักเรียนได้รับความรู้เรื่องปลาเห็ดสมุนไพรร	4.90	0.30	มากที่สุด
3. เนื้อหาสาระที่เรียนเป็นเรื่องมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	4.60	0.49	มากที่สุด
4. วิธีการเรียนรู้สนุกสนานสนใจ	4.26	0.69	มาก
5. นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติทำปลาเห็ดสมุนไพรร	4.66	0.47	มากที่สุด
6. นักเรียนมีโอกาสได้สนทนาซักถามวิทยากร	4.13	0.70	มาก
7. นักเรียนรู้สึกพอใจที่ได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง	4.83	0.37	มากที่สุด
8. นักเรียนพอใจในฝีมือทำปลาเห็ดสมุนไพรรของตนเอง	4.33	0.60	มาก
9. นักเรียนสามารถนำปลาเห็ดสมุนไพรรมาประกอบ อาหารตามขั้นตอนที่เรียนได้	4.56	0.50	มากที่สุด
10. อาหารที่นักเรียนทำอร่อยถูกใจตามต้องการ	4.86	0.34	มากที่สุด
11. หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องปลาเห็ดสมุนไพรร เป็นเรื่อง ที่เรียนรู้ได้ง่ายเหมาะสมกับนักเรียน	4.50	0.50	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.73	0.44	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.57	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องปลาเห็ดสมุนไพรร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.49)

2. การปรับปรุงหลักสูตร

เมื่อนำหลักสูตรไปทดลองใช้แล้ว มีข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่อง การสาธิตวิธีปรุงอาหาร พบว่า วิทยากรไม่เพียงพอต่อการสาธิต โดยเฉพาะวิทยากรประจำกลุ่มในชั้นตอนที่นักเรียนประกอบอาหารด้วยปลาเห็ดสมุนไพรร ต้องใช้วิทยากรประจำทุกกลุ่ม จึงสามารถให้ความรู้กับนักเรียนได้พร้อมกัน ซึ่งเดิมใช้วิทยากร 1 ท่านต่อ นักเรียน 2 กลุ่ม และปรับปรุงใบความรู้ของ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3, 4, 5 ในขั้นตอนการประกอบอาหาร โดยเพิ่มปริมาณของเครื่องปรุงรส ให้ละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้น จากเดิมไม่ได้ระบุปริมาณเครื่องปรุงที่ใช้ เวลาที่กำหนดในการประกอบอาหาร มีความเหมาะสม นักเรียนประกอบอาหารได้ทันเวลา เนื้อหาสาระน่าสนใจตรงความต้องการของนักเรียน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555–2559) ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 4 มาตราที่ 22 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทย ให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวทางการพัฒนาดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐาน จิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน และหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องปลาเห็ดสมุนไพโร เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรักและภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง ควรนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชีวรัตน์ สาลีประเสริฐ (2545: 165) พบว่า นโยบายของหน่วยงานต่าง ๆ กำหนดให้สถาบันการศึกษา องค์กรต่าง ๆ และชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู มรดกทางศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องปลาเห็ดสมุนไพโร พบว่า การสร้างองค์ประกอบของหลักสูตรฉบับร่างแบบมีโครงร่างประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร ซึ่งมีคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ 2 หน่วย คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความรู้เกี่ยวกับปลาเห็ดสมุนไพโร หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องทักษะการทำปลาเห็ดสมุนไพโรและการประกอบอาหาร โดยจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผนคือ แผนจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของปลาเห็ดสมุนไพโร แผนจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องหลักการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ อุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องการทำปลาเห็ดสมุนไพโรชุบแป้งขนมปังทอดทอด แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องการทำปลาเห็ดสมุนไพโร ผัดกะเพรา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องการทำลาบปลาเห็ดสมุนไพโร ซึ่งผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่างมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 และมีความเหมาะสมในส่วนประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับทวงศรี หอมจันทร์ (2548: 134) ได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชาขนมไทยสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า การศึกษาข้อมูลพื้นฐานนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร ควรนำวิทยากรภายในท้องถิ่นมาร่วมสอนและมีการศึกษาแหล่งวัดอุทิศที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งมีองค์ประกอบ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คำอธิบาย รายวิชา เนื้อหาสาระเวลาเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องปลาเห็ดสมุนไพรร กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนวัดไผ่โรงวัว จำนวน 40 คน ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่สนใจเรียนและตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ มีความรับผิดชอบ มีความสามัคคีและสนุกสนานในการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับดลฤดี ประโยชน์มี (2546: 160) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรมีเนื้อหาสาระที่ครอบคลุมอาชีพในท้องถิ่น นักเรียน ครู และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ต้องการให้แนวการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เน้นการทำงานเป็นงานกลุ่มและปฏิบัติ โดยวัดและประเมินผลตามสภาพจริง แลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน

4. ผลการประเมินและการปรับปรุงหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่าได้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องปลาเห็ดสมุนไพรร มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 โดยมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทในด้านต่าง ๆ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีทักษะปฏิบัติการประกอบอาหาร กระทั่งได้อาหารที่สะอาดน่ารับประทาน มีรสชาติอร่อย ถูกต้องตรงตามหลักสูตร หลังจบจากการเรียนรู้ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสคราญ วิเศษสมบัติ (2552: ง) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง หนานงหมูแสนอร่อย ผลการวิจัยพบว่า (1) ได้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องหนานงหมูแสนอร่อย ที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด หลักสูตรมีองค์ประกอบครบถ้วน มีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น สูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับนาวา ศรีชนะเนตร (2553: 206) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าวัด “คุรุราษฎร์บำรุงวิทย” ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตร เรื่องการทำน้ำปลาจากปลาร้า มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ หลักการและเหตุผล โครงสร้างรายวิชา มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แนวการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 2) หลักสูตรสถานศึกษา เรื่องการทำน้ำปลา

จากปลาว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.93/84.53 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนพัฒนาขึ้นอยู่ในระดับร้อยละ 84.77 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือร้อยละ 70 5) เจตคติต่อการเรียนอยู่ในระดับมากขึ้นไป

ข้อเสนอแนะ

จากการหลักรัฐธรรมนูญเรื่องปลาเห็ดสมุนไพร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1. ก่อนจัดการเรียนการสอนผู้สอนควรจัดเตรียมเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ เช่น ใบงาน ใบความรู้ สื่อ และอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในกิจกรรมให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน และตรวจสอบความพร้อมใช้ของอุปกรณ์
2. การจัดเตรียมสถานที่ฝึกปฏิบัติในการประกอบอาหาร ต้องคำนึงถึงความสะอาด ความปลอดภัย ความเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน และมีอากาศถ่ายเทสะดวก
3. ในการประเมินผลการประกอบอาหารเมื่อประเมินผลแล้วควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้รับประทานอาหารร่วมกันโดยบูรณาการในเรื่องของการจัดสถานที่ โต๊ะอาหาร ส่วนประกอบบนโต๊ะอาหาร และมารยาทในการรับประทานอาหาร

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพที่ได้จากผลผลิตของปลาเห็ดสมุนไพร
2. ควรมีการทำวิจัยและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับผลผลิตของปลาเห็ดสมุนไพรในรูปแบบของการประกอบอาหารประเภทอื่น
3. ควรทำการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับการประกอบอาหารประเภทอื่น ๆ โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ชุมชนสนใจ

สรุป

การดำเนินการวิจัย พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องปลาเห็ดสมุนไพร ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความต้องการให้นักเรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจ และหวงแหนในภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงในท้องถิ่นของ

ตนเอง โดยมีผู้มีความรู้ความสามารถร่วมถ่ายทอด และจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนเนื้อหาที่สอดคล้อง มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน พร้อมทั้งเน้นฝึกทักษะปฏิบัติจริง จากนั้นพัฒนาหลักสูตรฉบับร่างโดยนำข้อมูลพื้นฐานมาเป็นแนวทางพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง ประกอบด้วยหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา เนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยเนื้อหาแบ่งเป็นภาคทฤษฎี จำนวน 2 แผน เกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเรื่องปลาเห็ดสมุนไพรมะพร้าว และภาคปฏิบัติ จำนวน 3 แผน เกี่ยวกับทักษะปฏิบัติการทำปลาเห็ดสมุนไพรมะพร้าวและนำมาประกอบอาหาร ใช้เวลาสอน 4 สัปดาห์ รวม 8 ชั่วโมง มีการตรวจสอบหลักสูตรโดยการหาคุณค่าดัชนีความสอดคล้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข พบว่า ความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 แสดงว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมเพื่อทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดไผ่โรงวัว อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 40 คน พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจใฝ่เรียนรู้ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ที่หลากหลายด้วยความสนุกสนาน สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้เป็นอย่างดี หลังจบการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แล้วได้ประเมินและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องปลาเห็ดสมุนไพรมะพร้าว หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านทักษะปฏิบัติในระดับดีมาก ด้านความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด และหลักสูตรควรมีการปรับปรุงด้านทักษะปฏิบัติโดยเพิ่มเนื้อหาเรื่องการจัดสถานที่รับประทานอาหาร และมารยาทในการรับประทานอาหาร

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: **คุรุสภาลาดพร้าว**.
- คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555 -2559)**.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ: **สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ**.
- ดลฤดี ประโยชน์มี. (2546). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทับทิม สุนทรวิภาต, ผู้ปกครองภูมิปัญญาท้องถิ่น. (2554). **สัมภาษณ์**. 11 กรกฎาคม.

- ทรงศรี หอมจันทร์. (2548). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ การงาน อาชีพและเทคโนโลยี วิชาชนมไทยสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านวังเพลิง จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- นาวา ศรีษะเนตร. (2553). การพัฒนาหลักสูตร เรื่องการทําน้ำปลาจากปลาร้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าวัด “คุรุราษฎร์บำรุงวิทย์”. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- โรงเรียนวัดไผ่โรงวัว. (2553). บันทึกผลการทดสอบสมรรถภาพนักเรียน 2553. สุพรรณบุรี: โรงเรียนวัดไผ่โรงวัว.
- ชีวรัตน์ สาลีประเสริฐ. (2545). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ อำเภออุทอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศคราญ วิเศษสมบัติ. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องนางหมแสนอร้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACTIVITY PACKAGE
ON THE TOP OF PAINTING FOR THE ART LEARNING AREAS
FOR PRATHOMSUKSA 4 STUDENTS

ลักขณา โพธิสุทธิ์/Lukhana Potisut¹
ปราโมทย์ จันทร์เรือง/Pramote Chanrueang²
เนติ เฉลยวาเรศ/Neti Chaloyward³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน 3) ศึกษาทักษะการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่พัฒนาขึ้น และ 4) ศึกษาเจตคติต่อการเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดดอนเจดีย์-ราษฎร์บูรณะ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 1 ห้องเรียน จำนวน 17 คน ใช้วิธีการกำหนดตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความเชื่อมั่น 0.843 3) แบบประเมินทักษะการวาดภาพระบายสี มีค่าความเชื่อมั่น 0.922 และ 4) แบบวัดเจตคติต่อการเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าความเชื่อมั่น 0.952 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.29/86.24 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้-

¹นักศึกษาริษยาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

²รองศาสตราจารย์ ดร., รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

³อาจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ทักษะการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ในภาพรวมอยู่ใน ระดับ ดี และ 4) เจตคติต่อการเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

คำสำคัญ: การเรียนรู้ศิลปะ, ชุดกิจกรรมการเรียนรู้, การวาดภาพระบายสี

ABSTRACT

The objective of this research were to 1) develop a learning activity package on the top of painting for the art learning areas for Prathomsuksa 4 Students, to a standard efficiency level of 75/75; 2) compare the students' learning achievements before and after-learning stages when using the learning activity package on the top of painting for the art learning areas for Prathomsuksa 4 Students; 3) study a learning skill of students after using the learning activity package on the top of painting; and 4) study a learning attitude of students on using a learning activity package on the top of painting. The purposive sample of this research was a group of 17 students of Prathomsuksa 4 Students, Wat Don Chedi Ratburana School in their second semester of 2012 academic year. Research tools applied included the learning activity package, a test on students' learning result, an assessment test on drawing and painting, and an assessment form on student's attitude toward the activity package. Means, standard deviation and t-test were also used to analyze the data. The findings were that 1) The learning activity package on the top of painting has an efficiency rate of 83.29/86.24; 2) Student's learning outcome after using the learning activity package on the top of painting was significantly higher than prior to using learning activity package at .05; 3) Students' skill on drawing and painting was improved in general at a high level after using the learning activity package; and 4) Students' attitude on the learning activity package was at high level after using the learning activity package.

Keywords: Art learning, learning activity package, painting

บทนำ

ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนเจดีย์ ราษฎร์บูรณะ ปีการศึกษา 2554 พบว่า จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) พบว่า คะแนนเต็ม 100 คะแนน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับจังหวัดคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 50.57 ระดับเขตพื้นที่การศึกษาคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 47.34 และระดับประเทศคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 48.55 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับจังหวัดเท่ากับ 21.39 ระดับเขตพื้นที่การศึกษาเท่ากับ 21.29 และระดับประเทศเท่ากับ 21.39 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2554: 89) ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ปัญหาดังกล่าวข้างต้นเกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูยังเป็นการเรียนรู้อยู่กับตำราเรียนและการทำกิจกรรมยังต้องคอยฟังคำอธิบายและการสาธิตจากครูผู้สอนที่ขาดความรู้และประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ดิถินท์ศิลป์ พรหมรักษ์ (2551: 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เกิดจากขาดบุคลากรที่จบ การศึกษาทางด้านศิลปะโดยตรง มาทำการสอนและจัดกิจกรรมศิลปะให้แก่เด็กนักเรียน ประกอบกับ สภาพอาคารเรียนไม่เพียงพอ ทำให้ขาดสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะ และปราโมทย์ หิตาพิสุทธิ์ (2553: 2) กล่าวถึง ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนต่ำ เพราะนักเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งเป็นสาระสำคัญด้านทัศนศิลป์ ประกอบด้วย สัดส่วน เอกภาพ ความสมดุล จังหวะ การเน้น องค์ประกอบศิลป์นี้เป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างงานจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และ ศิลปกรรมประเภทอื่น ๆ หากนักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้แล้ว จะทำให้การสร้างงาน ทัศนศิลป์ขาดคุณภาพ จากการประเมินผลนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ผ่านเกณฑ์ เกิดจากนักเรียน ขาดความสนใจในการเรียน ขาดความรับผิดชอบ ซึ่งสันนิษฐานว่าเทคนิคการสอนไม่น่าสนใจ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นนวัตกรรมหนึ่งที่พัฒนาวิธีการสอนหลายระบบเข้ามา ผสมผสานให้กลมกลืนกัน นับแต่การเรียนรู้ด้วยตนเอง การร่วมมือกิจกรรมกลุ่มการใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ มีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉง และได้ลงมือปฏิบัติจริง (สุนันทา สุนทรประเสริฐ, 2543: 107) โดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ยังมีประโยชน์ในการสอน ซึ่งบุญเกื้อ ควรหาเวช (2542: 10) กล่าวไว้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยให้นักเรียนเรียนตาม ความสนใจ ตามเวลา และโอกาสที่เหมาะสม ช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนครู ช่วยลดภาระและ ช่วยสร้างความพร้อม ความมั่นใจให้แก่ครู ช่วยให้ครูวัดผลผู้เรียนได้ตรงความมุ่งหมาย และช่วยให้ ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับกนดิธีรา หิรัญยะมาน (2552: 93) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาการรับรู้ทางศิลปะ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการทางการวาดภาพระบายสีเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องจากแบบฝึก ที่สร้างขึ้นมีการจัดเรียงตามระบบของการรับรู้ทางศิลปะจากง่ายไปยาก เรียนรู้อย่างชัดเจนแยกเป็น เรื่อง ๆ ในแบบฝึกแต่ละชุดนักเรียนได้มีการฝึกปฏิบัติ ทั้งทักษะทั่วไปที่สำคัญต่อสาระนั้น แล้ว สอดแทรกเพิ่มเติมด้วยแบบฝึกที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการ รับรู้ทางศิลปะ ซึ่งเป็นส่วนของ

การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เผชิญกับโจทย์แล้วต้องคิดสร้างสรรค์ผลงานออกมาในรูปแบบของตนเอง โดยมีพื้นฐานมาจากการรับรู้ของตนเอง ประยุกต์ใช้การสร้างสรรค์เทคนิคต่าง ๆ ในการวาดภาพระบายสีที่สื่อได้ถึงการเรียนรู้ทางศิลปะที่ดี ขณะนี้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ทุกคนมีความสนุกสนาน และได้สนทนาซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ในการรับรู้ทางศิลปะที่มีพื้นฐานที่แตกต่างกันออกไป

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นความสำคัญ ที่จะพัฒนาชุดกิจกรรมการวาดภาพระบายสีสาระทัศนศิลป์ โดยได้จัดทำนวัตกรรมที่ใช้ในการวิจัยในรูปแบบ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี โดยใช้กระบวนการฝึกทักษะการวาดภาพระบายสีที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งจะทำให้ นักเรียนมีความรู้พื้นฐานทางศิลปะและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปทำการสร้างสรรค์พัฒนางานศิลปะได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลที่ดีต่อนักเรียน ในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ทางด้านศิลปะเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และบรรลุตามจุดมุ่งหมายปลายทาง คือ นักเรียนดี เก่ง มีสุข

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เพื่อศึกษาทักษะการวาดภาพระบายสี และ 4) เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้

วิธีดำเนินการ

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดดอนเจดีย์ราษฎร์บูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 1 ห้องเรียนจำนวน 17 คน ซึ่งได้จากการคัดเลือกห้องเรียนแบบเจาะจง

2. ตัวแปรในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการวาดภาพระบายสี และเจตคติต่อการเรียน

3. เนื้อหาในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จาก กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ มาตรฐานการเรียนรู้ที่ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยกำหนดชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ 5 ชุด ได้แก่

- ชุดที่ 1 เรื่อง ลายเส้นแสนสวย
- ชุดที่ 2 เรื่อง สร้างสรรค์งานศิลป์
- ชุดที่ 3 เรื่อง จินตนาการรูปร่างและรูปทรง
- ชุดที่ 4 เรื่อง วาดภาพระบายสี
- ชุดที่ 5 เรื่อง สี สร้างสรรค์งานศิลป์

4. ระยะเวลาในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 5 สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ 4 ชนิด

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบประเมินทักษะการวาดภาพระบายสี
4. แบบวัดเจตคติต่อการเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้

การดำเนินการทดลอง

1. ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้โรงเรียนวัดดอนเจดีย์ราษฎร์บูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2555 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวน 1 ห้องเรียน แล้วคัดเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 17 คน
2. ชี้แจงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติตนได้ถูกต้อง
3. ทดสอบก่อนเรียน กับนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน

4. ดำเนินการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี จำนวน 5 ชุด โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง โดยใช้เวลาในชั่วโมงเรียน 1 ชั่วโมง ในวันอังคาร เวลา 12.30 - 13.30 และในเวลาสอนซ่อมเสริมหลังเลิกเรียน 1 ชั่วโมง ในวันจันทร์และวันพุธ เวลา 14.30 - 15.30 รวมระยะเวลา 15 ชั่วโมง

5. เมื่อสิ้นสุดการสอนทำการทดสอบหลังเรียน กับนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากนั้นประเมินนักเรียนโดยใช้แบบประเมินทักษะการวาดภาพระบายสีและแบบวัดเจตคติต่อการเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

6. นำคะแนนจากการตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะการวาดภาพระบายสี และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี เพื่อประเมินทักษะการวาดภาพระบายสี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การหาคุณภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC)

2. หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง ทดลองแบบกลุ่มเล็ก และทดลองแบบภาคสนาม หาค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ

3. การหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม หาค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson) ได้ค่าเท่ากับ 0.843

4. การหาคุณภาพของแบบประเมินทักษะการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค ได้ค่าเท่ากับ 0.922

5. การหาคุณภาพของแบบวัดเจตคติต่อการเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง และค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค ได้ค่าเท่ากับ 0.952

6. วิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test (dependent samples)

7. วิเคราะห์ทักษะการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

8. วิเคราะห์เจตคติต่อการเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการวาดภาพระบายสี และเจตคติต่อการเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 คะแนนประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการวาดภาพระบายสี ของกลุ่มตัวอย่าง

ชุดที่	n	E_1	E_2	E_1/E_2
1	17	76.86	77.06	76.86/77.06
2	17	80.00	85.29	80.00/85.29
3	17	83.33	86.47	83.33/86.47
4	17	86.47	87.64	86.47/87.64
5	17	89.80	94.71	89.80/94.71
รวม		83.29	86.24	83.29/86.24

จากตารางที่ 1 พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ในภาพรวมมีค่าเท่ากับ 83.29/86.24

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวาดภาพพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	17	13.18	3.86	13.62*	.000
หลังเรียน	17	21.76	3.11		

* P < .05

จากตารางที่ 2 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวาดภาพพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาทักษะการวาดภาพพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

มิติการวัด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับทักษะ การวาดภาพพระบายสี
1. จุดสนใจของภาพ	4.65	0.49	ดีมาก
2. ความสมดุลของภาพ	4.35	0.49	ดี
3. ความเป็นเอกภาพของภาพ	3.82	0.64	ดี
4. ความกลมกลืน	4.24	0.44	ดี
5. จังหวะในการจัดวางภาพ	3.65	0.49	ดี
รวม	4.14	0.36	ดี

จากตารางที่ 3 พบว่า ทักษะการวาดภาพพระบายสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ในภาพรวมอยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.36)

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาเจตคติต่อการเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ข้อความคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ เจตคติ
1. การวาดภาพระบายสี ทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับ การวาดภาพระบายสี	4.24	0.44	มาก
2. การวาดภาพระบายสี มีคุณประโยชน์ต่อการพัฒนา การเรียนรู้ และการฝึกทักษะ	4.65	0.49	มากที่สุด
3. สาระการเรียนรู้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพ ระบายสี เหมาะสมกับเวลา	4.82	0.39	มากที่สุด
4. การวาดภาพระบายสี มีความสอดคล้องกับหลักสูตรของ โรงเรียน และเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	4.24	0.44	มาก
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีหลายรูปแบบน่าสนใจ	4.71	0.47	มากที่สุด
6. การวาดภาพระบายสี ทำให้ทราบถึงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ ต่อการวาดภาพได้อย่างถูกต้อง	4.82	0.39	มากที่สุด
7. นักเรียนมีความสุขและสนุกสนานต่อการเรียนชุดกิจกรรม การเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี	4.88	0.33	มากที่สุด
8. การเรียนวาดภาพระบายสี มีความเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน และน่าสนใจ ทำให้อยากเรียนรู้	4.59	0.51	มากที่สุด
9. นักเรียนรู้สึกประทับใจที่ได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียน โดย เน้นการปฏิบัติจริง	4.65	0.49	มากที่สุด
10. นักเรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนชุดกิจกรรม การเรียนรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.47	0.51	มาก
รวม	4.61	0.20	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า เจตคติต่อการเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.20)

อภิปรายผล

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวนทั้งหมด 5 ชุด มีประสิทธิภาพรวมทั้ง 5 ชุด และแต่ละชุดเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นสื่อการเรียนรู้สำเร็จรูป มีลักษณะเป็นชุดการเรียนรู้ที่มีการจัดเป็นระบบขั้นตอนต่าง ๆ นักเรียนสามารถศึกษาและฝึกฝนได้ด้วยตนเองตามความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนมีกระบวนการกลุ่ม และมีสื่อประกอบการใช้กิจกรรมขณะเรียน การจัดกิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมมีความชัดเจนตามจุดประสงค์ ซึ่งกิจกรรมการวาดภาพเป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง ส่งผลให้เด็กมีทักษะในการวาดภาพพระบายสีดีขึ้นตามความมุ่งหมายที่กำหนด ดังที่ทีศนา เขมมณี (2534: 1) ได้กล่าวว่า ชุดกิจกรรมเป็นการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ โดยการบูรณาการกิจกรรมให้เข้ากับเนื้อหาในหลักสูตร โดยยึดหลักให้สนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน ชุดกิจกรรมจะมีรายละเอียดของการดำเนินกิจกรรมที่ชัดเจน สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและแนวทางที่วางไว้ ลักษณะของชุดฝึกหรือชุดกิจกรรมจะเป็นเบ็ดเสร็จในตัว นักเรียนสามารถนำไปฝึกได้ด้วยตนเอง และหลักการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ยึดแนวทางของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2531: 119) ที่กล่าวว่า แนวคิดทางจิตวิทยาในการสร้างนวัตกรรม ได้แก่ สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่ช่วยในการเรียนของนักเรียนและช่วยในการสอนของครูและปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน โดยนักเรียนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปวีณสุดา ร่มพยอม (2549: 67-68) ซึ่งได้ศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 11 ชุด มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตราภา ทองเหลือง (2549: 53-54) ซึ่งได้ศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ชุดกิจกรรมความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ ในภาพรวม มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวาดภาพพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนมีความสนใจในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการศึกษาเนื้อหาและอภิปรายเนื้อหาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ภายในกลุ่ม ร่วมกันแสดงความคิดเห็นสรุปเป็นองค์ความรู้ ในการคิดสร้างสรรค์ผลงานจากการฝึกปฏิบัติ โดยศึกษารูปภาพตัวอย่างจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการดัดแปลงรูปภาพและนำประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้จากเพื่อนมาผสมผสานในงานของตนเองให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งแคปเปอร์

และแคปเฟอร์ (Kaper and Kapfer, 1972: 3) ได้กล่าวว่าชุดกิจกรรมเป็นรูปแบบของการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยคำแนะนำที่ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ จนบรรลุพฤติกรรมที่เป็นผลของการเรียนรู้ การรวบรวมเนื้อหาที่นำมาสร้างชุดกิจกรรม ได้มาจากขอบข่ายของความรู้ที่หลักสูตรต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้และเนื้อหาจะต้องตรงและชัดเจนที่จะสื่อความหมายให้ผู้เรียนได้เกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายของการเรียน สอดคล้องกับประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551: 189) ที่ได้เสนอแนวคิดว่ารูปภาพต่าง ๆ สามารถใช้ในการกระตุ้นความคิดของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ครูอาจสร้างภาพขึ้นมาเองหรือนำภาพจากหนังสือพิมพ์ วารสาร สื่อ ภาพโฆษณาต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมือในรูปภาพต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกนต์ธีรา หิรัญยะมาน (2552: 90) ที่ได้ทำการศึกษารื่อง การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาการรับรู้ทางศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ความสามารถทางการวาดภาพระบายสีก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้รับการฝึก โดยใช้แบบฝึกพัฒนาการรับรู้ทางศิลปะสูงกว่าก่อนการทดลอง

3. ทักษะการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะ นักเรียนสามารถกระทำหรือแสดงออกอย่างคล่องแคล่วชำนาญ และยังช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้นำแนวคิดของทิตินา แซมมณี (2548: 37-38) ที่เสนอรูปแบบการเรียนการสอนทักษะของแฮร์โรว์ (Harrow) โดยจัดลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้น เริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ซึ่งมีรูปแบบ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นการเลียนแบบ 2) ขั้นลงมือกระทำ 3) ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ 4) ขั้นแสดงออก และ 5) ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ และแนวความคิดดังกล่าวสอดคล้องกับชัยยุทธ คชรินทร์ (2546: 48-49) คือ 1) การเน้นจุดเด่นของภาพ 2) ความสมดุลของภาพ 3) การระบายสี 4) การใช้สี 5) ความคิดสร้างสรรค์ 6) ความประณีต และ 7) ความสะอาด ที่ประเมินทักษะการวาดภาพระบายสี จากการที่เด็กนักเรียนได้ใช้ความคิดของตนจากการรับรู้ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการวาดภาพระบายสี และสอดคล้องกับมานพ ถนอมศรี (2546: 49-50) ที่วัดทักษะการวาดภาพระบายสี ดังนี้ 1) เอกภาพ 2) สมดุล 3) จุดเด่นและการเน้น 4) ความกลมกลืน และ 5) จังหวะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญาดา แจ้คำ (2549) ที่ได้ศึกษาผลการสอนวาดภาพระบายสี โดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทัศนศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ และนักเรียนที่เรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะปฏิบัติการวาดภาพระบายสีหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เจตคติต่อการเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับนักเรียน ทำให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ ได้ฝึกฝนกระบวนการทำงานกลุ่ม ตลอดจนใช้กระบวนการคิดที่หลากหลาย อันส่งผลให้นักเรียนได้ส่งเสริมทักษะการวาดภาพระบายสี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นได้จริง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานเป็นกลุ่ม การเลือกเทคนิคการวาดภาพระบายสีตามความสนใจ การได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนทุกกิจกรรม จึงส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสุชา จันทน์เอม (2544: 270) ได้กล่าวว่า เจตคติมีผลต่อการเรียนของนักเรียน หากนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่องานในชั้นเรียนและต่อครู นักเรียนย่อมได้รับความพอใจ และความสำเร็จจากการเรียนนั้นไม่มากนักน้อย นักเรียนจะทำงานได้ดีในโอกาสต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของปวีณ์สุดา ร่มพยอม (2549: 67-68) ได้ศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าการตอบคำถามปลายเปิดนักเรียน ส่วนใหญ่ตอบว่า ดีใจมากที่ได้ทำกิจกรรมนี้ รู้สึกภูมิใจ มีความสุข มีความสนุกสนานมาก ที่ได้ทำสิ่งที่สนุกและได้ทำงานแปลกใหม่ ที่ไม่เคยทำมาก่อน นักเรียนบางส่วนกล่าวว่า ได้คิด ได้ทำกิจกรรมหลายอย่างได้ความรู้ใหม่ และมีความเพลิดเพลินในการทำงานมาก รู้สึกดีที่ได้ทำงานแบบนี้ ได้รู้จักสีต่าง ๆ มากขึ้น ได้รู้ว่ามีเพื่อนที่รักและครูก็ให้ทำงานที่ยังไม่เคยทำมาก่อน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลวิจัยไปใช้ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถส่งเสริมทักษะการวาดภาพระบายสี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียน ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้นจึงควรแบ่งกลุ่มนักเรียนให้แต่ละกลุ่มมีความสามารถเท่าเทียมกัน โดยแต่ละกลุ่มประกอบด้วย เก่ง ปานกลาง และอ่อน การจัดลำดับเนื้อหาควรมีความเหมาะสมเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก และครูควรดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหาได้ทันเวลา

ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป คือ อาจใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมานำไปสร้างเป็นชุดกิจกรรมสำเร็จรูปหรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานของนักเรียน โดยใช้คอมพิวเตอร์ ช่วยสอน นักเรียนสามารถเลือกเรียนรู้ได้ตามศักยภาพและความสนใจ อีกทั้งยังแก้ไขผลงานและทำซ้ำใหม่ได้

เอกสารอ้างอิง

- กัญญาดา แจ้งคำ. (2549). ผลของการสอนวาดภาพระบายสีโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4 MAT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทัศนศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กนต์ธีร่า หิรัญยะมาน. (2552). การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาการรับรู้ทางศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จิตราภา ทองเหลือง. (2549). การสร้างชุดกิจกรรมความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนลับแลพิทยาคม. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2531). การผลิตชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์การสอนเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา เล่ม 3 หน่วยที่ 11-15. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยยุทธ ศชรินทร์. (2546). ความเชื่อมั่นของการประเมินผลงานศิลปะที่ใช้กฎเกณฑ์การให้คะแนนต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ติณห์ชศิลป์ พรหมรักษ์. (2551). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ชุมชนศิลปะ สาระทัศนศิลป์ โรงเรียนบ้านแดงใหญ่ (ราษฎร์คุรุวิทยาคาร) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยใช้กระบวนการกลุ่ม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทดสอบทางการศึกษา, สถาบัน. (2554). ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2554 O-Net,NT, S1T. กรุงเทพฯ: สทศ.
- ทีศนา แหมมณี. (2534). คู่มือครูรูปแบบการฝึกหัดทักษะการทำงานกลุ่ม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2548). รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์.
- บุญแก้ว ควรหาเวช. (2542). นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). การพัฒนาการคิด. กรุงเทพฯ: 9119 เทคโนโลยีปริทัศน์.

- ปราโมทย์ หิตาพิสุทธิ. (2553). ผลการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนาหนองทุ่มวิทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปวีณสุตา ร่มพยอม. (2549). การสร้างชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา วิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มานพ ถนอมศรี. (2546). การเขียนหนังสือสารคดี บันเทิงคดี สำหรับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ: สิปประภา.
- สุชา จันทน์เอม. (2544). จิตวิทยาทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ ปฏิรูปการศึกษา. ชมรมพัฒนาความรู้ ด้านระเบียบกฎหมาย.
- Kaper, Phillip. & Mirian Kapfer. (1972). Instructional to Learning Package in American Education. New Jersey: Education Technology Publication, Enlewood Cliffs.

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

PARTICIPATION OF THE COMMITTEE AFFECTING THE IMAGE
OF BASIC EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER
THE JURISDICTION OF SUPHAN BURI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ธนา นาค้าง/THANA NUMKHANG¹
เยาวภา บัวเวช/YAOWAPA BUAWECH²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ศึกษาระดับภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 103 โรงเรียน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 543 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน สำหรับข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และรายด้านพบว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนมีระดับปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การตรวจสอบ ติดตามและการประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และการจัดหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ 2) ภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และรายด้าน

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

พบว่า ด้านการยอมรับในระดับปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านความศรัทธา และด้านความเชื่อถือ ตามลำดับ 3) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และด้านการตรวจสอบ ติดตาม และการประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ 4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องจัดการอบรมความรู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพก่อนปฏิบัติงานจริง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม ภาพลักษณ์ของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ABSTRACT

This research aimed to study: 1) the level of participation of the committee 2) the level of image of Basic Educational Institutions 3) the participation of the committee affecting to the image of Basic Educational Institutions and 4) problems and suggestion on the participation of the committee and the image of Basic Educational Institutions. The research samples consisted of 103 Basic Educational Institutions with totaling 543 respondents under the jurisdiction of Suphan Buri Primary Educational Service Area office 2. The research instrument was a questionnaire. The statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation, correlation coefficient, stepwise multiple regression analysis and content analysis.

The findings of this research were as follows: 1) Overall and in specific aspects, the participation of the committee under the jurisdiction of Suphan Buri Primary Educational Service Area office 2 were at the high level. 2) Overall and in specific aspects, the image of Basic Educational Institutions under the jurisdiction of Suphan Buri Primary Educational Service Area office 2 were at the high level. 3) The participation of the committee affecting to the image of Basic Educational Institutions under the jurisdiction of Suphan Buri Primary Educational Service Area office 2 showed a statistically significance in 2 aspects which were learning process in community and educational curriculum management. 4) Problems and barriers in the application of the participation of the committee should participate in school management for focusing the school image. The community should participate to share their local wisdom for integrating the school curriculum and supporting the community to be long life learning resources.

Keywords: participation, school image, school community, basic education

บทนำ

รัฐบาลได้พยายามที่จะแก้ไขปัญหาคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน คู่ครองสิทธิ สร้างความเสมอภาค และให้โอกาสคนไทยทุกคนได้รับการศึกษาเพิ่มมากขึ้น โดยประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้เน้นให้ทุกส่วนของสังคม คือ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้นิยามของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนต้นในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าว มาใช้เพื่อเกิดประโยชน์ทางการศึกษา และยกย่องเชิดชูผู้ส่งเสริมและให้การสนับสนุนการศึกษา ส่วนการจัดการศึกษา ให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ให้การศึกษาเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ การประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ให้แต่ละสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา มีคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาและจัดทำสาระของหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน รวมทั้งหาวิธีแลกเปลี่ยนการพัฒนาระหว่างชุมชน จึงมีการกระจายอำนาจสู่หน่วยปฏิบัติ คือ สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีอิสระ สถานศึกษาและชุมชนมีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันมานาน จนมีแนวคิดเกี่ยวกับสถานศึกษาและชุมชนว่า สถานศึกษาตั้งเพื่อชุมชน ชุมชนควรมีส่วนกำหนดเป้าหมาย นโยบายและกำหนดทิศทางของสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เพราะสถานศึกษาเป็นของชุมชน โดยชุมชนและเพื่อชุมชน ทั้งยังเป็นแหล่งวิทยากรและวิทยาการของชุมชนในการศึกษาเพื่อ ความมั่งคั่งของบุคคลและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 15-17)

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทสำคัญในการจัดทำหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดทำสาระของหลักสูตรที่สอดคล้องกับท้องถิ่น และต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหา ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายและเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งอยู่ในรูปของคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนครู และผู้อำนวยการสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อมีบทบาทหน้าที่ในการกำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาให้ดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 18)

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา จึงถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อคุณภาพของการจัดการศึกษา และนโยบายการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้ความสำคัญกับชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นการส่งเสริมสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น จากการศึกษาของสุวรรณรัตน์ ใจเจริญ (2551: 57-73) พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านโรงเรียน พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องของการขาดแคลนงบประมาณ บุคลากร มีภาระงานมากเกินไป ไม่มีเวลาใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และขาดแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนด้านชุมชน พบว่า ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร เนื่องจากมีภารกิจมาก ติดธุระส่วนตัว สถานศึกษากับชุมชนมีเวลาว่างไม่ตรงกัน การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายของชุมชนไม่ถูกต้อง ชุมชนยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการสำรวจ และรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเท่าที่ควร ชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมกำหนดจุดหมายหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น ชุมชนขาดความรู้ความสามารถในการมีส่วนร่วมกำหนดเนื้อหาสาระ ชุมชนขาดความตระหนักถึงความสำคัญในการกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้อาจารย์ ชุมชนไม่มีส่วนร่วมเสนอแนะเกี่ยวกับ วิธีวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา จะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับสถานศึกษา และมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง นัยนา สังขะเกต (2551: 1) กล่าวถึงภาพลักษณ์ของสถานศึกษาว่า เนื่องจากปัจจุบันความต้องการและความคาดหวังของผู้ปกครองที่จะให้บุตรหลานได้เรียนและสำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาที่ดีและมีคุณภาพมีเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนภายหลังสำเร็จการศึกษาสามารถเข้าทำงานในบริษัทที่มีชื่อเสียง ดังนั้นผู้บริหารและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนจึงควรร่วมมือกันเพื่อรักษาภาพลักษณ์ของสถานศึกษา รวมทั้งการบริหารสถานศึกษาให้ดำเนินไปตามนโยบายของรัฐ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองและสังคมโดยรวม เพราะเมื่อสถานศึกษามีภาพลักษณ์ที่ดีแล้ว ก็เท่ากับวางรากฐานไว้อย่างแน่นอนหนา เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ขึ้น สถานศึกษาจะได้พร้อมรับความเปลี่ยนแปลงและแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับวาสนา จันท์สว่าง (2544: 36) กล่าวว่า ในกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ภาพลักษณ์ได้ทวีความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ เพราะสังคมปัจจุบันเป็นสังคมข้อมูลข่าวสารและสังคมแห่งการสื่อสารที่บุคคลและองค์กรต่าง ๆ จะมีลักษณะเป็นสาธารณะมากขึ้น การมีภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรและของบุคลากร นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นมากในการที่จะทำให้องค์กรมีชื่อเสียง ได้รับความร่วมมือในด้านความเชื่อถือ ศรัทธา ส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน

ดังนั้น การที่สถานศึกษาชั้นพื้นฐานเกิดการรับรู้ ความเข้าใจ ความประทับใจ ทั้งทางตรง และทางอ้อมในจิตใจประชาชนต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาได้นั้น จะต้องเกิดจากการมีส่วนร่วม และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เพื่อให้เป็นที่น่าเชื่อถือ ยอมรับและศรัทธาต่อ ภาพลักษณ์ของสถานศึกษา และการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เพื่อให้มี ภาพลักษณ์ที่ดีและมีคุณภาพ จึงเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการด้วยกลยุทธ์ที่มีการบูรณาการ และ ความร่วมมือของกลุ่มคนกลุ่มต่าง ๆ ทั้งชุมชน ภาครัฐและภาคเอกชน ที่สำคัญยิ่งคือความร่วมมือ ของนักเรียนผู้ปกครอง ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกฝ่าย เนื่องจากภาพลักษณ์จะส่งผล ต่อความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเป็นอย่างยิ่ง

คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเป็นองค์คณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเองได้ตามกรอบที่กฎหมาย กำหนด ดังนั้น ความหลากหลายของบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จึงเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาชั้นพื้นฐาน, 2551: 51-54)

สรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เป็นองค์คณะบุคคลในการบริหาร สถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม จึงต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในสาขาที่หลากหลาย และ เข้าใจการศึกษา มีความมุ่งมั่น มีเวลาที่จะอุทิศแรงกายแรงใจในการพัฒนาสถานศึกษาของชุมชน ให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานตามที่ชุมชน สังคม และประเทศชาติต้องการ ดังนั้นสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญต่อคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาสถานศึกษา และเป็น การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีเกิดขึ้นในใจของสาธารณชน อันจะทำให้เกิดทัศนคติที่ดี ได้รับการยอมรับ เชื่อถือ ไว้วางใจ และให้การสนับสนุนการดำเนินงานทั้งในปัจจุบันและอนาคตของสถานศึกษาเอง ก็เช่นกันที่ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างภาพลักษณ์เนื่องจากสถานศึกษาอยู่ได้ด้วย ความไว้วางใจ และความเชื่อมั่นของสาธารณชน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยศึกษาตามแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ประกอบด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ, 2545: 33) คือ 1) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 2) การจัดหลักสูตร สถานศึกษา 3) การจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน 4) การตรวจสอบ ติดตามและการประเมิน ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อที่จะได้เป็นข้อมูลเบื้องต้นและแนวทางให้กับผู้บริหารสถาน ศึกษาในแต่ละสถานศึกษาให้ได้รับความเชื่อถือ การยอมรับ ศรัทธาจากผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ตลอดจนเป็นแนวทางในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ ได้แก่

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
3. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
4. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

นิยาม

ภาพลักษณ์สถานศึกษา หมายถึง ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจ ซึ่งบุคคลมีความรู้สึกนึกคิดต่อองค์การ สถาบันสถานศึกษา ภาพในใจดังกล่าวของบุคคลนั้น ๆ อาจจะได้มาจากทั้งประสบการณ์โดยตรง และประสบการณ์ทางอ้อมของตัวเอง ในงานวิจัยนี้ภาพลักษณ์ของสถานศึกษา ได้จากแนวคิดของเกรกอรี และวิชแมนน์ (Gregory and Wiechmann, 1991 อ้างถึงใน จิราภรณ์ สีขาว, 2536: 4) มี 3 ประการ ประกอบด้วย 1) ความเชื่อถือ 2) การยอมรับ 3) ความศรัทธา

วิธีดำเนินการ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ในปีการศึกษา 2554 แบ่งเป็นสถานศึกษาขนาดเล็กจำนวน 118 แห่ง และสถานศึกษาขนาดใหญ่จำนวน 19 แห่ง รวมทั้งสิ้น 137 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 103 แห่ง ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 303) การสุ่มตัวอย่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในสถานศึกษาได้ขนาดตัวอย่างตามที่กำหนดตามสัดส่วนจำแนกได้ดังนี้ สถานศึกษาขนาดเล็ก 89 แห่ง ขนาดใหญ่ 14 แห่ง รวม 103 แห่ง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) โดยมีผู้ให้ข้อมูลดังนี้ สถานศึกษาขนาดเล็กจำนวน 5 คน แบ่งเป็น ประธาน 1 คน กรรมการ 3 คน เลขานุการ 1 คน รวม 445 คน สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 7 คน แบ่งเป็น ประธาน 1 คน กรรมการ 5 คน เลขานุการ 1 คน รวม 98 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 543 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 1 ชุด แบ่งคำถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (checklist) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน คือ 1) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 2) การจัดหลักสูตรสถานศึกษา 3) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน 4) การตรวจสอบ ติดตาม และการประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ จำนวน 38 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ความเชื่อถือ 2) การยอมรับ 3) ความศรัทธา จำนวน 24 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 6 ข้อ

แบบสอบถามได้ผ่านการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ซึ่งตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาและได้นำไปทดลองใช้กับสถานศึกษา จำนวน 6 แห่ง ได้คุณภาพความเชื่อมั่น (Cronbach) ได้ 0.96 สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยวิธีให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วยนำส่งคืนมายังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 และผู้วิจัยเดินทางไปรับคืนด้วยตนเอง โดยส่งแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 543 ฉบับ ได้แบบสอบถามกลับมาทั้งหมด 497ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.53

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามลักษณะของแบบสอบถามในแต่ละตอนดังนี้

4.1.1 การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

4.1.2 ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วม และความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.1.3 ข้อมูลระดับภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression)

4.3 ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

สรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม

(n = 497)					
ชื่อตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	
1. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	3.97	0.57	มาก	3	
2. การจัดหลักสูตรสถานศึกษา	3.91	0.62	มาก	4	
3. การจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน	4.09	0.55	มาก	1	
4. การตรวจสอบ ติดตาม และการประเมิน ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ	4.06	0.65	มาก	2	
รวม	4.01	0.43	มาก		

จากตารางที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนมีระดับปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.09, S.D. = 0.55) รองลงมาได้แก่ การตรวจสอบ ติดตาม และการประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ ($\bar{X}$ = 4.06, S.D. = 0.65) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = 0.57) และการจัดหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 3.91, S.D. = 0.62) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ภาพลักษณ์สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม

(n = 497)

ชื่อตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ความเชื่อถือ	4.28	0.46	มาก	3
2. การยอมรับ	4.46	0.47	มาก	1
3. ความศรัทธา	4.45	0.47	มาก	2
รวม	4.37	0.43	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการยอมรับมีระดับปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.46, S.D. = 0.46) รองลงมาได้แก่ ด้านความศรัทธา ($\bar{X}$ = 4.45, S.D. = 0.47) และด้านความเชื่อถือ ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.46) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 (Y_{tot})

(n = 497)

ตัวแปรพยากรณ์	b	SE _b	β	t	Sig.
1. การจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน (X_3)	0.31	0.05	0.40	5.41	.00
2. การตรวจสอบ ติดตามและการประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ (X_4)	0.10	0.04	0.16	2.16	.03
R = 0.54	R ² = 0.29	SE _{est} = 0.36	F = 103.76	Sig F = .00	

จากตารางที่ 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน (X_3) และด้านการตรวจสอบ ติดตามและการประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ (X_4) เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอย และสามารถอธิบายความผันแปรของภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_{tot}) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.29 ซึ่งแสดงว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และด้านการตรวจสอบ ติดตามและการประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถทำนายภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร้อยละ 54 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอย ในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y} = 2.66 + 0.33 (X_3) + 0.10 (X_4)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอย ในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z} = 0.40 (Z_{x3}) + 0.16 (Z_{x4})$$

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 สรุปได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ควรให้การสนับสนุนและให้ความสำคัญกับสถานศึกษาทั้งขนาดเล็กและใหญ่ มุ่งให้ความสำคัญและมุ่งพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กให้มากขึ้น และอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหน้าที่และบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพด้านการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ 2) ด้านการจัดหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายข้าราชการบ่อยครั้ง จึงทำให้บุคลากรผู้ร่วมจัดทำในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ลดลง ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแก่คณะครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน สถานศึกษาขาดงบประมาณ ขาดวิทยากรหรือผู้นำที่มีความรู้หลากหลาย ขาดสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าชุมชน องค์กรเอกชน วัด และผู้ปกครอง ควรให้ความร่วมมือกันออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ภายในชุมชน ให้เหมาะสมกับสภาพวิถีของสังคม วัฒนธรรมและประเพณีของชุมชน 4) ด้านการตรวจสอบติดตาม และการประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณขาดการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ

ควรจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการ และหน่วยงานต้นสังกัดควรมีการตรวจสอบติดตามอย่างต่อเนื่อง

2. ภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้การยอมรับ มีความเชื่อถือและความศรัทธากับโรงเรียนขนาดใหญ่มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ขาดการจัดซื้อครุภัณฑ์และอุปกรณ์ทางการศึกษาให้มีความทันสมัย และอาคารและสถานที่ในสถานศึกษามีความทรุดโทรมขาดการพัฒนา นอกจากนี้ปัญหาสำคัญ คือ ภัยธรรมชาติ จึงทำให้ผู้ปกครองเกิดความไม่มั่นใจในระบบการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น ควรทำการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการของแต่ละสถานศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบถึงนโยบายการรับนักเรียน สร้างความเข้าใจที่ตรงกัน ระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนให้เป็นไปทางทิศทางเดียวกัน เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของสถานศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่สามารถนำมาสู่การอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การจัดหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และการตรวจสอบ ติดตามและการประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษามีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ในการร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับท้องถิ่น โดยการบูรณาการร่วมกับชุมชนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา และความสำคัญของการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

จากผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของนงนิตย์ โสพุทธอ่อน (2550: 210-213) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอำนวย มีศรี (2550: 76) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศรีสะเกษ พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารงาน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 40 ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำ หน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์ของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ หรือผู้แทนองค์กร ศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ และตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวง ศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 38 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับ อุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่ กำกับส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทน พระภิกษุสงฆ์ หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ

จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและ กรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง องค์กรประกอบ อำนาจหน้าที่ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และจำนวนกรรมการในคณะกรรมการ สถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาบางประเภทที่มีสภาพและลักษณะการปฏิบัติงานแตกต่างไป จากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วไป อาจกำหนดให้แตกต่างกันไปตามสภาพและลักษณะการปฏิบัติงาน ตลอดทั้งความจำเป็นเฉพาะของสถานศึกษาประเภทนั้นได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษา ความในมาตรานี้ ไม่ใช้บังคับแก่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและศูนย์การเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2551: 37-39)

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เพราะ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความร่วมมือในกิจกรรมสถานศึกษาในทุกด้านได้เป็นอย่างดี โดยด้านการระดมทรัพยากรและ การลงทุนเพื่อการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการจัดหา งบประมาณให้กับทางสถานศึกษาเป็นอย่างดี อีกทั้งมีการหารือร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการหาแนวทาง เพื่อช่วยเหลือพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการร่วมประชุมกับสถานศึกษาในการกำหนด แนวทางระดมทรัพยากรต่าง ๆ ภายในชุมชน เพื่อนำมาพัฒนาสถานศึกษา ในด้านการจัดหลักสูตร

สถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีส่วนร่วมในการพูดคุยกับผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการประชุมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การเสนอปัญหาหรือความต้องการของชุมชนให้กับทางสถานศึกษาได้ทราบ เพื่อการวิเคราะห์สภาพความต้องการของท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษา และมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ โดยการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดโครงสร้างหลักสูตร กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร การประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษา และการให้ข้อเสนอแนะความคิดเห็นในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา โดยให้ความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนกับสถานศึกษา เป็นไปอย่างดี ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน ทางคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ร่วมมือกับสถานศึกษาในการสนับสนุนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่คณะครูในสถานศึกษาจัดขึ้น ให้ความร่วมมือกับชุมชนองค์กรอื่น ๆ ในการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ขึ้นในชุมชน การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียนและบุคลากรเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่คนทั่วไปในชุมชนและนักเรียนในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการประชุมกับทางโรงเรียนในการวางแผนสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา และด้านการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เคยพูดคุยสอบถาม หรือรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองหรือผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา รวมทั้งมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงบประมาณของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณ มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการประชุมรับฟังการชี้แจงวิธีการและการดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณ และร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุครุภัณฑ์ การก่อสร้างของสถานศึกษา และร่วมกับสถานศึกษาในการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมออย่างต่อเนื่องเป็นอย่างดี

2. ภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความเชื่อถือ คณะกรรมการสถานศึกษามีความเชื่อถือในครูผู้สอนที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการถ่ายทอดความรู้ และวางตัวเป็นตัวอย่างที่ดีต่อผู้เรียนมากที่สุด และรองลงมาคือ ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการยอมรับนับถือจากผู้ปกครองและชุมชน อีกทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาเชื่อถือว่าคุณครูและเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพในด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ด้านการยอมรับ พบว่า การที่สถานศึกษาและชุมชนร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น เช่น

การแท้เทียนเข้าพรรษา ประเพณีลอยกระทง เป็นการสร้างการยอมรับจากชุมชนมากที่สุด โดยความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษา อีกทั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ต้องเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรม เช่น การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด การรณรงค์ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การแข่งขันกีฬาให้แก่เยาวชนในชุมชน รวมถึงการที่นักเรียนสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ตรงความต้องการและความถนัด ผู้ปกครองจึงให้ความเชื่อมั่นและยอมรับต่อสถานศึกษาแห่งนี้ รวมทั้งครูและนักเรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาชุมชน และ ด้านความศรัทธา พบว่า ผู้ปกครองและนักเรียนมีความภาคภูมิใจเมื่อเรียนจบจากสถานศึกษามากที่สุด นอกจากนี้ผู้ปกครองยังมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา มีความเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาสามารถพัฒนาบุตรหลานให้เป็นคนดี มีคุณภาพ และมีความพึงพอใจต่อผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาหรือย้ายจากสถานศึกษาได้รับ การยอมรับจากสถานศึกษาอื่น ศิษย์เก่ามีความผูกพันและให้ความสำคัญต่อสถานศึกษา โดยให้ความร่วมมือทั้งกำลังกายและกำลังทรัพย์ในการพัฒนา ทั้ง 3 ด้าน ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากเช่นกัน

ผลข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรภรณ์ นองเนื่อง (2549: 20) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพลักษณ์ของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดตราด ผลการวิจัยพบว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก โดยมีภาพลักษณ์ที่เด่นมากที่สุด คือ ด้านวิชาการ รองลงมาเป็นด้านอาคารสถานที่ ด้านงานบริหาร บุคลากร ด้านกิจการนักเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และด้านธุรการ – การเงิน และสอดคล้องกับงานวิจัยของนัยนา สังขะเกตุ (2551: 70) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพลักษณ์ของโรงเรียน ศรีวัฒนาบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีนานาชาติ ตามการรับรู้ของผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ปกครองนักเรียนมีการรับรู้ภาพลักษณ์ของโรงเรียนศรีวัฒนาบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีนานาชาติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบริการนักเรียน ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

3. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และด้านการตรวจสอบ ติดตาม และการประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนงนิตย์ โสฬธร่อน (2550: 210-213) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและสถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและสถานภาพ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จากการวิจัยพบว่า ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และด้านการตรวจสอบ ติดตาม และการประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถทำนายภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร้อยละ 54

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ดังนี้

1.1 คณะกรรมการสถานศึกษาและสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้น โดยควรมีการร่วมกันจัดอบรมการใช้หลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และกับการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้

1.2 สถานศึกษาจำเป็นต้องเสริมสร้างหรือนโยบายเกี่ยวกับภาพลักษณ์สถานศึกษาในด้านความเชื่อถือให้เป็นที่ยอมรับ เพื่อเป็นการสร้างความศรัทธาให้กับชุมชนและผู้ปกครองในการที่จะส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาต่อ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนา สถานศึกษาต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาลงลึกไปในรายละเอียดด้านความเชื่อถือของภาพลักษณ์สถาน ศึกษา เพื่อเป็นการศึกษาปัญหาของสถานศึกษาที่เกิดจากการที่ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลาน ไปศึกษาต่อยังสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่และเป็นที่ยอมรับ

สรุป

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 ในเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน มีระดับปฏิบัติมาก ที่สุด รองลงมาได้แก่ การตรวจสอบ ติดตาม และการประเมินประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และการจัดหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนใน เรื่องภาพลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการยอมรับ มีระดับปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านความศรัทธา และด้านความเชื่อถือ ตามลำดับ โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภาพ ลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน เช่นกัน เพื่อเป็นพัฒนาคณะ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ของตน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องจัดการอบรมความรู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนา การปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพก่อนปฏิบัติงานจริง

เอกสารอ้างอิง

นงนิตย์ ไสพุดอ่อน. (2550). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคามเขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- นัยนา สังขะเกตุ. (2551). **ภาพลักษณ์ของโรงเรียนศรีวัฒนาบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีนานาชาติ ตามการรับรู้ของผู้ปกครอง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรภรณ์ นองเนื่อง. (2549). **ภาพลักษณ์ของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดตราด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วาสนา จันท์สว่าง และคณะ. (2544). **ภาพพจน์นั้นสำคัญไฉน**. กรุงเทพฯ: คณะสาธาณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุวรรณรัตน์ ใจเจริญ. (2551). **การนำเสนอกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: สำนักงานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- อนุสรณ์ สองเมือง. (2549). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในอำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- อำนวยการ มีศรี. (2550). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1
USE OF GOOD GOVERNANCE PRINCIPLES FOR PERSONNEL
ADMINISTRATION IN BASIC EDUCATIONAL INSTITUTIONS
UNDER THE JURISDICTION OF NAKHON PATHOM
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

สันทนา ศรีไพรวัว/SANTANA SREEPAIBUA¹
พิชญาภา ยืนยาว/PITCHAYAPA YUENYAW²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เปรียบเทียบระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล 3) ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำนวน 310 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนและการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว สำหรับข้อมูลคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด
2. ผลการเปรียบเทียบระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลด้านเพศและวุฒิการศึกษา ทั้งในภาพรวมและรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สำหรับด้านตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวมพบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

²อาจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. แนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยยึดหลักประชาธิปไตย และการมอบหมายงานต้องมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล การบริหารงานบุคคล สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study the use of good governance principles for personnel administration in basic educational institutions; 2) compare the use of good governance principles for personnel administration as classified by personal characteristics; and 3) study guidelines on the use of good governance for personnel administration in basic educational institutions. The research samples consisted of basic educational institutions' personnel under the jurisdiction of Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1, totaling 310 respondents derived by multi-stage sampling and simple random sampling. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, t-test, one way analysis of variance. The content analysis was used to analyze the data from open-ended question.

The findings of this research were as follows:

1. Overall, the use of good governance principles for personnel administration in basic educational institutions under the jurisdiction of Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1 was at the highest level.

2. Regarding the comparison of the use of good governance principles as classified by gender and educational background, overall and in specific aspects, there was no difference. As classified by position and work experience, there was no difference in overall aspect. When considering in each aspect; however, there was significant difference at the .05 level.

3. According to guidelines on the use of good governance for personnel administration, all divisions should participate in work implementation in accordance with democratic principles. Moreover, job assignment should be done in writing.

Keywords: good governance, personnel administration, basic educational institution

บทนำ

การบริหารจัดการที่ดี หรือ ธรรมาภิบาล (good governance) เป็นหลักการสำคัญในการพัฒนาข้าราชการไทย ซึ่งในอดีตทุกคนคิดว่าภาครัฐเท่านั้นที่ดูแลกิจการบ้านเมือง แต่ในยุคปัจจุบันแนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองได้เปลี่ยนไป ซึ่งภาครัฐต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ดำเนินการเอง โดยมีการลดขนาดลงและเปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลกิจการบ้านเมืองมากขึ้น ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนในภารกิจหลักของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550: 13)

การจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการสอดคล้องกันระหว่างหน่วยงาน 3 ระดับคือ ระดับกระทรวง ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา ในแต่ละระดับต่างก็มีบทบาทอำนาจหน้าที่เป็นของตนเองการบริหารจัดการในทุกระดับในปัจจุบันต้องอาศัยการบริหารจัดการที่ดีหรือธรรมาภิบาล ซึ่งการบริหารจัดการศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการตามหลักการหรือแนวทางของธรรมาภิบาล จึงจะถือว่าเป็นการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรหรือหน่วยงาน และเป็นหลักประกันในความสำเร็จในการบริหารจัดการอีกด้วย (ธีระ ฤกษ์เจริญ, 2550: 91-92)

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานถือเป็นหน่วยงานทางการศึกษา ที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พุทธศักราช 2547 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2551 ในมาตรา 26 สถานศึกษาจำเป็นต้องนำหลักการบริหารงานตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารให้เกิดการยอมรับจากผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งสถานศึกษาที่มีการบริหารสถานศึกษาที่ไม่สอดคล้องตามหลักธรรมาภิบาลส่งผลกระทบต่อการบริหารงานบุคคลซึ่งถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญในสถานศึกษาดังที่ ศิรินารถ นันทวัฒน์ภรณ์ (2546: 50) ค้นพบว่า สถานศึกษายังประสบปัญหาขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการรับผิดชอบงานนอกเหนือจากงานในด้านการเรียนการสอน จึงมีข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรมีการประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาในการจัดหาอัตรากำลังที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและผู้บริหารควรนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นแนวทางในการบริหารงานในสถานศึกษา

ร่วมกันกับหลักบริหารอื่นด้วย และยังสอดคล้องกับสุวิทย์ ทองสันทัด (2550: 63) ที่ค้นพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางบวก ดังนั้นสรุปได้ว่าหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพล ต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษา

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อให้ทราบระดับและเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ที่จะสามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติในการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสืบไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

วิธีดำเนินการ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมุ่งศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประกอบด้วย อำเภอเมืองนครปฐม จำนวน 772 คน อำเภอกำแพงแสน จำนวน 620 คน อำเภอดอนตูม 201 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 1,593 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ

เครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน สุวิมล ตีรกาพันธ์, 2551: 179) ได้จำนวนครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาอำเภอเมืองนครปฐม จำนวน 150 คน อำเภอกำแพงแสน จำนวน 121 คน อำเภอดอนตูม 39 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 310 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (checklist) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การบริหารงานบุคคลตามหลักนิติธรรม 2) การบริหารงานบุคคลตามหลักคุณธรรม 3) การบริหารงานบุคคลตามหลักความโปร่งใส 4) การบริหารงานบุคคลตามหลักการมีส่วนร่วม 5) การบริหารงานบุคคลตามหลักความรับผิดชอบ และ 6) การบริหารงานบุคคลตามหลักความคุ้มค่า ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยการนำส่งและเก็บคืนแบบสอบถามด้วยผู้วิจัยเองได้แบบสอบถามกลับคืนมาและมีความครบถ้วนสมบูรณ์จำนวน 254 ฉบับ จากแบบสอบถามทั้งหมด 310 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.94

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล โดยใช้การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบระหว่างคู่ด้วยวิธีของแอลเอสดี

4. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิดด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอแบบพรรณนาความ

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นที่มีต่อระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคล	n = 254			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	ลำดับ
1. การบริหารงานบุคคลตามหลักนิติธรรม	4.48	0.50	มาก	4
2. การบริหารงานบุคคลตามหลักคุณธรรม	4.50	0.52	มากที่สุด	3
3. การบริหารงานบุคคลตามหลักความโปร่งใส	4.54	0.50	มากที่สุด	1
4. การบริหารงานบุคคลตามหลักความมีส่วนร่วม	4.43	0.52	มาก	5
5. การบริหารงานบุคคลตามหลักความรับผิดชอบ	4.52	0.50	มากที่สุด	2
6. การบริหารงานบุคคลตามหลักความคุ้มค่า	4.48	0.51	มาก	4
รวม	4.50	0.47	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.47) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยด้านที่มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคลตามหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.50) ด้านการบริหารงานบุคคลตามหลัก ความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.50) และด้านการบริหารงานบุคคลตามหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.52) ส่วนด้านที่มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลในระดับมาก ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคลตามหลักนิติธรรม

($\bar{X} = 4.48$, S.D. =0.50) ด้านการบริหารงานบุคคลตามหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.48$, S.D. =0.51) และด้านการบริหารงานบุคคลตามหลักความมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.52)

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำแนกตามเพศ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคล	n = 254					
	เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	sig
การบริหารงานบุคคลตามหลักนิติธรรม	ชาย	62	4.50	0.42	0.25	.79
	หญิง	192	4.48	0.52		
การบริหารงานบุคคลตามหลักคุณธรรม	ชาย	62	4.60	0.41	1.68	.93
	หญิง	192	4.48	0.55		
การบริหารงานบุคคลตามหลักความโปร่งใส	ชาย	62	4.58	0.53	0.61	.55
	หญิง	192	4.53	0.50		
การบริหารงานบุคคลตามหลักความมีส่วนร่วม	ชาย	62	4.45	0.46	0.26	.80
	หญิง	192	4.43	0.55		
การบริหารงานบุคคลตามหลักความรับผิดชอบ	ชาย	62	4.58	0.44	1.05	.30
	หญิง	192	4.51	0.52		
การบริหารงานบุคคลตามหลักความคุ้มค่า	ชาย	62	4.52	0.43	0.58	.57
	หญิง	192	4.48	0.54		
รวม	ชาย	62	4.54	0.39	0.82	.42
	หญิง	192	4.48	0.49		

จากตารางที่ 2 พบว่า ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ตาม
ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวุฒิการศึกษา

การใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานบุคคล	วุฒิ	n = 254				
		n	$\bar{X}$	S.D.	t	sig
การบริหารงานบุคคลตามหลักนิติธรรม	ปริญญาตรี	198	4.46	0.51	-	.22
	ปริญญาโท	56	4.55	0.48	1.19	
การบริหารงานบุคคลตามหลักคุณธรรม	ปริญญาตรี	198	4.47	0.53	-	.02
	ปริญญาโท	56	4.64	0.47	2.38	
การบริหารงานบุคคลตามหลักความโปร่งใส	ปริญญาตรี	198	4.52	0.52	-	.15
	ปริญญาโท	56	4.62	0.44	1.45	
การบริหารงานบุคคลตามหลักความมีส่วนร่วม	ปริญญาตรี	198	4.43	0.52	-	.69
	ปริญญาโท	56	4.46	0.56	0.42	
การบริหารงานบุคคลตามหลักความรับผิดชอบ	ปริญญาตรี	198	4.50	0.51	-	.19
	ปริญญาโท	56	4.59	0.50	1.32	
การบริหารงานบุคคลตามหลักความคุ้มค่า	ปริญญาตรี	198	4.46	0.52	-	.07
	ปริญญาโท	56	4.58	0.51	1.79	
รวม	ปริญญาตรี	198	4.47	0.47	-	.11
	ปริญญาโท	56	4.57	0.45	1.56	

จากตารางที่ 3 พบว่า โดยภาพรวมข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลใน
การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ
านครปฐม เขต 1 ไม่แตกต่างกันแต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษา
ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลไม่แตกต่างกันเกือบทุกด้าน
ยกเว้นด้านการบริหารงานบุคคลตามหลักคุณธรรมที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ตามความ
คิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

การใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานบุคคล	แหล่งความ แปรปรวน	n = 254				
		df	SS	MS	F	sig
การบริหารงานบุคคลตามหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.77	0.39	1.51	.22
	ภายในกลุ่ม	251	63.78	0.25		
	รวม	253	64.55			
การบริหารงานบุคคลตามหลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.95	0.48	1.74	.18
	ภายในกลุ่ม	251	68.98	0.28		
	รวม	253	69.93			
การบริหารงานบุคคลตามหลักความ โปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	2	0.09	0.04	1.65	.85
	ภายในกลุ่ม	251	67.43	0.27		
	รวม	253	67.52			
การบริหารงานบุคคลตามหลักความมี ส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.92	0.46	1.65	.19
	ภายในกลุ่ม	251	69.75	0.28		
	รวม	253	70.67			
การบริหารงานบุคคลตามความ รับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.14	0.07	0.27	.76
	ภายในกลุ่ม	251	65.95	0.26		
	รวม	253	66.09			
การบริหารงานบุคคลตามหลักความ คุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	2	0.24	0.12	0.73	.64
	ภายในกลุ่ม	251	67.79	0.27		
	รวม	253	68.03			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.19	0.10	0.43	.65
	ภายในกลุ่ม	251	55.90	0.22		
	รวม	253	56.09			

จากตารางที่ 4 พบว่า ข้าราชการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครปฐม เขต 1 ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร
งานบุคคลของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ตาม
ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานบุคคล	แหล่งความ แปรปรวน	n = 254				
		df	SS	MS	F	sig
การบริหารงานบุคคลตามหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.10	1.05	4.22	.02
	ภายในกลุ่ม	251	62.45	0.25		
	รวม	253	64.55			
การบริหารงานบุคคลตามหลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.67	0.34	1.22	.30
	ภายในกลุ่ม	251	69.26	0.28		
	รวม	253	69.93			
การบริหารงานบุคคลตามหลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	2	0.49	0.25	0.92	.40
	ภายในกลุ่ม	251	67.03	0.27		
	รวม	253	67.52			
การบริหารงานบุคคลตามหลักความมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.27	0.14	0.49	.62
	ภายในกลุ่ม	251	74.40	0.28		
	รวม	253	70.67			
การบริหารงานบุคคลตามความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.64	0.32	1.23	.29
	ภายในกลุ่ม	251	65.45	0.26		
	รวม	253	66.09			
การบริหารงานบุคคลตามหลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	2	0.17	0.09	0.32	.73
	ภายในกลุ่ม	251	67.86	0.27		
	รวม	253	68.03			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.45	0.23	1.02	.32
	ภายในกลุ่ม	251	55.64	0.22		
	รวม	253	56.10			

จากตารางที่ 5 พบว่า ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ที่มีประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลเกือบทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการบริหารงานบุคคลตามหลักนิติธรรม ซึ่งพบว่า แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของแอลเอสดี (LSD) ปรากฏผลดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานบุคคล	ประสบการณ์ การทำงาน	n = 254			
		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย	ไม่เกิน 10 ปี	11-15 ปี	15 ปีขึ้นไป
		$\bar{X}$	4.29	4.37	4.53
การบริหารงานบุคคลตามหลักนิติธรรม	ไม่เกิน 10 ปี	4.37	-	0.08	-0.16*
	11-15 ปี	4.29		-	-0.24*
	15 ปีขึ้นไป	4.53			-

จากตารางที่ 6 พบว่า เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่พบว่า มี 2 คู่ ที่แตกต่างกัน คือ ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 10 ปี กับข้าราชการครูที่มีประสบการณ์เกิน 15 ปีขึ้นไป และข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี กับข้าราชการครูที่มีประสบการณ์เกิน 15 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลตามหลักนิติธรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการวิเคราะห์แนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมด้านข้อเสนอแนะการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยมีข้อเสนอแนะ 24 ประเด็น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามหลักการใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคล พบว่ามีข้อเสนอแนะเรียงลำดับตามความถี่คือ ลำดับที่ 1 ควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานคิดเป็นร้อยละ 14.57 ลำดับที่ 2 ควรใช้หลักการประชาธิปไตย ฟังความคิดเห็นของส่วนรวมเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 13.78 ลำดับที่ 3 การมอบหมายงานต้องให้ตรงกับความรู้ความสามารถคิดเป็นร้อยละ 13.39

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ได้พบประเด็นจากผลการศึกษาคำกรใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากการศึกษาระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ด้านการบริหารงานบุคคลตามหลักนิติธรรม การบริหารงานบุคคลตามหลักคุณธรรม การบริหารงานบุคคลตามหลักความโปร่งใส การบริหารงานบุคคลตามหลักความมีส่วนร่วม การบริหารงานบุคคลตามหลักความรับผิดชอบ และการบริหารงานบุคคลตามหลักความคุ้มค่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีการบริหารงานบุคคลที่เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พุทธศักราช 2547 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2551 ในมาตรา 26 โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีหน้าที่บริหารและบังคับบัญชา ควบคุม กำกับติดตาม การปฏิบัติงาน รวมทั้งประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องนำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานบุคคลให้เกิดการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้ข้อมูลดังต่อไปนี้

การบริหารงานบุคคลตามหลักนิติธรรมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มีขอบเขตการใช้อำนาจอย่างชัดเจน การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคลากรมีความผูกพันกับกฎหมาย การมอบหมายสั่งการ มีความเป็นธรรม ใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน มีการกำกับดูแล และส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาประพฤติปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ปรับปรุงหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานให้ทันสมัย และสอดคล้องกับสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมณีรัตน์ ภิญาญาพสกุล (2549: 92) ที่พบว่าการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 ด้านการบริหารงานบุคลากรตามหลักนิติธรรมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของทักษิณา เหลืองทวิผล (2551: 111) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

การบริหารงานบุคคลตามหลักคุณธรรม พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลตามหลักคุณธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางให้ข้าราชการครูประพฤติปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนอย่างมีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ ยึดหลัก ความเป็นธรรม ความเสมอภาคในการปฏิบัติงานและกล้ายืนหยัดในความ

ถูกต้องมีความเสมอภาค ยุติธรรมต่อผู้ใต้บังคับบัญชา รู้จักการเสียสละ อุทิศตนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหน่วยงานที่กำหนดไว้ และมีใจเป็นกลางยอมรับฟังความคิดเห็น ส่งเสริมและยกย่องบุคลากรที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม มีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ร่วมงานด้วยความจริงใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณ ทองคำ (2544: 113) ได้ศึกษาพบว่าผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมากเกือบทุกหลัก ยกเว้นหลักคุณธรรมที่บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกับสุวิทย์ ทองสันทัด (2550: 63) ที่ศึกษาพฤติกรรมผู้นำตามหลักธรรมาภิบาล และประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 2 พบว่า พฤติกรรมผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก

การบริหารงานบุคคลตามหลักความโปร่งใส พบว่าข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลตามหลักความโปร่งใสอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษามีระบบการตรวจสอบข้อมูล มีกระบวนการในการพิจารณาอย่างเปิดเผย และมีการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ สอดคล้องกับงานวิจัยพรหมเมศร์ คำผาบ (2549: 58) พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งในการบริหารด้านหลักความโปร่งใสมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นลำดับที่ 2 เช่นเดียวกับพระมหาลำพิ่ง ธีรปัญญา (2545: 93) พบว่าการบริหารตามหลักความโปร่งใสนี้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญไม่น้อย ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด ความโปร่งใสเป็นบันไดก้าวแรกสู่การร่วมมือในการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ข้อค้นพบของอัครพงษ์ เทพิน (2548: 156) ก็สนับสนุนว่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากซึ่งส่งผลให้เกิดประสิทธิผลการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

การบริหารงานบุคคลตามหลักความมีส่วนร่วม พบว่าข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลตามหลักความมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก แสดงว่า สถานศึกษามีการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ ส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของทักษิณา เหลืองทวีผล (2551: 114) พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับมณีรัตน์ ภิญญาภพสกุล (2549: 103) ที่พบว่าการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 3 ด้านการบริหารงานบุคคลตามหลักความมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

การบริหารงานบุคคลตามหลักความรับผิดชอบ พบว่าข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อการให้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลตามหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย เป้าหมายในการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน มีการติดตามประเมินผลนิเทศ การปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของไพศาล ตั้งสมบุญ (2548: 87) พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครมีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากลำดับที่ 1 คือ หลักความรับผิดชอบ สอดคล้องกับพีรพงษ์ พงศ์ศาสตร์ (2549: 97) ที่พบว่าการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ อรทัย แสงทอง (2552: 99) พบว่าการให้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลต้องบริหารงานด้วยความรับผิดชอบต่อให้ทุกฝ่ายมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน

การบริหารงานบุคคลตามหลักความคุ้มค่า พบว่าข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อการให้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลตามหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด มุ่งเน้นคุณภาพและผลงานเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของพรหมเมศวร์ คำผาบ (2549: 61) พบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับศักรินทร์ และลำเลิศ (2553: 142) ได้ศึกษาระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของไพศาล ตั้งสมบุญ (2548: 87) พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครมีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า หลักคุณธรรม หลักความร่วมมือและหลักความโปร่งใส

การเปรียบเทียบความคิดเห็นการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ได้รับความนโยบายและแนวปฏิบัติงานในด้านการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลอย่างชัดเจนและทั่วถึงกัน ทั้งผู้บริหารยังให้ความสำคัญกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสุวิทย์ ทองสันทัด (2550: 63) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านผลการวิจัยพบว่าข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการให้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน

บุคคลไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารงานบุคคลและยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติอย่างทั่วถึงดังนั้นจึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของศักรินทร์ และลำเลิศ (2553: 129) ที่ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาครจำแนกตามเพศ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของรินทร์ดี พิทักษ์ (2553: 44) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า ครูเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อันเนื่องมาจากการบริหารงานบุคคลในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูต้องปฏิบัติหน้าที่ตามขอบข่ายและภารกิจของการบริหารงานบุคคลร่วมกัน จึงทำให้มีการรับรู้นโยบายแนวทางการบริหารงานบุคคลโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาอย่างเสมอภาคกัน ประกอบกับนโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการนำรูปแบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาลมาใช้กำหนดทิศทางการบริหารงานบุคคลทั้งโครงสร้างของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาทุกแห่งได้รับทราบนโยบายการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาอย่างชัดเจน รวมทั้งบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนรับทราบนโยบายและแนวทางปฏิบัติอย่างชัดเจน และนำไปปฏิบัติอย่างทั่วถึงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาลำพิ่ง ธีรปัญญา (2545: 83) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัชฌิม จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าบุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน ส่วนข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรในตำแหน่งใดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ต่างต้องรับทราบนโยบายและแนวทางปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอย่างทั่วถึงและต้องยึดถือปฏิบัติกันทุกคน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาลำพิ่ง ธีรปัญญา (2545: 83) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัชฌิม จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกันพบว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน ส่วนข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคล 1 ไม่แตกต่างกัน นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเป็นนโยบายที่ทุกคนต้องถือปฏิบัติ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาลำพิ่ง ธีรปัญญา (2545: 83)

ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน นวมินทราชูทิศมัชฌิม จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันพบว่ามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับอัศวพงษ์ เทพิน (2548: 156) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน พบว่ามีความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลในการบริหารไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสุวิทย์ ทองสันทัด (2550: 76) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อพฤติกรรมผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมคิด มาวงค์ (2554: 72) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยองจันทบุรีและตราด จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้

สำหรับข้อเสนอแนะและแนวทางในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลที่ผู้วิจัยได้ค้นพบและจากการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลตามหลักนิติธรรมผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารงานตามกฎหมายปฏิบัติตามขั้นตอนกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดและมีการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติตามอยู่ในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด
2. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลตามหลักคุณธรรมผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต จริงใจ ชยัน อดทน มีระเบียบวินัย มีการส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรทุก ๆ ด้าน ดำเนินการทุกอย่างด้วยความถูกต้อง และมีการกำหนดอัตรากำลังตามสภาพปัญหาและความต้องการ
3. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลตามความโปร่งใสผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา สามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานได้ควรใช้หลักการประชาธิปไตย ฟังความคิดเห็นของส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติงาน และมีความยุติธรรมในการบริหารงาน

4. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลตามความมีส่วนร่วมผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นและส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรทุกคนได้พัฒนาตนเอง

5. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลตามความรับผิดชอบผู้บริหารสถานศึกษาต้องคิดถึงส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติงาน มอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถ และมีการออกคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรและยอมรับผลจากการตัดสินใจ และเคารพการตัดสินใจของผู้ร่วมงาน

6. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลตามหลักความคุ้มค่าผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาและแก้ปัญหาในสถานศึกษา โดยยึดประโยชน์ส่วนรวมและดำเนินงานต่าง ๆ การนำทรัพยากรที่มีอยู่ในสถานศึกษามาบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

2. ควรศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดจากการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพของ การบริหารงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาทุกระดับ

สรุป

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมข้าราชการครูมีความเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด เพศ ตำแหน่งหน้าที่ ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 แตกต่างกัน มีความเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน พบว่ามีความเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงตนเอง และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1

สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลให้กับผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ทักษิณา เหลืองทวีผล. (2551). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ธีระ รุณเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สุตรไฟศาล.
- พรหมเมศวร คำผาบ. (2549). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พระมหาลาพิง ธีรปัญญา. (2545). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัชฌิม จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พีรพงษ์ พงศ์ศาสตร์. (2549). การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ไพศาล ตั้งสมบุญ. (2548). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มณีรัตน์ ภิญญาภาพสกุล. (2549). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- รินทร์รดี พิทักษ์. (2553). พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในทัศนะของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- ศักดิ์กรินทร์ และลำเลิศ. (2553). การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ศิรินารถ นันทวัฒน์ภิรมย์. (2546). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาล
อำเภอเมืองลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
วิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมคิด มาวงศ์. (2554). การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน
ตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และ
ตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหาร
และการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและ
การจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย.
- สุวรรณ ทองคำ. (2544). สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
ประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- สุวิทย์ ทองสันต์. (2550). พฤติกรรมผู้นำตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการบริหารงาน
ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2551). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์:แนวทางสู่การปฏิบัติ
(พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรทัย แสงทอง. (2552). หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร :
กรณีศึกษาสถานศึกษาในเขตตลิ่งชัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อัครพงษ์ เทพิน. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผล
การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาสกลนครเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริม ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

DEVELOPMENT OF A SCIENCE LEARNING ACTIVITY PACKAGE TO ENHANCE PRESCHOOL CHILDREN'S SCIENCE PROCESS SKILLS

อัจฉรา หนูนันท์/Atchara Noonan¹

อัมรินทร์ อินทร์อ้อย/Ammarin Inyoo²

รัฐธาว พิศาลพงศ์/Rathdow Phisalaphong³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย และ 2) ศึกษาผลจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย 6 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการวัด ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะการลงความเห็น และทักษะการพยากรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5-6 ปี ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 โรงเรียนวัดดอนยายหอม (หลวงพ่อเงินอุปถัมภ์) จำนวน 30 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และแบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 6 ชุดกิจกรรม ได้แก่ 1) ผลไม้ที่น่ารู้ 2) ผักหลากหลาย 3) ต.ต้นไม้ 4) ฟองมหัศจรรย์ 5) แม่เหล็กดูด..ไม่ดูด และ 6) จม ลอย ชุดกิจกรรมดังกล่าวได้ผ่านขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมด้านเนื้อหา

¹นักศึกษาลัทธิสุตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

²อาจารย์ ดร., คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. นักเรียนมีระดับพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับดีทุกด้านเรียงลำดับ จากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการวัด ทักษะ การสื่อความหมาย ทักษะการพยากรณ์ และทักษะการลงความเห็นข้อมูล

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เด็กปฐมวัย

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) develop the science learning activity package to enhance preschool children's science process skills; and 2) study the implementation of the science learning activity package to enhance preschool children's science process skills. There were six science process skills: observation, classifying, measuring, communication, inferring and predicting. The research sample was 30 preschool children, aged between 5-6 years old, studying in Kindergarten 2/1 at Wat Donyaihom School. They were selected by purposive sampling. The research instruments consisted of the science learning activity package to enhance preschool children's science process skills and the behavior observation form. The obtained data were analyzed by mean and standard deviation.

The research results were as follows:

1) The developed science learning activity package to enhance preschool children's science process skills consisted of six learning activities: knowing the fruits, vegetable variety, T-tree, amazing bubble, magnets pull and push, and sinking or floating. The learning activity package had been verified with content validity index.

2) The overall behavior level of the preschool children's science process skills was at a good level. When considering in each aspect, all aspect were also at the good level. They were, in order of priority, observation, classifying, measuring, communication, predicting and inferring, respectively.

Keywords: science learning activity package, science process skill, preschool children.

บทนำ

วิทยาศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมปัจจุบันและอนาคต เพราะวิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับชีวิตของทุกคน ทั้งในการดำรงชีวิตประจำวันและในงานอาชีพต่าง ๆ เครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจนผลผลิตต่าง ๆ ที่ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตและในการทำงาน ล้วนเป็นผลมาจากความรู้วิทยาศาสตร์ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์ วิทยาศาสตร์ทำให้คนได้พัฒนาวิถีคิด ทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ วิจัย วิจารณ์ มีทักษะที่สำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลหลากหลายและประจักษ์พยานที่ตรวจสอบได้ วิทยาศาสตร์เป็นวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge based society) คนทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้รู้วิทยาศาสตร์เพื่อที่จะมีความรู้ ความเข้าใจโลกธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น และใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแสวงหาความรู้และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ต้องเริ่มต้นตั้งแต่เด็กปฐมวัยเพราะเด็กวัยนี้มีการเรียนรู้สูงโดยการแสวงหาประสบการณ์ที่แปลกใหม่รอบตัวด้วยความอยากรู้อยากเห็น

การส่งเสริมให้เด็กได้รับรู้สิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ต่าง ๆ เป็นพื้นฐานที่จะช่วยให้เด็กสามารถเผชิญปัญหาด้วยความเข้าใจและมองเห็นแนวทางในการแก้ปัญหา เด็กได้ฝึกคิดในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งทำให้เด็กสามารถที่จะปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงนี้จะเป็นการพัฒนาทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2538: 3) พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2553) หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 23 ระบุว่าจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา โดยให้ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2551: ค) เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในระดับปฐมวัย จึงได้จัดทำแนวทางการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2546 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูปฐมวัยมีแนวทางที่ชัดเจนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ช่วยพัฒนาคุณลักษณะตามวัยของเด็กปฐมวัย ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ตลอดจนพัฒนากระบวนการคิด กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ จิตวิทยาศาสตร์และแนวคิดเกี่ยวกับตนเองธรรมชาติและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่สำคัญ ดังนั้นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กต้องมุ่งให้มีการเจริญเติบโตทุกด้านมีพลังความคิดมีจิตใจที่เข้มแข็งสามารถสะสมความดีไว้ในตัวได้

โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กปฐมวัยซึ่งมีการเจริญเติบโตด้านสมองเร็วยิ่งกว่าวัยอื่น โดยที่สมองมิได้ทำหน้าที่รู้คิดและเรียนรู้ได้อย่างสมบูรณ์พร้อมกับการกำเนิดจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างถูกวิธี และเป็นระบบ ในช่วงปฐมวัยของชีวิตประสิทธิภาพของสมองจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน การกระตุ้นประสบการณ์การเรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกเป็นสำคัญ ซึ่งจะส่งผลให้สมองเรียนรู้ได้ถึงขีดสุดของศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับบทนถนอมธรรมบวร (2545: 10) ซึ่งกล่าวว่า การกระตุ้นส่งเสริมพัฒนาการทางสมองจำเป็นต้องมีความสมดุลกัน เพราะสิ่งที่เด็กต้องการสำหรับการพัฒนาด้านสติปัญญาและความคิดคือ สิ่งแวดล้อมและการเลี้ยงดูที่เหมาะสม

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นกิจกรรมหรือวิธีการที่นักวิทยาศาสตร์ใช้ในการแสวงหาความรู้หรือค้นหาคำตอบของปัญหา นับเป็นองค์ประกอบหนึ่งของวิทยาศาสตร์ ซึ่งนักการศึกษาเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องฝึกให้เด็กปฐมวัยจนสามารถนำไปใช้อย่างคล่องแคล่ว และเกิดความชำนาญในการเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมกับเรื่องราวหรือปัญหาที่ต้องการคำตอบ หรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า จุดมุ่งหมายของการสอนวิทยาศาสตร์ จะต้องหมายรวมถึงการฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วย นักการศึกษาหลายคนได้ยืนยันในทำนองเดียวกันว่า กระบวนการดังกล่าวจะทำให้เด็กปฐมวัยสามารถพัฒนาความคิดรวบยอด และหลักการทางวิทยาศาสตร์ รู้จักการใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหา ตลอดจนค้นหาคำตอบใหม่ๆ ซึ่งวิทยาศาสตร์ได้อยู่เสมอ อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้ในวิชาอื่น ๆ ทั้งนี้ จุนิตา รัตนประทีป (2541: 1) ที่กล่าวถึง การสอนวิทยาศาสตร์ว่าควรให้เด็กปฐมวัยได้รับทั้งความรู้และกระบวนการควบคู่กันไปเสมอ และควรเน้นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันให้มากที่สุด ฝึกฝนให้เด็กปฐมวัยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง รู้จักเลือก รับ ปรับ เปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับชีวิตของตน รู้จักคิด รู้จักทำ และสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยวิธีการที่ฉลาดและพื้นฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง คือ การมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ชนกพร ธีระกุล (2541: 3) ยังได้กล่าวอีกว่าเด็กปฐมวัยควรได้รับการส่งเสริมฝึกฝนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพราะเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการหาเหตุผลสำหรับคิดตัดสินใจแก้ปัญหาและมีส่วนสำคัญต่อการเรียนรู้ในด้านอื่น ๆ อีกด้วย สิ่งที่จะทำให้เด็กปฐมวัยเกิดคุณสมบัติดังกล่าว คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ แต่การศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาปีการศึกษา 2555 และวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เด็กปฐมวัยของโรงเรียนวัดดอนยายหอม (หลวงพ่อกิ่งเงิน อุดมทรัพย์) พบว่า การจัดประสบการณ์เรียนรู้ในระดับปฐมวัย ไม่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย แต่ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่เน้นการบรรยาย ให้เด็กปฐมวัยท่องจำ อ่าน เขียนแต่ไม่ได้เน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อันทำให้เด็กปฐมวัยได้ลงมือปฏิบัติจริง สัมผัสจากประสบการณ์จริง ส่งผลให้เด็กปฐมวัยไม่มีโอกาสได้เรียนรู้การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 จากการปฏิบัติจริง ทำให้เด็กปฐมวัยไม่ได้รับการพัฒนาทักษะด้านการคิดรวบยอด การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนเด็กปฐมวัยตระหนักในปัญหาดังกล่าว จึงได้พยายามศึกษาค้นคว้านวัตกรรมที่จะนำมาพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีความสนใจ อยากรู้ อยากเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัว สามารถรับรู้สิ่งต่าง ๆ โดยอาศัยประสาทสัมผัสเป็นตัวรับรู้และเป็นวัยแห่งการสำรวจ ค้นคว้า สามารถเรียนรู้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ได้ โดยใช้การสังเกต การคิด การสำรวจ จำแนก เปรียบเทียบ วัด สืบสาร ทดลอง ปฏิบัติและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทำให้เด็กคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น สำหรับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้แก่เด็กปฐมวัยนั้นสามารถจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ได้หลากหลาย เช่น การทดลอง ซึ่งเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง การสืบสวนสอบสวนที่ฝึกให้เด็กได้เสาะหาข้อมูล รู้จักคิดหาเหตุผลในการแก้ปัญหาต่าง ๆ และการศึกษานอกสถานที่ช่วยให้เด็กได้ประสบการณ์ตรง เป็นต้น นอกจากนี้รูปแบบของการจัดประสบการณ์ดังกล่าวแล้ว การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ก็เป็นวิธีการอีกอย่างหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างให้เด็กปฐมวัยเกิดความสนใจในวิทยาศาสตร์ เพราะรูปแบบหรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นแผนการเรียนรู้ที่ประมวลเนื้อหา ประสบการณ์ แนวคิด วิธีการ กิจกรรมแบบกลุ่ม และสื่อได้อย่างสอดคล้องกัน เพื่อให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หลังจากที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถที่จะสร้างเสริมความสนใจทางวิทยาศาสตร์ ทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการทำงานกลุ่ม ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534: 2) ได้กล่าวถึงชุดกิจกรรมไว้สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมเป็นสื่อประสมรูปแบบหนึ่งที่ใช้ฝึกให้เด็กปฐมวัยเกิดทักษะด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการทำงานกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับภพ เลหาไพบุณย์ (2534: 42) ที่ได้กล่าวถึงชุดกิจกรรมว่า ชุดกิจกรรมเป็นสื่อรูปแบบหนึ่งที่ใช้ในการฝึกเพื่อให้เด็กปฐมวัยเกิดทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการทำงานกลุ่ม

จากแนวคิดดังกล่าว จึงสรุปได้ว่าชุดกิจกรรมเป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยเล็งเห็นว่าการที่จะพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยต้องอาศัยหลักการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกิจกรรมกลุ่มโดยการนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ของเฮเซป (อรรถลักษณ์ อยู่สุข, 2535: 21) มาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นสร้างสถานการณ์ที่เร้าให้เกิดการสืบเสาะหาความรู้ 2) ขั้นค้นคว้าแก้ปัญหาที่ต้องการสืบเสาะหาความรู้ 3) ขั้นสรุปผลการสืบเสาะหาความรู้และการค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหา (Search for a solution) แทรกอยู่ระหว่างขั้นตอนทั้งสามด้วยเพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย 6 ทักษะ คือ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการวัด ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะการลงความเห็นข้อมูล และทักษะการพยากรณ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาผลจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย 6 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการวัด ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะการลงความเห็นข้อมูล และทักษะการพยากรณ์

วิธีดำเนินการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5-6 ปี ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดดอนยายหอม (หลวงพ่อเงินอุปถัมภ์) ตำบลดอนยายหอม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 60 คน 2 ห้องเรียน คือ ห้อง อนุบาลปีที่ 2/1 และ 2/2
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5-6 ปี ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 โรงเรียนวัดดอนยายหอม (หลวงพ่อเงินอุปถัมภ์) ตำบลดอนยายหอม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) 1 ห้องเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย มี 6 ทักษะ คือ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการวัด ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะการลงความเห็นข้อมูล และทักษะการพยากรณ์

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำการทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 20-30 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย
2. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

โดยมีวิธีการพัฒนา ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

1.1 สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย (แบบกิจกรรมกลุ่มโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้) จำนวน 6 ชุดกิจกรรม ได้แก่ 1) ผลไม้ไม่รู้ 2) ผักหลากหลาย 3) ต.ต้นไม้ 4) ฟองมหัศจรรย์ 5) แม่เหล็กดูด..ไม่ดูด 6) จม ลอย

1.2 ตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.90 และมีข้อเสนอแนะคือปรับภาษาเหมาะสมกับวัยและควรมีกิจกรรมที่หลากหลาย

1.3 นำชุดกิจกรรมไปหาประสิทธิภาพกับนักเรียน ดังนี้

1.3.1 ทดลองครั้งที่ 1 ใช้นักเรียนโรงเรียนบ้านดอนซอก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีลักษณะและสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับกลุ่มอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อศึกษาภาษา ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม การทำงานกลุ่ม แล้วนำข้อมูลที่ได้ทดลองครั้งที่ 1 มาปรับปรุงแก้ไข

1.3.2 ทดลองครั้งที่ 2 กับนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดดอนยายหอม (หลวงพ่เงินอุปถัมภ์) จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีลักษณะและสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างวันที่ 2 กรกฎาคม ถึงวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2555 เพื่อศึกษา ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม การทำงานกลุ่ม แบบสังเกตพฤติกรรม แล้วนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

2. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

2.1 ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.2 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยให้เนื้อหาครอบคลุมทั้ง 6 ทักษะ และใช้เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ซึ่งแปลผลคะแนนความสามารถด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยตามเกณฑ์ต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 2.33 – 3.00	หมายถึง	นักเรียนมีพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับ ดี
ค่าเฉลี่ย 1.67 – 2.32	หมายถึง	นักเรียนมีพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับ พอใช้
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.66	หมายถึง	นักเรียนมีพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับ ปรับปรุง ควรมีการส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

2.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย มาตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของแบบสังเกตพฤติกรรม โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบแบบสังเกตพฤติกรรมได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.84

2.4 นำแบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยที่นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วมาหาความเชื่อมั่น โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย จำนวน 1 คน เพื่อหาความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน 2 คน วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบสังเกตพฤติกรรม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.70 นำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล อย่างมีขั้นตอนดังนี้

1. สังเกตพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ไปใช้กับนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 โรงเรียนวัดดอนยายหอม (หลวงพ่อบุญอุบลรัตน์) ตำบลดอนยายหอม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ระยะเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 20-30 นาที ระหว่างวันที่ 20 สิงหาคมถึงวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2555
3. ประเมินผลสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการประเมินเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ในระหว่างการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นการประเมินที่ครอบคลุมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยทั้ง 6 ทักษะ และประเมินตามสภาพจริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 2.33 – 3.00	หมายถึง	นักเรียนมีพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับ ดี
ค่าเฉลี่ย 1.67 – 2.32	หมายถึง	นักเรียนมีพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับ พอใช้
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.66	หมายถึง	นักเรียนมีพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับ ปรับปรุง ควรมีการส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์พฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของสำหรับเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 1 การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

1. ผลการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยกับนักเรียนโรงเรียนวัดดอนยายหอม (หลวงพ่อบุญอุปัถุมภ์) ที่กำลังศึกษาระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน ซึ่งระหว่างการดำเนินกิจกรรมผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า นักเรียนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอน มีความตั้งใจในการเรียนรู้ นักเรียนเรียนรู้ด้วยความสุข สนุกสนาน มีความสนใจในการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นอย่างมาก ซึ่งสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสม

2. การปรับปรุงแก้ไขชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย หลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ได้ทำการปรับปรุงขั้นตอนกิจกรรมเพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ให้หลากหลายมากขึ้น ปรับภาษาให้ชัดเจน และปรับเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้นชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยที่ได้จึงสมบูรณ์เหมาะสมกับการส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์พฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยระหว่างการใช้ชุดกิจกรรมและผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย 6 ทักษะ จำนวน 30 คน ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 1

จากตารางที่ 1 แสดงว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.77$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับดีทุกด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการวัด ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะการพยากรณ์ และทักษะการลงความเห็นข้อมูล

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยของนักเรียนจำนวน 30 คน เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

การสังเกตพฤติกรรม	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ก่อนใช้ชุดกิจกรรม	30	1.19	0.08	ปรับปรุง
หลังใช้ชุดกิจกรรม	30	2.77	0.07	ดี

จากตารางที่ 2 แสดงว่า พฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย แตกต่างกัน โดยหลังการใช้ชุดกิจกรรมนักเรียนมีทักษะกระบวนการอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.77$) สูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมซึ่งอยู่ในระดับปรับปรุง ($\bar{X} = 1.19$)

หลังจากนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และแบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยไปทดลองใช้และได้ประเมินผลการทดลองชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และแบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยแล้วผู้วิจัยได้นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลพิจารณาปรับปรุงชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และแบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ทั้งในด้านเนื้อหาและรายละเอียดที่เป็นกิจกรรมและทักษะที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียน เพื่อให้ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และแบบสังเกตพฤติกรรมที่มีลักษณะสมบูรณ์ พร้อมนำไปใช้ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษามีข้อควรอภิปรายดังนี้

1. ผลการสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนระดับปฐมวัยโดยมีจุดเด่นคือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ซึ่งมีการกระตุ้น ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 6 ชุด ประกอบด้วย ชุดที่ 1 ผลไม้ที่น่ารู้ ชุดที่ 2 ผักหลากหลาย ชุดที่ 3 ต.ต้นไม้ ชุดที่ 4 ฟองมหัศจรรย์ ชุดที่ 5 แม่เหล็กดูด...ไม่ดูด ชุดที่ 6 จม ลอย และชุดกิจกรรมดังกล่าวได้ผ่านขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม ทั้งในขณะสร้างชุดกิจกรรมและปรับปรุงจากการสร้างชุดกิจกรรมแล้ว จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะและผลจากการหาประสิทธิภาพทั้ง 2 ครั้ง มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จึงทำให้ชุดกิจกรรมเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

2. การประเมินพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยขณะใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยในภาพรวมพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะพบว่า หลังจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นนักเรียนมีการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยรวม 6 ทักษะ คือ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการวัด ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะการลงความเห็น และทักษะการพยากรณ์ แตกต่างจากก่อนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับศิริทัย ธโนปจัย (2549: 73) ได้ศึกษากิจกรรมส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบปกติโดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตรงกับพิสมัย พิลึก (2552: 92) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กปฐมวัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนตามกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สามารถอภิปรายได้ว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูผู้สอนต้องกำหนดผลของการเรียนรู้ที่ชัดเจนซึ่งตรงกับผลการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดผลการเรียนรู้ด้วยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละเรื่อง โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการวัด ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะการพยากรณ์ และทักษะการลงความเห็น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น ครูจำเป็นต้องคิดและวางแผนการจัดกิจกรรมโดยเน้นให้นักเรียนใช้กระบวนการกลุ่ม ฝึกการคิดและค้นพบความรู้ด้วยตนเองโดยให้สอดคล้องกับอายุของนักเรียนและสิ่งที่นักเรียนควรรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอย่างหลากหลายตามความเหมาะสมกับบริบททางสังคมของนักเรียน

1.2 การจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ต้องมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่ทำกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรเป็นของจริงเพราะสื่อของจริงมีความหลากหลายทางด้านรายละเอียด เช่น รูปร่าง รูปทรง ผิวสัมผัส กลิ่น สี รสชาติ ซึ่งเกี่ยวข้องกับประสาทสัมผัสทั้งห้าที่มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี

1.3 ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย โดยให้นักเรียนได้คิด ได้แสดงออก และการทำกิจกรรมกลุ่มได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยสามารถบูรณาการกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอื่น ๆ เช่น กิจกรรมการเรียนรู้แนวโปรแกรมหาศาล กิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญา เป็นต้น เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

2.2 ควรมีการศึกษากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย (แบบกิจกรรมกลุ่มโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้) ในทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้านอื่น ๆ อีก เช่น ทักษะการหาความสัมพันธ์ระหว่างมิติกับเวลา เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาการส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยบูรณาการการเรียนรู้กับนวัตกรรมอื่น ๆ เช่น ศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ เป็นต้น เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

2.4 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือในการวัดต่าง ๆ และการเรียนรู้จากสิ่งที่มีหน่วยกำกับแน่นอน เช่น เครื่องชั่ง เครื่องตวง เครื่องมือวัด เพื่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้านการวัดของเด็กปฐมวัย

2.5 ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้บูรณาการการเรียนรู้กับนวัตกรรมอื่น ๆ เช่น การพัฒนาการคิดแก้ปัญหาสำหรับเด็กปฐมวัย

สรุป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย มีข้อค้นพบสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนโดยมีจุดเด่นคือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ซึ่งมีการกระตุ้น ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์จำนวน 6 ชุด ประกอบด้วย ชุดที่ 1 ผลไม้ไม่รู้ ชุดที่ 2 ผักหลากหลาย ชุดที่ 3 ต.ต้นไม้ ชุดที่ 4 ฟองมหัศจรรย์ ชุดที่ 5 แม่เหล็กดูด...ไม่ดูด ชุดที่ 6 จม ลอย และชุดกิจกรรมดังกล่าวได้ผ่านขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม ทั้งในขณะสร้างชุดกิจกรรม และปรับปรุงจากการสร้างชุดกิจกรรมแล้ว จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะและผลจากการหาประสิทธิภาพทั้ง 2 ครั้ง มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นจึงทำให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

2. ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่าหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย นักเรียนมีระดับพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยในภาพรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับดี

ทุกทักษะโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการวัด ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะการพยากรณ์ และทักษะการลงความเห็น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2539). **แนวการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553.) **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2553)**. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- จุนิตา รัตนประทีป. (2541). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดเทศบาล 1 (ห้วยมุด) จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชนกพร ธีระกุล. (2541). **ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบเน้นกระบวนการ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชุติมา ไชติจิรพรรณ. (2547). **ผลของการจัดกิจกรรมเล่นเกม และพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นจากบิดามารดา ที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2545). **การพัฒนากระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิศมัย พิลึก. (2552). **การพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กปฐมวัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ศิริทัย ธโนปจัย. (2549). **การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2551). **แนวทางการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2546**. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2538). **แนวการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาลศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

อร่ามลักษณ์ อยู่สุข. (2535). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านมโนคติทางวิทยาศาสตร์และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้โดยการสาธิตด้วยแผ่นภาพโพลีไมซ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การพัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย
โดยใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ
DEVELOPMENT OF PRESCHOOL CHILDREN
GROUP WORKING ABILITY WITH THE USE
OF LEARNING EXPERIENCE PROJECT

อรชума เพชรนาถ/Onchuma Phetnat¹
รัฐดาว พิศาลพงศ์/Rathdow Phisalaphong²
จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย/Jitirat Saengloetuthai³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการใช้ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ และเปรียบเทียบความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการใช้ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/1 โรงเรียนเทศบาล 2 อำเภอยะบะห์ จังหวัดยะลา เมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวนนักเรียน 30 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการใช้ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี
2. ผลการศึกษาความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย หลังการใช้ชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการสูงกว่าก่อนการใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ เด็กปฐมวัย

¹นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

³อาจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) study the group working ability of the preschool children by using the learning experience project approach; and 2) compare the group working ability of the preschool children, before and after using the learning experience project approach. Samples were 30 the preschool children of Tessaban 2 Amnuaywit under The City of Songphinong, Suphanburi Province. The instruments were: 1) learning experience project approach; 2) group working observation form behavior of the preschool children in group working. The data were analyzing with percentage mean, standard deviation and t – test dependent.

The findings of this research showed:

- 1) The findings of the preschool children in group working by using the set of the experience in learning project approach was overall at good level.
- 2) The result of ability of the preschool children in group working had higher posttest scores than pretest scores at the level of .05 significance

Keywords: group working ability, project approach, preschool children.

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 18) ได้ระบุเกี่ยวกับลักษณะของการทำงานในสภาพสังคมปัจจุบันไว้ว่า จำเป็นต้องอาศัยการทำงานร่วมกัน หรือทำงานเป็นกลุ่ม (Group Work) ทั้งนี้เพราะว่า การทำงานคนเดียวมักจะได้ผลน้อย เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องของกำลังสติปัญญา จึงทำให้การทำงานกลุ่มมีบทบาทมากขึ้น ซึ่งการทำงานเป็นกลุ่มนั้นจะต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ต้องยอมรับในศักยภาพของคนอื่น ๆ มีการทำงานร่วมกันโดยมีจิตสำนึกต่อส่วนรวมและมีทักษะความสามารถในการทำงานอย่างมีแบบแผน นอกจากนี้ผลงานที่เกิดจากการทำงานเป็นกลุ่มอย่างมีขั้นตอน ย่อมทำให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นการทำงานกลุ่มยังช่วยให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกันจึงเป็นการพัฒนาให้เกิดความเจริญงอกงามในทุกด้าน สอดคล้องกับ กาญจนา ไชยพันธ์ (2549: 3) กล่าวว่า การที่บุคคลมารวมกันเพื่อศึกษาประสบการณ์ของกลุ่มหลาย ๆ ฝ่าย ศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำ ผู้ตาม ความคิด ฝึกปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และมีการศึกษาจากประสบการณ์ โดยผู้ศึกษาจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดขึ้น คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2546: 152) การจัดการเรียนการสอนในเด็กปฐมวัยหรือนักเรียนในวัยอนุบาลก็เช่นเดียวกัน ควรจะนำกิจกรรมกลุ่มมาช่วยส่งเสริม

การเรียนรู้แก่เด็กอนุบาลในทุก ๆ ด้าน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่มเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนบรรลุตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังที่ อภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 100) ได้กล่าวว่า การฝึกให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มมีความสำคัญ เพราะเป็นการฝึก เป็นประชาธิปไตย ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ฝึกการแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ ฝึก ความรับผิดชอบในการทำงาน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีน้ำใจ ฝึกมารยาทการพูดและการฟัง สอดคล้องกับทิสนา แชมมณี (2547: 143) ซึ่งกล่าวว่า การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้การทำงาน กลุ่มที่ดีจะช่วยให้เด็กเกิดทักษะทางสังคม และขยายขอบเขตของการเรียนรู้ให้กว้างขวางขึ้น นอกจากนี้การทำงานกลุ่มยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ดี เพราะเป็นการจัดกระบวนการ สอนที่เน้นทักษะการทำงานกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วม กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงและสามารถนำความคิดที่ได้ จากการเรียนรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ซึ่งการทำงานกลุ่มช่วยพัฒนาผู้เรียน ทั้งในด้านสร้างสัมพันธภาพ และประสิทธิภาพในการทำงานกับผู้อื่นช่วยในการฝึกทักษะทางสังคม เช่น การให้การยอมรับ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ความรับผิดชอบ การรู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเอง และมีความสามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี แต่ปรากฏว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน การทำงาน ร่วมกันเป็นกลุ่มของเด็กยังทำได้น้อย

ชอลดา ขวัญเมือง (2541: 136) กล่าวว่า สภาพการเรียนการสอนที่เป็นความจริง พบว่า ผู้เรียนในห้องไม่สามารถทำงานร่วมกันได้ ขาดการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ขาดความสามัคคี ไม่กล้าแสดงออก ไม่ค่อยช่วยเหลือในการทำงานร่วมกัน ผลงานที่ปรากฏไม่สร้างสรรค์และไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ (กรมวิชาการ, 2534: 83) ดังที่ กรมวิชาการ, 2539: 11 ซึ่งกล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ หลากหลายวิธีทำให้นักเรียนสนใจบทเรียนซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กได้พัฒนา ไปอย่างเหมาะสม ผู้วิจัยจึงมีความสนใจรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและ ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ โดยอาศัยกระบวนการคิดหา คำตอบในเรื่องนั้น ๆ โดยครูผู้สอนคอยให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนอย่างใกล้ชิด ซึ่งสอดคล้องกับมาลัย สิงหะมา (2542: 6) ได้กล่าวว่า การสอนแบบโครงการเป็นการสอนโดยใช้ เทคนิควิธีการหลายรูปแบบมาผสมผสานร่วมกันระหว่างการทำงานกลุ่ม การสอนคิด การสอน แก้ปัญหา การสอนแบบปริศนาความคิด และการสอนแบบร่วมกันคิด ทั้งนี้มุ่งหวังให้นักเรียนเรียนรู้ เรื่องใดเรื่องหนึ่งจากความสนใจอยากรู้ของนักเรียน โดยผู้เรียนจะเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง สรุปความรู้ได้ด้วยตนเองโดยครูสนับสนุนให้ผู้เรียน ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ทั้งนี้ วรนาท รักสกุลไทย (2551: 26) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบโครงการเป็นการเรียนการสอนที่เน้นให้เด็กเรียนรู้อย่างละเอียดลึกซึ้งในเรื่องใกล้ตัวและเป็นเรื่อง ที่น่าสนใจสำหรับเด็ก การเรียนรู้แบบนี้เป็นการบูรณาการให้เด็กได้ใช้ทักษะต่าง ๆ ที่มีอย่างเหมาะสม และเรียนรู้เพิ่มเติม เด็กจะสนุกสนานกับการเรียนรู้ และความสำเร็จในการทำงาน เข้าใจและจดจำ เรื่องที่เรียนรู้ไปได้นาน เด็กเรียนรู้ที่จะตั้งคำถามเพื่อแสดงออกถึงความสงสัยของตนเองและเรียนรู้ว่า

คำตอบของคำถามหรือข้อสงสัยเหล่านั้น เขาสามารถหาได้จากแหล่งเรียนรู้หลาย ๆ แห่ง เด็กสามารถสืบค้น สารวจได้เองโดยไม่ต้องถามหรือหวังว่าครูจะเป็นผู้ให้คำตอบได้ในทุกเรื่อง ครูจะเป็นผู้ชี้แนะและเป็นที่ปรึกษาในการทำโครงการ ดังที่ นกเนตร ธรรมบวร (2542: 205) ได้กล่าวว่า จากความสำคัญของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการที่ได้กล่าวมาจะพบได้ว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการสามารถช่วยให้เด็กได้มีโอกาสใช้ทักษะที่มีอยู่และเพิ่มความชำนาญในทักษะนั้นยิ่งขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นความสามารถภายในตัวเด็กและความสนใจของเด็กจากงานหรือกิจกรรมที่เด็กได้ทำ และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการยังส่งเสริมให้เด็กรู้จักการตัดสินใจว่าควรทำอะไร และผู้ใหญ่ควรให้ความยอมรับในความต้องการของเด็กที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมีครูเป็น ผู้แนะนำและเด็กเป็นผู้ตัดสินใจ และลงมือกระทำด้วยตนเอง โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้คิด วางแผน และลงมือปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มอย่างอิสระ ซึ่งในปัจจุบันครูได้นำการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในรูปแบบต่างๆ มาใช้เพื่อพัฒนาเด็ก

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูสอนนักเรียนชั้นอนุบาล 1 โรงเรียนเทศบาล 2 อำเภอยะนิงค์ สังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จึงเล็งเห็นความสำคัญในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงควรปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนโดยปลูกฝังและให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงานกลุ่ม ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เสริมสร้างทักษะการทำงานกลุ่มที่ดีวิธีหนึ่ง คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ เพราะเป็นการสอนที่ช่วยเสริมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและฝึกปฏิบัติการทำงานเป็นกลุ่ม และจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบ 2 (พ.ศ. 2549-2553) ของโรงเรียนเทศบาล 2 อำเภอยะนิงค์ ในมาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ระดับคุณภาพพอใช้ ส่วนข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอก คือให้สถานศึกษาจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการเพื่อให้มาตรฐานนี้มีระดับการประเมินที่สูงขึ้นในการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบ 3 ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำวิธีตามแนวการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการมาเป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ

วิธีดำเนินการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 4-5 ปี ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 2 อำเภอยะบะดี สังกัดเทศบาลเมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 4 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 120 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 4-5 ปี ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1/1 จำนวน 1 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (cluster sampling technique) โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม/ห้อง จับฉลากมา 1 กลุ่ม/ห้อง มีพื้นฐานความรู้ใกล้เคียงกัน และอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การสอนโดยใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ

ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การร่วมมือ 2) การช่วยเหลือแบ่งปัน 3) ความรับผิดชอบในหน้าที่ และ 4) การเป็นผู้นำ ผู้ตาม

ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการระยะเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 30 นาที โดยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554

รูปแบบการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง โดยมีกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One – Group Pretest – Posttest Design) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538: 249)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ
2. แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1. ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ

1.1 ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.2 สร้างชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการที่ประกอบด้วย 3 ระยะ คือ 1) ระยะเริ่มต้นโครงการ 2) ระยะพัฒนาโครงการ 3) ระยะรวบรวมสรุปโครงการ ดังนี้

ระยะที่ 1 เริ่มต้นโครงการ

เป็นระยะที่ครูสังเกต/สร้างความสนใจในเรื่องที่จะเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก แล้วตกลงร่วมกันเลือกหัวเรื่องเพื่อทำการศึกษาลุ่มลึกต่อไป ในระยะนี้มีขั้นตอนซึ่งจะเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติอยู่ 2 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ

1) การสังเกตหรือสร้างความสนใจของเด็ก เมื่อครูสังเกตเห็นว่าเด็กสนใจในเรื่องราวใด ครูจะนำเรื่องราวนั้นมาอภิปรายร่วมกับเด็ก ให้เด็กเป็นผู้เลือกว่าจะศึกษาหรือเรียนรู้เรื่องใด แล้วกำหนดเรื่องนั้นให้เป็นหัวข้อโครงการ

2) การร่วมกันกำหนดหัวเรื่องของโครงการ โดยนำเรื่องที่เด็กสนใจมาอภิปรายร่วมกัน ให้เด็กมีการแลกเปลี่ยน นำเสนอความรู้เดิมเกี่ยวกับหัวเรื่องของโครงการ

ระยะที่ 2 พัฒนาโครงการ

เด็กกำหนดหัวข้อคำถามหรือประเด็นปัญหาที่เด็กอยากรู้เกี่ยวกับเรื่องที่กำหนดเป็นหัวข้อโครงการ แล้วตั้งสมมติฐานมาตอบคำถามเหล่านั้น ทดสอบสมมติฐานด้วยการลงมือปฏิบัติ จนพบคำตอบด้วยตนเอง ในระยะนี้มีขั้นตอนที่จะเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติตามกระบวนการแก้ปัญหาอยู่ 4 ขั้นตอน คือ

1) กำหนดปัญหาที่จะศึกษา ขั้นนี้ครูต้องมีบทบาทช่วยแนะนำเด็ก ๆ ให้เลือกประเด็นปัญหาที่ไม่ง่ายหรือยากจนเกินไป

2) เด็กตั้งสมมติฐานเบื้องต้น โดยใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่ ครูควรช่วยกระตุ้นความคิดของเด็กให้ขยายคำตอบ และจัดทำป้ายแสดงเรื่องราวของการทำโครงการของเด็กแสดงไว้ในห้องเรียน

3) เด็กตรวจสอบสมมติฐานเบื้องต้น ครูเตรียมอุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เพื่อให้เด็กได้ดำเนินการทดสอบสมมติฐานของเขา ครูถ่ายภาพขั้นตอนการทำงานบันทึกคำพูดเกี่ยวกับการทำงานของเด็กไว้

4) เด็กสรุปข้อความรู้จากผลการตรวจสอบสมมติฐาน

ระยะที่ 3 รวบรวมสรุปโครงการ

เป็นขั้นตอนสุดท้ายของโครงการที่เด็กค้นพบคำตอบของปัญหาแล้ว และเด็กได้แสดงให้เห็นว่าสิ้นสุดความสนใจในหัวเรื่องของโครงการเดิม และหันเหความสนใจออกไปสู่เรื่องใหม่ มีการจัดแสดงผลงานตลอดโครงการ และเชิญผู้ชื่นชมด้วย เช่น เพื่อน ผู้ปกครอง ฯลฯ

1.3 นำชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไขชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.4 นำชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และสอบถามความคิดเห็นในการปรับปรุง

โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC = Index of Item Objective Congruence) ระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และการวัดผลประเมินผล ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องมีช่วงคะแนนระหว่าง 0.67-1.00

1.5 ปรับปรุงชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.6 นำชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/3 โรงเรียนเทศบาล 2 อำเภอยะรัง ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อหาความเหมาะสมของเวลา กิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ สื่อการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผล

1.7 นำชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนเทศบาล 2 อำเภอยะรัง จำนวน 30 คน

2. แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย

2.1 ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.2 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย จำนวน 1 ชุด โดยประเมินด้านการร่วมมือ การช่วยเหลือแบ่งปัน ความรับผิดชอบในหน้าที่ การเป็นผู้นำ ผู้ตาม โดยสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 3 ระดับ

2.3 เสนอแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย แก่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.4 เสนอแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย แก่ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของข้อคำถาม และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ในการถาม ที่มีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

2.5 หาความเชื่อมั่นของแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสังเกตพฤติกรรมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .967

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองมีขั้นตอน ดังนี้

1. สังเกตพฤติกรรมความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย ก่อนการใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยนำชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ มีการจัดประสบการณ์แบบโครงการ ประกอบไปด้วย ระยะเวลาของโครงการ 3 ระยะเวลาใหญ่ ๆ คือ ระยะเวลาที่ 1 เริ่มต้นโครงการ ระยะเวลาที่ 2 พัฒนาโครงการ ระยะเวลาที่ 3 รวบรวมสรุปโครงการ ไปใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/1 โรงเรียนเทศบาล 2 อำเภอยะรัง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ระยะเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน ใช้เวลาวันละ 30 นาที ระหว่างวันที่ 6 กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2555

3. สังเกตพฤติกรรมความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย หลังจากใช้ชุด
ประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ

4. เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด ก่อนนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์คะแนนความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยค่าเฉลี่ย
($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนนพฤติกรรม
ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.00	หมายถึง	นักเรียนมีพฤติกรรมความสามารถใน การทำงานเป็นกลุ่ม อยู่ในระดับ ดี
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.50	หมายถึง	นักเรียนมีพฤติกรรมความสามารถใน การทำงานเป็นกลุ่ม อยู่ในระดับ พอใช้
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	นักเรียนมีพฤติกรรมความสามารถใน การทำงานเป็นกลุ่ม อยู่ในระดับ ปรับปรุง ควรมีการส่งเสริมความสามารถในการ ทำงานเป็นกลุ่ม

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังใช้
ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสามารถ
ในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยโดยใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ

ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังใช้ชุด
ประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของ
เด็กปฐมวัยก่อนและหลังใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ

n = 30

ความสามารถ ในการทำงานกลุ่ม	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง			ลำดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
การร่วมมือ	1.60	.21	พอใช้	2.70	.22	ดี	2
การช่วยเหลือแบ่งปัน	1.54	.21	พอใช้	2.67	.17	ดี	3
ความรับผิดชอบในหน้าที่	1.64	.20	พอใช้	2.66	.15	ดี	4
การเป็นผู้นำ ผู้ตาม	1.60	.18	พอใช้	2.77	.15	ดี	1
โดยภาพรวม	1.59	.13	พอใช้	2.70	.09	ดี	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า หลังการใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับดีทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ด้านการร่วมมือ ด้านการช่วยเหลือแบ่งปัน และด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังใช้โดยใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ

n = 30

คะแนน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	$S_{\bar{D}}$	t	p
ก่อนเรียน	20	12.86	.73	4.73	0.143	33.03*	.00
หลังเรียน	20	17.60	.72				

P < .05

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ผลการศึกษาความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยหลังใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการสูงกว่าก่อนใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หลังจากนำชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการและแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยไปทดลองใช้และได้ประเมินผลการทดลองชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการและแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยแล้วผู้วิจัยได้นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลพิจารณาปรับปรุงชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการและแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยทั้งในด้านเนื้อหาและรายละเอียดที่เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนเพื่อให้ได้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการและแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยที่มีลักษณะสมบูรณ์ พร้อมนำไปใช้พัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยต่อไป

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มโดยใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการของเด็กปฐมวัย นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. จากผลการศึกษาความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยโดยใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ด้านการร่วมมือ ด้านการช่วยเหลือแบ่งปัน และด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย ด้านการเป็นผู้นำ ผู้ตามสูงที่สุด ซึ่งครูให้โอกาสเด็กเป็นผู้ควบคุมการสนทนาหรือการทำกิจกรรม แล้วครูเป็นผู้ตามเพราะโดยทั่วไปแล้วครูมักจะเป็นผู้ควบคุมกำกับอยู่เสมอ โดยเฉพาะในเวลาที่ครูถามคำถาม ตัวคำถามของครูจะเป็นตัวคอยควบคุมเด็กไปในตัว ครูพยายามเปิดโอกาสให้เด็กเป็นฝ่ายควบคุมกำกับบ้าง วิธีการก็คือเมื่อเกิดการสนทนาครูเป็นฝ่ายยอมรับและสนับสนุนข้อมูลของเด็กเพื่อให้เด็กเป็นผู้นำในการสนทนาในครั้งนั้น ซึ่งสอดคล้องกับวัฒนา มัคคสมัน (2550: 67) กล่าวว่า ครูกับเด็ก ๆ ผลัดกันเป็นผู้นำ ผู้ตาม ในบรรยากาศของการเรียนการสอนตามรูปแบบโครงการนี้ ครูกับเด็ก ๆ จะผลัดกันเป็นผู้สอน ผลัดกันเป็นผู้เรียน ผลัดกันเป็นผู้พูดและผู้ฟัง ผลัดกันเป็นผู้นำ ผู้ตาม เพราะการที่เด็กต้องเป็นผู้ตามตลอดเวลาจะทำให้เขาไม่มีโอกาสที่จะพัฒนาความสามารถในการควบคุมตนเอง หรือฝึกการตัดสินใจด้วยตนเองและเรียนรู้จากผลการตัดสินใจนั้น แต่เมื่อเด็ก ๆ และครูผลัดกันเป็นผู้นำ และผู้ตามแล้ว บรรยากาศของความไว้วางใจการเคารพซึ่งกันและกัน และความปรารถนาที่จะเรียนรู้จะเกิดขึ้น ครูกับเด็กจะรับฟังความเห็นของกันและกัน เด็ก ๆ จะมีความรู้สึกมั่นคง เป็นอิสระสามารถคิดริเริ่มสร้างสรรค์รับรู้ถึงความสามารถและข้อจำกัดของตนเอง ครูกับเด็ก ๆ สามารถผลัดกันเป็นผู้นำ และผู้ตาม ดังงานวิจัยของเสาวนีย์ รื่นสุข (2552: 58-59) ได้ศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเป็นกลุ่ม พบว่า เด็กปฐมวัยก่อนจัดกิจกรรมและระหว่างจัดกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์ มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมโดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการสูงกว่าก่อนการใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุดาพร วิจิตชัยชาคร (2551: 87) ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์แบบโครงการที่มีต่อพัฒนาการของพฤติกรรมด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยปกติและเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษในห้องเรียนร่วมหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ มีพฤติกรรมด้านสังคมโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการยอมรับ และด้านการแบ่งปัน

สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของศิรินาถ บัวคลี (2549: 77-79) ได้กล่าวว่า เด็กปฐมวัยมีความสามารถโดยใช้การจัดประสบการณ์แบบโครงงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี หลังการจัดประสบการณ์แบบโครงงานสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน และเด็กมีความตั้งใจกระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้า มีความรับผิดชอบในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย มีการวางแผนการทำงานและสรุปผลงานกลุ่ม มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างเด็กกับเด็ก และเด็กกับครู สอดคล้องกับ จิราภรณ์ ศิริทวี (2541: 14) ได้กล่าวว่า การทำงานกลุ่มช่วยให้เกิดการร่วมมือในการทำงาน ส่งผลก่อให้เกิดการช่วยเหลือกัน การเป็นผู้นำ ผู้ตาม การรับผิดชอบ การตัดสินใจ การแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง ทั้งนี้เนื่องมาจากชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกเรียนรู้สิ่งที่ตนสนใจอย่างลุ่มลึก เด็กได้แสดงความคิดเห็นที่จะเลือกเรียนในหัวข้อที่เด็กสนใจและใกล้ตัว เด็กมีส่วนร่วมในการช่วยคิดและเลือกทำกิจกรรม อันนำไปสู่กระบวนการเรียนรู้ที่มีความหมาย ได้ลงมือปฏิบัติจริงในการค้นคว้าหาคำตอบจากสื่อ วัสดุ และแหล่งความรู้ที่เป็นของจริง ได้ใช้ความคิดตามความเข้าใจในประสบการณ์จากการเรียนรู้นั้น ซึ่งเป็นความรู้ที่เกิดขึ้นภายใน และเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตัวเด็ก มุ่งพัฒนาเด็กให้พัฒนากระบวนการคิด สามารถลงมือปฏิบัติงานและแก้ปัญหาได้ และเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กโดยผ่านกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเลือกทั้งกิจกรรมที่จะทำเอง รวมทั้งเลือกวิธีการในการปฏิบัติเอง ดังนั้นครูจึงมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการจัดสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้เด็กได้คิด เลือก และทำในสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการ และสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก กิจกรรมที่ครูเตรียมให้เด็กเลือกจึงต้องเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการ และพัฒนาการของเด็ก นอกจากนั้นครูจะเป็นบุคคลสำคัญที่กระตุ้นให้เด็กคิดและทำในสิ่งใหม่ที่ทำหายความสามารถเด็ก รวมทั้งเป็นผู้คอยช่วยเหลือแนะนำให้เด็กสามารถปฏิบัติกิจกรรมจนประสบผลสำเร็จ อันจะให้นำไปสู่ความภาคภูมิใจของเด็กและครูจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการฝึกการทำงานกลุ่มของเด็ก ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัย พบว่า กิจกรรมและลำดับขั้นตอนในการเรียนรู้ทั้ง 3 ระยะของการทำกิจกรรมแบบโครงการ “ต้นไม้” นั้น พัฒนาศักยภาพในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย โดยใช้จัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้ใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ ครูต้องให้โอกาสและเวลาในการปรับตัวของเด็ก ให้เด็กทำงานเป็นกลุ่มสอดคล้องกับอายุของเด็กและสิ่งที่เด็กควรรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอย่างหลากหลายตามความเหมาะสมกับบริบททางสังคมของเด็ก

1.2 การจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์ในจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ ต้องมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนเด็กที่ทำกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย

1.3 การใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์อย่างหลากหลาย ครูควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และค้นหาคำตอบโดยให้เหมาะสมกับเรื่องที่เรียนรู้ สภาพแวดล้อมโดยให้เด็กพัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียนได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบการพัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มกับวิธีสอนอื่น ๆ ในเนื้อหาเดียวกัน เพื่อจะได้เป็นการส่งเสริมและหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษากการพัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนอื่น ๆ นอกเหนือจากรูปแบบการเรียนการสอนแบบโครงการ เช่น การเรียนการสอนแบบไฮสโคป และการเรียนการสอนแบบเดินเรื่อง

2.3 ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้บูรณาการการเรียนรู้กับนวัตกรรมอื่น ๆ เช่น การพัฒนาการคิดแก้ปัญหาสำหรับเด็กปฐมวัย

สรุป

การพัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มโดยใช้ชุดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการของเด็กปฐมวัย เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างลึกซึ้ง จากเรื่องที่ได้สนใจและเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจ เด็กได้ร่วมมือกันวางแผนกำหนดแนวทางการเรียนรู้ และใช้ระยะเวลาตามความต้องการของเด็ก เป็นการส่งเสริมความสามารถในการทำงานกลุ่มของเด็กปฐมวัย อย่างมีความสุข โดยมีครูเป็นผู้ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกกระตุ้นให้คิดและเป็นผู้ร่วมงานไปพร้อมกับการสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. (2534). การสอนและการสอบที่เน้นกระบวนการ.

กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว.

_____. กรมวิชาการ. (2539). แนวทางการวัดและประเมินความพร้อมในการเรียน.

กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว.

- กาญจนา ไชยพันธ์. (2549). **กระบวนการกลุ่ม**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2546). **กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิราภรณ์ ศิริทวี. (2541, มีนาคม). การเขียนแบบสร้างองค์ความรู้. **วารสารรักลูก**, 16 (182), 114.
- ชอลดา ขวัญเมือง. (2541). **กิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน**. กรุงเทพมหานคร: วิทย์พัฒนา.
- ทิตนา เขมมณี. (2547). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2542). **การวิเคราะห์เรื่องราวการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาลัย สิงหะมา. (2542). **ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนการสอนแบบโครงการ**. กรุงเทพมหานคร: ดับพลิวเจอร์ออฟเพอตี.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4)**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วรรณาท รักสกุลไทย. (2551, สิงหาคม). **เมื่อพ่อแม่เรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับลูก**. Family weekend.
- วัฒนา มัคคสมัน. (2550). **การสอนแบบโครงการ**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิรินาถ บัวคลี่. (2549). **การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์แบบโครงการ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุดาพร วิจิตชัยชาคร. (2551). **ผลการจัดประสบการณ์แบบโครงการที่มีต่อพัฒนาการของพฤติกรรมด้านสังคมของเด็กปฐมวัยและเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษในห้องเรียนร่วม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **แผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2545–2559)**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- เสาวนีย์ รื่นสุข. (2552). **พฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาภรณ์ ใจเพียง. (2550). **หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์
กลุ่มทรัพยากรพลังงานและสาธารณูปโภค โดยใช้แบบจำลอง
การตั้งราคาหลักทรัพย์ CAPM: กรณีศึกษาหลักทรัพย์
EASTW, EGCO, ESSO, GLOW, GUNKUL และ IRPC

ANALYSIS RATE OF RETURN AND RISKS OF AN INVESTMENT
IN THE STOCK OF ENERGY AND UTILITY SECTOR BY USING CAPM,
CASE STUDY: EASTW, EGCO, ESSO, GLOW, GUNKUL AND IRPC.

อรอุมา ใจห้าว/ONAUMA JAIHAO¹

กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ/KITTIPHUN KHONGSAWATKIAT²

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของหลักทรัพย์กลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภคกับอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของตลาด และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง กับอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง โดยใช้แบบจำลองการตั้งราคาหลักทรัพย์ CAPM เป็นแนวทางศึกษาเพื่อการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ โดยใช้ราคาปิดของหลักทรัพย์และดัชนีราคาตลาด SET Index และอัตราผลตอบแทนของตัวเงินคั่งอายุ 1 ปี แทนหลักทรัพย์ที่ปราศจากความเสี่ยงเพื่อตัดสินใจลงทุน ได้ทำการศึกษาเป็นรายหลักทรัพย์ทั้งหมด 6 หลักทรัพย์ ได้แก่ บริษัทจัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน), บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน), บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน), บริษัท โกลว์พลังงาน จำกัด (มหาชน), บริษัท กันกุลเอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน) และบริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) ทำการศึกษาข้อมูลตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 28 ธันวาคม 2555 จำนวน 489 วัน

¹นักศึกษาระดับปริญญาตรีบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต โครงการบริหารธุรกิจสำหรับผู้จัดการยุคใหม่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

²อาจารย์พิเศษโครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สำหรับผู้จัดการยุคใหม่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผลการศึกษาพบว่า อัตราผลตอบแทนที่ได้รับของหลักทรัพย์กลุ่มทรัพยากรพลังงานและสาธารณูปโภคมีทั้งสูงกว่าและต่ำกว่าตลาด แต่ความเสี่ยงของหลักทรัพย์ทุกหลักทรัพย์สูงกว่าตลาดหลักทรัพย์ GUNKUL, GLOW, EASTW และ EGCO มีค่าสัมประสิทธิ์เบต้า น้อยกว่า 1 แต่มากกว่า 0 มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก หลักทรัพย์ดังกล่าวมีความเสี่ยงน้อยกว่าตลาด แสดงว่าผลตอบแทนของหลักทรัพย์นั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับผลตอบแทนของตลาดในสัดส่วนที่น้อยกว่า โดยมีอัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงมากกว่าอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง (Undervalued) ดังนั้นนักลงทุนควรตัดสินใจลงทุนหรือซื้อหลักทรัพย์นั้นไว้ เพราะหลักทรัพย์ดังกล่าวมีโอกาสปรับตัวสูงขึ้นในขณะเดียวกัน หลักทรัพย์ ESSO และ IRPC มีค่าสัมประสิทธิ์เบต้า มากกว่า 1 มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก มีความเสี่ยงมากกว่าตลาด ซึ่งมีอัตราผลตอบแทนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนของตลาด โดยมีอัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงน้อยกว่าอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง (Overvalued) เนื่องจากการชดเชยความเสี่ยงที่เป็นระบบ นักลงทุนควรจะไม่ลงทุนหรือขายหลักทรัพย์นั้นเพราะหลักทรัพย์ดังกล่าวมีมูลค่าสูงกว่าที่ควรจะเป็น

คำสำคัญ: กลุ่มทรัพยากรพลังงานและสาธารณูปโภค, ตลาดหลักทรัพย์, รูปแบบการตั้งราคาหลักทรัพย์

ABSTRACT

The purpose of this study is to investigate the compare the returns and risks of an investment in the stock Energy and Utility sector with returns and market risks and also compare actual with expected of returns by using a valuation model (CAPM) in the decision to buy or sell securities by considered the close of stock market index and SET index and yield of 1-year bonds as the risk-free securities to investment decisions. The study was conducted for 6 stocks. Include East Water Company Limited, Electricity Generating Public Company Limited, Esso (Thailand) Public Company Limited, Glow Energy Public Company Limited, Gunkul Engineering Public Company Limited and IRPC Public Company Limited from 4 January 2011 to 28 December 2012.

The results showed that the return of securities Energy and Utility both higher and below market, risks of all securities higher the market. The securities GUNKUL, GLOW, EASTW and EGCO has beta coefficient of less than 1 but greater than 0, there is a positive relationship. Securities are less risky than the market. Which indicates that the returns of the securities subject to change in line with market returns proportion of less than. The

actual rate of return over rate of expected return (Undervalued) to the investor should invest or buy such securities because such securities are likely to rise at the same time. ESSO and IRPC has a beta coefficient of greater than 1, securities are great risky than the market rate of return, which indicates that the returns of the securities subject to change in line with market returns. The actual rate of return less than rate of expected return (Overvalued) to be due to compensation for risk is the investor of should decision not to invest in or sell the securities because such securities are valued higher than it should be.

Keywords: The Energy and Public Utility sector, Security Market, CAPM

บทนำ

ตลาดทุน (capital market) เป็นแหล่งระดมเงินลงทุนระยะยาว (เกิน 1 ปี) สำหรับหน่วยงานที่ต้องการเงินลงทุนระยะยาวนำไปใช้ในวัตถุประสงค์ต่างๆ โดยผู้ที่ต้องการระดมเงินลงทุน จะออกตราสารทางการเงิน หรือหลักทรัพย์ในตลาดทุน ซึ่งประกอบด้วยหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นกู้ พันธบัตรรัฐบาล หน่วยลงทุนของกองทุนรวม เป็นต้น เพื่อขายให้กับบุคคลภายนอก หรือประชาชนทั่วไปในตลาดแรก (Primary Market) โดยมีตลาดรอง (Secondary or Trading Market) ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งกลางเสริมสภาพคล่องให้แก่หลักทรัพย์ที่ผ่านการจองซื้อในตลาดแรก ให้สามารถซื้อขายเปลี่ยนมือความเป็นเจ้าของหลักทรัพย์ได้ (สืบค้นจาก ก้าวแรกสู่การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์) สำหรับประเทศไทย ตลาดรองของตราสารทุนที่สำคัญคือ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Stock Exchange of Thailand หรือ SET) ซึ่งเป็นสถาบันการเงินที่มีความสำคัญในตลาดทุนและตลาดการเงินไทย ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการซื้อขายหลักทรัพย์ และเป็นกลไกหรือตัวกลางในการระดมเงินออมหรือเงินทุนส่วนเกินจากภาคครัวเรือนมาจัดสรรสู่ภาคการผลิตที่ต้องการเงินทุน ทำให้การออมและการลงทุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

แบบจำลองการตั้งราคาหลักทรัพย์ หรือ Capital Asset Pricing Model (CAPM) ซึ่งเป็นแบบจำลองที่อธิบายถึงความคาดหวังในผลตอบแทนจากการลงทุนของคนว่าขึ้นอยู่กับปริมาณความเสี่ยงที่เป็นระบบ (systematic risk) ของสินทรัพย์หรือทางเลือกที่นักลงทุนนั้นเลือกลงทุน ถ้าหากทางเลือกในการลงทุนใดมีปริมาณความเสี่ยงที่เป็นระบบมาก นักลงทุนก็จะคาดหวังผลตอบแทนจากการลงทุนนั้นมาก และผลตอบแทนที่คาดหวังนั้น จะเพิ่มขึ้นตามปริมาณความเสี่ยงที่เป็นระบบที่เพิ่มขึ้นในลักษณะเส้นตรง (linear relationship) ซึ่งหมายถึงการเพิ่มขึ้นของผลตอบแทนที่คาดหวังนั้นเป็นการเพิ่มในอัตราคงที่ ทั้งนี้กลุ่มหลักทรัพย์ในหมวดทรัพยากรพลังงานและสาธารณูปโภค ถือเป็นกลุ่มหลักทรัพย์ที่ผู้ศึกษาวิจัยเล็งเห็นความสำคัญ ในส่วนนี้จึงตัดสินใจเลือกศึกษา 6 หลักทรัพย์

ในกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค ได้แก่ บริษัทจัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน), บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน), บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน), บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน), บริษัท กันกุลเอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน) และบริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) โดยใช้แบบจำลองการตั้งราคาหลักทรัพย์หรือ CAPM เป็นเครื่องมือทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนและความเสี่ยงของแต่ละหลักทรัพย์เพื่อทำการตัดสินใจเลือกลงทุนโดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับประโยชน์จากการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงวิธีการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของหลักทรัพย์ต่าง ๆ ในกลุ่มซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ได้กับหลักทรัพย์ในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นได้ และได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ใช้อ้างอิงประกอบการพิจารณาตัดสินใจลงทุน สำหรับผู้ลงทุนที่สนใจลงทุนหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของหลักทรัพย์กลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค กับอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของตลาด
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง กับอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง โดยใช้แบบจำลองการตั้งราคาหลักทรัพย์ CAPM

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้ได้เลือกใช้แบบจำลองการตั้งราคาหลักทรัพย์หรือ CAPM ในการวิเคราะห์หลักทรัพย์เนื่องจากแบบจำลองนี้เป็นแบบจำลองพื้นฐานที่ได้แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์เทียบกับอัตราผลตอบแทนของตลาดได้อย่างชัดเจนและง่ายแก่การทำความเข้าใจ โดยได้ทำการศึกษาหุ้นสามัญในกลุ่มธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยรวมทั้งสิ้น 6 หลักทรัพย์ ได้แก่

1. EASTW บริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน)
(East Water Company Limited.)
2. EGCO บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)
(Electricity Generating Public Company Limited.)
3. ESSO บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
(Esso (Thailand) Public Company Limited.)
4. GLOW บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน)
(Glow Energy Public Company Limited.)

5. GUNKUL บริษัท กันกุลเอ็นจิเนียริ่ง จำกัด (มหาชน)
(Gunkul Engineering Public Company Limited.)
6. IRPC บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)
(IRPC Public Company Limited.)

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์จะเป็นข้อมูลราคาปิดในแต่ละวันของหลักทรัพย์ ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 28 ธันวาคม 2555 รวมระยะเวลา 489 วันทำการ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ราคาปิดแต่ละวันทำการ
ของหลักทรัพย์
กลุ่มทรัพยากรพลังงาน
และสาธารณูปโภค

ดัชนี SET Index

อัตราผลตอบแทนของ
ทรัพยากรพลังงาน
และสาธารณูปโภค
และอัตราผลตอบแทน
ของตลาด

อัตราผลตอบแทนของตัว
เงินค้ำที่มีอายุ 1 ปี

อัตราผลตอบแทนที่
ไม่มีความเสี่ยง

ตัวแปรตาม

ค่าส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน

ค่าส่วนเบต้า

การเปรียบเทียบ

1. ความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนที่ได้รับของทรัพยากรพลังงานและสาธารณูปโภค
2. ค่าเบต้าของหลักทรัพย์ทรัพยากรพลังงานและสาธารณูปโภค
3. อัตราผลตอบแทนที่ต้องการกับอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของหลักทรัพย์กลุ่มทรัพยากรพลังงานและสาธารณูปโภค

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักลงทุนสามารถเข้าใจถึงวิธีการหาอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ใช้อ้างอิงประกอบการพิจารณาตัดสินใจลงทุนสำหรับผู้ลงทุนที่สนใจลงทุนหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐาน แนวทางในการวิจัย โดยสรุปแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการลงทุน

การลงทุน หมายถึง กระบวนการที่ผู้ลงทุนเลือกที่จะชะลอการใช้จ่ายในวันนี้เพื่อสร้างความมั่งคั่งให้เพิ่มสูงในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นการซื้อหลักทรัพย์หรือตราการเงินประเภทต่างๆ เช่น ตราสารทุน ตราสารหนี้ หรือด้วยวิธีการอื่นๆ โดยมุ่งหวังเพื่อให้ได้รับกระแสเงินสดจากการลงทุนนั้นๆ และมุ่งหวังให้หลักทรัพย์ หรือตราสารการเงินที่ได้ลงทุนไป มีมูลค่าสูงขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้คุ้มกับต้นทุนค่าเสียโอกาส และเพื่อชดเชยอำนาจซื้อที่สูญหายไป อันเนื่องมาจากภาวะเงินเฟ้อ รวมทั้งชดเชยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการลงทุนในหลักทรัพย์ หรือตราสารการเงิน ตลอดช่วงระยะเวลาลงทุน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน, 2552: 2)

2. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความเสี่ยงจากการลงทุน

ความเสี่ยงจากการลงทุน หมายถึง โอกาสที่จะไม่ได้รับอัตราผลตอบแทนตามที่คาดไว้ซึ่งถ้าอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนมีความไม่แน่นอนมากขึ้น การลงทุนนั้นก็มีความเสี่ยงมากขึ้น ในการวิเคราะห์การลงทุนโดยทั่วไปถือว่า ผู้ลงทุนเป็นบุคคลที่ไม่ชอบความเสี่ยง (Risk averse) หรือต้องการหลีกเลี่ยงความเสี่ยง หากการลงทุนใดมีความเสี่ยงสูง ผู้ลงทุนย่อมต้องการอัตราผลตอบแทนที่สูงขึ้นเพื่อชดเชยความเสี่ยง (โรจนา ธรรมจินดา, 2547) ความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือความเสี่ยงที่เป็นระบบ (systematic risk) และความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ (Unsystematic risk) (เพชรี ชุมทรัพย์, 2540)

3. ทฤษฎีอัตราผลตอบแทน: Rate of Return

ตอบแทนจากการลงทุนประเภทต่างๆ มักแสดงในรูปร้อยละ โดยเปรียบเทียบกับเงินลงทุนต้นงวดและมักคิดต่อระยะเวลาหนึ่งปี โดยเรียกรวมๆ ว่า "อัตราผลตอบแทน" ซึ่งเป็นตัวบ่ง บอกถึงผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนได้รับหรือจะได้รับในหนึ่งงวดจากการลงทุนประเภทนั้นๆ (จิรัตน์ สังข์แก้ว, 2543: 156)

4. แบบจำลองการตั้งราคาหลักทรัพย์ (Capital Asset Pricing Model: CAPM)

ความเสี่ยงของหลักทรัพย์แต่ละหลักทรัพย์นั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญในการวิเคราะห์ความเสี่ยงของกลุ่มหลักทรัพย์ นั่นคือ ความเสี่ยงของหลักทรัพย์แต่ละหลักทรัพย์จะส่งผลต่อความเสี่ยง ของกลุ่มหลักทรัพย์ของผู้ลงทุน ซึ่งความเสี่ยงของหลักทรัพย์แต่ละหลักทรัพย์นั้น ได้แก่ ความเสี่ยง ของหลักทรัพย์ที่เป็นระบบ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เบต้าเป็นตัวบ่งบอกถึงความเสี่ยงที่เป็นระบบนี้ ดังนั้นในการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงในตลาดที่มีประสิทธิภาพ จึงควรพิจารณาความเสี่ยงโดยดูที่ค่าสัมประสิทธิ์เบต้ามากกว่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ดังนั้น จึงได้มีการพัฒนาทฤษฎีการกำหนดราคาหลักทรัพย์ขึ้นมาเพื่อช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถ วิเคราะห์ และวัดความเสี่ยงระหว่างอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงได้ ซึ่งทฤษฎี CAPM เป็นตัว แบบสำหรับการ กำหนดราคาหลักทรัพย์ต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพความเสี่ยงของหลักทรัพย์นั้นๆ (จิรัตน์ สังข์แก้ว, 2543: 249)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิตติยาพร ราชอาณาจักร และกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2555) ได้ทำการศึกษาการวิเคราะห์ อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มธนาคารพาณิชย์โดยใช้ทฤษฎี การตั้งราคาหลักทรัพย์ (CAPM) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทน และความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มธนาคารพาณิชย์กับอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยง ของตลาด และเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ กับอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ ในการชดเชยความเสี่ยงของหลักทรัพย์กลุ่มธนาคารพาณิชย์ ในการตัดสินใจซื้อหรือขายหลักทรัพย์ โดยใช้ราคาปิดของหลักทรัพย์และดัชนีราคาตลาด SET100 และอัตราผลตอบแทนของพันธบัตร รัฐบาล อายุ 1 ปี แทนหลักทรัพย์ที่ปราศจากความเสี่ยง เพื่อตัดสินใจลงทุน ได้ทำการศึกษาเป็นราย หลักทรัพย์ทั้งหมด 6 หลักทรัพย์ ทำการศึกษาข้อมูลตั้งแต่วันที่ 13 พฤษภาคม 2553 ถึง 30 ธันวาคม 2554 ผลการศึกษาพบว่าหลักทรัพย์ BBL, KBANK, KTB, SCB, TMB มีค่าสัมประสิทธิ์เบต้าที่น้อยกว่า 1 แต่มากกว่า 0 มี ความสัมพันธ์ในเชิงบวก หลักทรัพย์ดังกล่าวมีความเสี่ยงน้อยกว่าตลาด ซึ่ง แสดงว่า ผลตอบแทนของหลักทรัพย์นั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับผลตอบแทน ของตลาด ในสัดส่วนที่น้อยกว่า

ธีระ ลัมประเสริฐ และกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2555) ได้ทำการศึกษาการวิเคราะห์ อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์หมวดพลังงานและสาธารณูปโภค โดยใช้ตัวแบบจำลองการกำหนดราคาหลักทรัพย์ (CAPM) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาอัตรา ผลตอบแทนและความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในหมวดพลังงานและสาธารณูปโภค โดยพิจารณาถึง ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์กับอัตราผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย และประเมินมูลค่าของหลักทรัพย์เพื่อใช้ในการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน โดยใช้ แบบจำลองการกำหนดราคาหลักทรัพย์ (Capital Asset Pricing Model: CAPM) โดยใช้ข้อมูล ของหลักทรัพย์ที่อยู่ในหมวดพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลรายวันตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2550 ถึง 31 มิถุนายน 2555 และหลักทรัพย์ ที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 5 หลักทรัพย์ ได้แก่ PTT-บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน), BANPU-บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน), IRPC-บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน), ESSO-บริษัท เอสโซ่(ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) และ TOP-บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) และใช้ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยของตัวเงินคลัง

รัฐบาลอายุ 1 ปี เป็นตัวแทนของอัตราผลตอบแทนหลักทรัพย์ที่ปราศจากความเสี่ยง ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้ อัตราผลตอบแทนเฉลี่ยของตลาดหลักทรัพย์เท่ากับร้อยละ 2.558 ต่อเดือน อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ PPT เท่ากับร้อยละ 2.215 ต่อเดือน อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ BANPU เท่ากับร้อยละ -0.556 ต่อเดือน อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ IRPC เท่ากับร้อยละ 0.346

นฤมล ถัมภ์บรรพ และกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2555) ได้ทำการศึกษากาวิเคราะห์การลงทุนหลักทรัพย์ประเภทหุ้นสามัญกลุ่มธนาคารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้รูปแบบการกำหนดราคาสินทรัพย์ทุน (CAPM) กรณีศึกษา: ธนาคารธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน), ธนาคาร ซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน), ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัท ทีสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนหลักทรัพย์กลุ่มสถาบันการเงิน และเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของหลักทรัพย์กลุ่มสถาบันการเงินกับอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มหลักทรัพย์ประเภทตราสารทุน (หุ้นสามัญ) ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในหมวดธุรกิจธนาคาร กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน จำนวน 4 หลักทรัพย์ ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)/ BBL ธนาคาร ซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน)/ CIMBT ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)/ KBANK และบริษัท ทีสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)/ TISCO ระหว่างช่วงวันที่ 1 มกราคม 2553 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2554 รวม 314 วันทำการ ผลการศึกษา พบว่า หลักทรัพย์ BBL KBANK และ TISCO มีความเสี่ยงน้อยกว่าตลาดซึ่งมีอัตราผลตอบแทนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนของตลาด ในสัดส่วนที่น้อยกว่า โดยมีอัตราผลตอบแทนที่ต้องการน้อยกว่าอัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ จึงควรตัดสินใจเลือกลงทุน ในทางตรงกันข้าม หลักทรัพย์ CIMBT มีความเสี่ยงน้อยกว่าตลาด ซึ่งมีอัตราผลตอบแทนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนของตลาด ในสัดส่วนที่น้อยกว่า โดยมีอัตราผลตอบแทนที่ต้องการมากกว่าอัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับเนื่องจากการชดเชยความเสี่ยงที่เป็นระบบ จึงไม่ควรตัดสินใจเลือกลงทุน

ศศิธร กาญจนประเสริฐ และกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2555) ได้ทำการศึกษากาเปรียบเทียบความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทน ของหลักทรัพย์กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยใช้แบบจำลอง CAPM โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาเปรียบเทียบความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนที่ได้รับของหลักทรัพย์กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนที่ได้รับของตลาด 2) ศึกษาเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนที่ต้องการกับอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของหลักทรัพย์กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งมีหลักทรัพย์ในการศึกษา คือ หลักทรัพย์กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยเลือกหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าตลาด (Market capitalization) สูงสุดมา 10 หลักทรัพย์

ได้แก่ ADVANC, INTUCH, DTAC, TRUE, JAS, THCOM, SMART, SIM, SAMTEL และ JMART ทำการศึกษาใช้ข้อมูลทฤษฎีภูมิเป็นรายวัน ตั้งแต่วันที่ 13 พฤษภาคม 2553 ถึงวันที่ 30 ธันวาคม 2554 รวมเป็นระยะเวลา 400 วันทำการ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ การวิเคราะห์จากทฤษฎี CAPM (Capital Asset Pricing Model) ผลการศึกษาพบว่า หลักทรัพย์กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ผู้ลงทุนควรลงทุนซื้อ มี 9 หลักทรัพย์ คือ ADVANC, INTUCH, DTAC, JAS, THCOM, SMART, SIM, SAMTEL และ JMART โดยหลักทรัพย์เหล่านี้มีมูลค่าต่ำกว่าที่ควรจะเป็น (Undervalued) ส่วนหลักทรัพย์กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ผู้ลงทุนไม่ควรลงทุนซื้อ มี 1 หลักทรัพย์ คือ TRUE โดยหลักทรัพย์เหล่านี้มีมูลค่าสูงกว่าที่ควรจะเป็น (Overvalued)

อนุธิดา มาสะอาด และกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2555) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มธุรกิจบริการโดยใช้ทฤษฎีการตั้งราคาหลักทรัพย์ (CAPM) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนหลักทรัพย์กลุ่มธุรกิจบริการและเพื่อเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของหลักทรัพย์กลุ่มธุรกิจบริการกับอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเพื่อเป็นแนวทางศึกษาในการตัดสินใจลงทุน จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มหลักทรัพย์ประเภทตราสารทุน (หุ้นสามัญ) ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในหมวดธุรกิจบริการ จำนวน 5 หลักทรัพย์ ได้แก่ บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน), บริษัท สยามแม็คโคร จำกัด, บริษัทห้างสรรพสินค้าโรบินสัน จำกัด (มหาชน), บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน), บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) ระหว่างช่วงวันที่ 13 พฤษภาคม 2553 จนถึงวันที่ 30 ธันวาคม 2554 ผลการศึกษาพบว่าหลักทรัพย์ BIGC, MAKRO, ROBINS, CPALL และ HMPRO มีค่าสัมประสิทธิ์เบต้าต่ำกว่า 1 แต่มากกว่า 0 มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกหลักทรัพย์ดังกล่าวมีความเสี่ยงน้อยกว่าตลาด ซึ่งมีอัตราผลตอบแทนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนของตลาด ในสัดส่วนที่น้อยกว่าโดยมีอัตราผลตอบแทนที่ต้องการน้อยกว่าอัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ นักลงทุนจึงควรตัดสินใจลงทุนหรือซื้อหลักทรัพย์เหล่านี้ไว้

Weera Weerakhajomsak (2007) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การตั้งราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มพลังงานโดยใช้หลักฐานจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อเปรียบเทียบระหว่างอัตราผลตอบแทนที่ได้รับของหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานและอัตราผลตอบแทนที่ได้รับของตลาด 2) เพื่อเปรียบเทียบระหว่างความเสี่ยงของหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานและความเสี่ยงที่ได้รับของตลาด 3) เพื่อประเมินอัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับและความเสี่ยงของหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานจาก CAPM โดยมีผลการวิจัยสรุป ดังนี้ หลักทรัพย์กลุ่มพลังงานที่ควรตัดสินใจขายหรือไม่ลงทุนมี 10 หลักทรัพย์ เป็นหลักทรัพย์ในกลุ่ม overvalued แสดงว่าราคาตลาดของหลักทรัพย์ในปัจจุบันสูงกว่าราคาที่เหมาะสม คือ AI, BCP, EASTW, PICNI, PTTEP, RPC, SOLAR, SUSCO, TOP, IRPC หลักทรัพย์กลุ่มพลังงานที่ควรตัดสินใจซื้อหรือลงทุนมี 8 หลักทรัพย์

เป็นหลักทรัพย์ในกลุ่ม undervalued แสดงว่าราคาตลาดของหลักทรัพย์ในปัจจุบันต่ำกว่าราคาที่จะเป็น คือ BAFS, BANPU, EGCOMP, GLOW, LANNA, PTT, RATCH, SCG

วิธีดำเนินการ

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาคั้งนี้เป็นกลุ่มหลักทรัพย์ประเภทตราสารทุน (หุ้นสามัญ) ในหมวดหลักทรัพย์พลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 26 หลักทรัพย์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ กลุ่มหลักทรัพย์ประเภทตราสารทุน (หุ้นสามัญ) ในหมวดหลักทรัพย์พลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 6 หลักทรัพย์ ได้แก่บริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน), บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน), บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน), บริษัท โกลว์พลังงาน จำกัด (มหาชน), บริษัท กันกุลเอ็นเจเนียร์ริง จำกัด (มหาชน) และบริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่เป็นราคาปิดรายวันของหลักทรัพย์ในหมวดหลักทรัพย์พลังงานและสาธารณูปโภคเลือกทำการศึกษา อัตราพันธบัตรตัวเงินคลังที่มีอายุ 1 ปี และดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET INDEX) ระหว่างวันที่ 4 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 28 ธันวาคม 2555 จากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใช้รูปแบบการกำหนดราคาสินทรัพย์ทุน (Capital Asset Pricing Model: CAPM) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการเปรียบเทียบมูลค่าของหลักทรัพย์สำหรับตัดสินใจลงทุน

การรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลสำหรับการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ แบบอนุกรมเวลา (Time Series Data) จัดเก็บข้อมูลเป็นรายวันระหว่างวันที่ 4 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 28 ธันวาคม 2555 รวบรวมจากรายงานตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และรายงานจาก สมาคมตราสารหนี้ไทย ข้อมูลที่รวบรวมมี ดังนี้

1. รายงานการซื้อขายหลักทรัพย์ในหมวดหลักทรัพย์พลังงานและสาธารณูปโภค (ราคาปิดรายวัน) เพื่อนำมาคำนวณหาอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ (R_i)
2. ดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET Index) รายวัน เพื่อนำมาคำนวณหาอัตราผลตอบแทนของตลาด (R_m)
3. รายงานอัตราดอกเบี้ยรายวันของตัวเงินคลังรัฐบาลอายุ 1 ปี เพื่อใช้เป็นตัวแทนของอัตราผลตอบแทนที่ปราศจากความเสี่ยง (R_f)

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา อธิบายเกี่ยวกับกรอบแนวความคิด ทฤษฎี และคำจำกัดความที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์เชิงปริมาณ ใช้สูตรในการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ ค่าสัมประสิทธิ์เบต้า และอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ โดยใช้รูปแบบจำลอง Capital Asset Pricing Model (CAPM)

สูตรในการคำนวณ

1. คำนวณหาอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ i แต่ละวัน (R_i) โดยใช้ข้อมูลปิดของหลักทรัพย์แต่ละวันทำการ

$$R_i = \frac{p_t - p_{t-1}}{p_{t-1}} * 100$$

โดย P_t	หมายถึง	ราคาปิดของหลักทรัพย์ i ณ วันทำการ t
P_{t-1}	หมายถึง	ราคาปิดของหลักทรัพย์ i ณ วันทำการก่อนหน้า t

2. คำนวณหาอัตราผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

$$R_m = \frac{SET\ Index_t - SET\ Index_{t-1}}{SET\ Index_{t-1}} * 100$$

โดย $SET\ Index_t$	หมายถึง	ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ ณ วันทำการ t
$SET\ Index_{t-1}$	หมายถึง	ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ ณ วันทำการก่อนหน้า t

3. คำนวณหาความเสี่ยงของอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ โดยใช้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : σ)

$$\sigma_i = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (R_i - \bar{R}_i)^2}{n}}$$

โดยที่ R_i	หมายถึง	อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ i
$\bar{R}_i$	หมายถึง	อัตราผลตอบแทนเฉลี่ยของหลักทรัพย์ i
n	หมายถึง	จำนวนวันทำการ

4. คำนวณหาความเสี่ยงของอัตราผลตอบแทนของตลาด โดยใช้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ)

$$\sigma_m = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (R_m - \bar{R}_m)^2}{n}}$$

โดยที่	R_m	หมายถึง	อัตราผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์
	$\bar{R}_m$	หมายถึง	อัตราผลตอบแทนเฉลี่ยของตลาดหลักทรัพย์
	n	หมายถึง	จำนวนวันทำการ

5. คำนวณหาค่าความแปรปรวนร่วม (Covariance : COV)

$$COV_{i,m} = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (R_m - \bar{R}_m) * (R_i - \bar{R}_i)}{n}}$$

6. คำนวณหาอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ที่ปราศจากความเสี่ยง (Risk Free Rate: R_f)

7. คำนวณหาค่าเบต้าของหลักทรัพย์

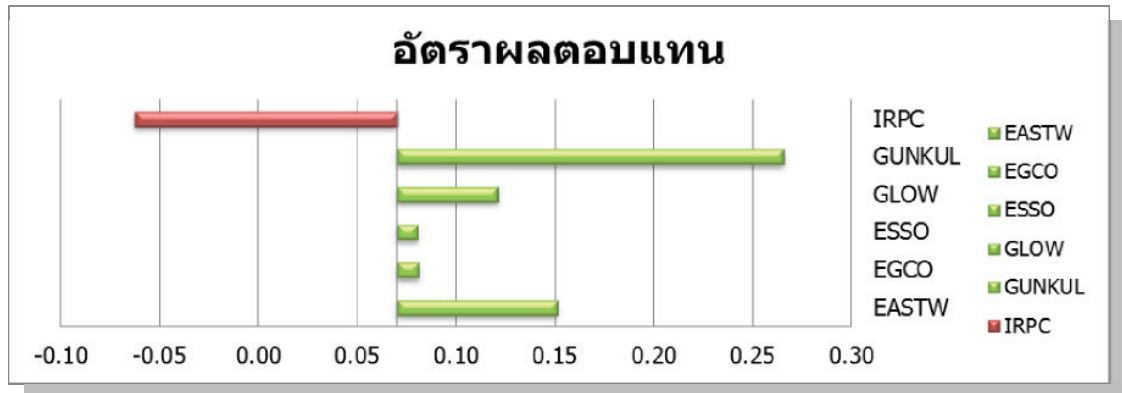
$$\beta_i = \frac{COV_{i,m}}{\sigma_m^2}$$

โดยที่	$COV_{i,m}$	หมายถึง	ค่าความแปรปรวนร่วมระหว่างอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ i และอัตราผลตอบแทนของตลาด
	σ_m^2	หมายถึง	ค่าความแปรปรวนของตลาดหลักทรัพย์

8. คำนวณหาอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของหลักทรัพย์ i : $E(R_i)$ โดยใช้แบบจำลองการตั้งราคาหลักทรัพย์ (CAPM)

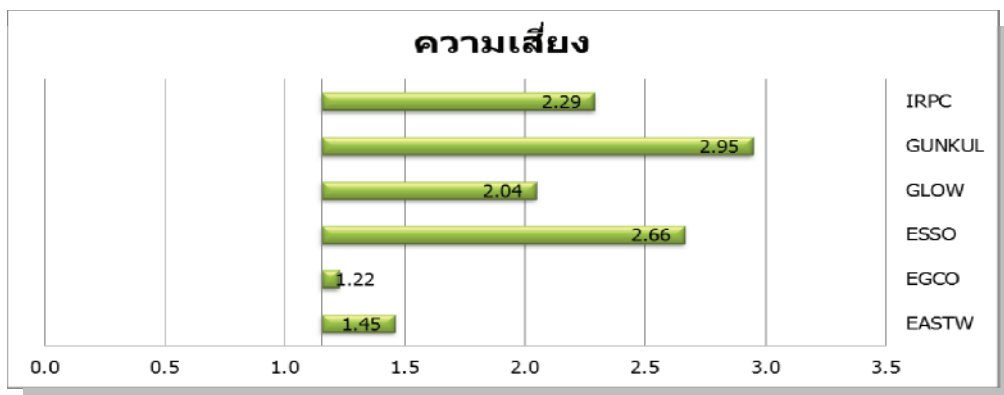
$$E(R_i) = R_f + (R_m - R_f) \beta_i$$

ผลการวิจัย

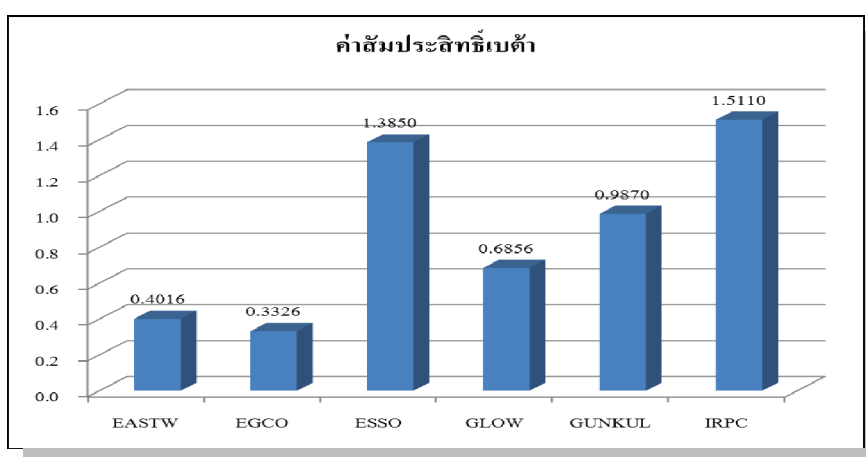
ภาพที่ 1 แสดงอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในช่วงระยะเวลา ระหว่าง 4 ม.ค. 2554 – 28 ธ.ค. 2555

จากภาพที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า อัตราผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์ มีค่าเท่ากับ 0.07% เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค สามารถจำแนกออกได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ 1) หลักทรัพย์ที่ให้อัตราผลตอบแทนสูงกว่าตลาด มีจำนวน 5 หลักทรัพย์ คือ EASTW, EGCO, ESSO, GLOW และ GUNKUL ซึ่งอัตราผลตอบแทนของ GUNKUL มีค่าสูงที่สุดเท่ากับ 0.27% รองลงมาได้แก่ EASTW, GLOW, EGCO และ ESSO โดยมีค่าอัตราผลตอบแทนเท่ากับ 0.15%, 0.12%, 0.08% และ 0.08% ตามลำดับ 2) หลักทรัพย์ที่ให้อัตราผลตอบแทนต่ำกว่าตลาด มีจำนวน 1 หลักทรัพย์ คือ IRPC โดยอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์มีค่าเท่ากับ -0.06%

ภาพที่ 2 แสดงความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค ในช่วงระยะเวลา ระหว่าง 4 ม.ค. 2554 – 28 ธ.ค. 2555

จากภาพที่ 2 แสดงถึงการเปรียบเทียบความเสี่ยงของตลาด กับความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค ในช่วงระยะเวลาระหว่าง 4 ม.ค. 2554 – 28 ธ.ค. 2555 ผลการศึกษาพบว่า ความเสี่ยงของตลาดหลักทรัพย์ มีค่าเท่ากับ 1.15% เมื่อเปรียบเทียบกับ ความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค สามารถจำแนกออกได้เพียงกลุ่มเดียว คือหลักทรัพย์มีความเสี่ยงสูงกว่าตลาด จำนวน 6 หลักทรัพย์ ได้แก่ GUNKUL, ESSO, IRPC, GLOW , EASTW และ EGCO โดยความเสี่ยงของหลักทรัพย์มีค่าเท่ากับ 2.95%, 2.66%, 2.29%, 2.04%, 1.45% และ 1.22% ตามลำดับ

ภาพที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์เบต้า (Beta Coefficient) ของหลักทรัพย์ในกลุ่มพลังงานและ สาธารณูปโภค ในช่วงระยะเวลาระหว่าง 4 ม.ค. 2554 – 28 ธ.ค. 2555

จากภาพที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เบต้าของหลักทรัพย์ในกลุ่มพลังงาน และสาธารณูปโภค ในช่วงระยะเวลา 4 ม.ค. 2554 – 28 ธ.ค. 2555 พบว่าหลักทรัพย์ทุกหลักทรัพย์มี ค่าสัมประสิทธิ์เบต้าเป็นบวก ซึ่งหลักทรัพย์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์เบต้ามากที่สุด คือ IRPC มีค่าเท่ากับ 1.5110 รองลงมา ได้แก่ ESSO, GUNKUL, GLOW, EASTW และ EGCO มีค่าสัมประสิทธิ์เบต้า เท่ากับ 1.3850, 0.9870, 0.6856, 0.4016 และ 0.3326 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดงการแบ่งแยกค่าความเสี่ยงรวม (Total Risk) ของหลักทรัพย์ในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค ในช่วงระยะเวลาระหว่าง 4 ม.ค. 2554 – 28 ธ.ค. 2555

หลักทรัพย์	ค่าความเสี่ยง	ค่าความเสี่ยงที่เป็นระบบ	ค่าความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ
EASTW	2.12	0.21	1.90
EGCO	1.50	0.15	1.35
ESSO	7.08	2.55	4.54
GLOW	4.18	0.62	3.55
GUNKUL	8.68	1.29	7.39
IRPC	5.23	3.03	2.20

จากตารางที่ 1 แสดงถึงการแบ่งแยกค่าความเสี่ยงรวมของหลักทรัพย์ในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค ในช่วงระยะเวลา 4 ม.ค. 2554 – 28 ธ.ค. 2555 พบว่า ค่าความเสี่ยงรวมของหลักทรัพย์ GUNKUL มีค่าสูงสุดเท่ากับ 8.68% รองลงมาได้แก่ ESSO, IRPC, GLOW, EASTW และ EGCO โดยมีค่าความเสี่ยงรวมเท่ากับ 7.08%, 5.23%, 4.18%, 2.12% และ 1.50% ตามลำดับ และจากการแบ่งแยกความเสี่ยงรวม สามารถจัดจำแนกกลุ่มของหลักทรัพย์ออกได้ 2 กลุ่ม ดังนี้

1) หลักทรัพย์ที่มีค่าความเสี่ยงที่เป็นระบบมากกว่า ค่าความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ มีจำนวน 1 หลักทรัพย์ ได้แก่ IRPC

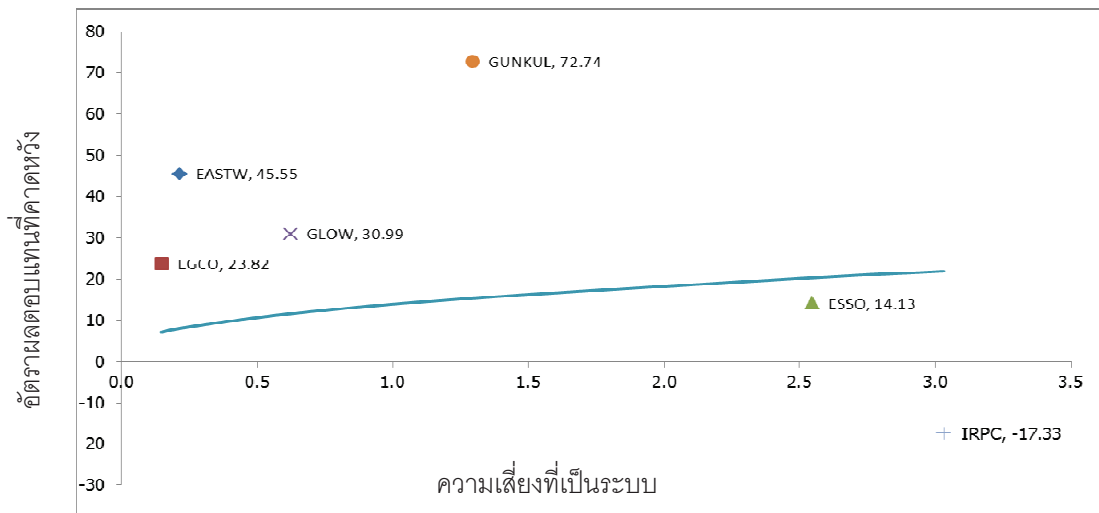
2) หลักทรัพย์ที่มีค่าความเสี่ยงที่เป็นระบบน้อยกว่า ค่าความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ มีจำนวน 5 หลักทรัพย์ ได้แก่ EASTW, EGCO, ESSO, GLOW และ GUNKUL

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค เพื่อการตัดสินใจสำหรับการลงทุนในช่วงระยะเวลาระหว่าง 4 ม.ค. 2554 – 28 ธ.ค. 2555

หลักทรัพย์	ค่าความเสี่ยง	ค่าความเสี่ยงที่เป็นระบบ	ค่าความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ
EASTW	45.55	8.10	Undervalued
EGCO	23.82	7.25	Undervalued
ESSO	14.13	20.35	Overvalued
GLOW	30.99	11.64	Undervalued
GUNKUL	72.74	15.39	Undervalued
IRPC	-17.33	21.29	Overvalued

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า เมื่อนำอัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง (R_i) กับอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง ตามทฤษฎี CAPM ($E(R_i)$) มาเปรียบเทียบกัน โดยหลักทรัพย์ที่นักลงทุนตัดสินใจลงทุนนั้น เป็นหลักทรัพย์ที่อัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง (R_i) > อัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง $E(R_i)$ แสดงว่าเป็นหลักทรัพย์ที่มีราคาต่ำกว่าที่ควรจะเป็น ขณะที่หลักทรัพย์ที่นักลงทุนไม่ตัดสินใจลงทุนเป็นหลักทรัพย์ที่อัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง (R_i) < อัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง $E(R_i)$ แสดงว่าเป็นหลักทรัพย์ที่มีราคาสูงกว่าที่ควรจะเป็น ซึ่งสามารถสรุปการตัดสินใจลงทุนได้ดังนี้

- 1) หลักทรัพย์ที่นักลงทุนตัดสินใจซื้อหรือลงทุน เป็นหลักทรัพย์กลุ่ม Undervalued มีจำนวน 4 หลักทรัพย์ ได้แก่ EASTW, EGCO, GLOW และ GUNKUL
- 2) หลักทรัพย์ที่นักลงทุนตัดสินใจขาย เป็นหลักทรัพย์กลุ่ม Overvalued มีจำนวน 2 หลักทรัพย์ คือ ESSO และ IRPC

ภาพที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนที่ต้องการกับอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง

จากตารางที่ 2 สามารถนำมาสร้างเส้น Security Market Line (SML) ได้แสดงในภาพที่ 4 จากภาพแสดงให้เห็นว่าหลักทรัพย์ที่อยู่เหนือเส้น SML ได้แก่ GUNKUL, EASTW, GLOW และ EGCO เป็นหลักทรัพย์ที่น่าลงทุน ส่วนหลักทรัพย์ที่อยู่ต่ำกว่าเส้น SML ได้แก่ ESSO และ IRPC เป็นหลักทรัพย์ที่ไม่น่าลงทุน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ตามตัวแบบกำหนดราคาหลักทรัพย์นั้น มีหลักทรัพย์ที่นักลงทุนควรซื้อ มี 4 หลักทรัพย์ คือ EASTW, EGCO, GLOW และ GUNKUL และมีเพียง 2 หลักทรัพย์ที่ไม่ควรซื้อ คือ ESSO และ IRPC ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Weera Weerakhajornsak (2007) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการตั้งราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มพลังงานโดยใช้หลักฐานจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษารูปได้ว่าหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานที่ควรตัดสินใจขายหรือไม่ลงทุน มี 10 หลักทรัพย์ เป็นหลักทรัพย์ในกลุ่ม overvalued แสดงว่าราคาตลาดของหลักทรัพย์ในปัจจุบันสูงกว่าราคาที่เหมาะสม คือ AI, BCP, EASTW, PICNI, PTTEP, RPC, SOLAR, SUSCO, TOP, IRPC หลักทรัพย์กลุ่มพลังงานที่ควรตัดสินใจซื้อหรือลงทุนมี 8 หลักทรัพย์ เป็นหลักทรัพย์ในกลุ่ม undervalued แสดงว่าราคาตลาดของหลักทรัพย์ในปัจจุบันต่ำกว่าราคาที่เหมาะสม คือ BAFS, BANPU, EGCOMP, GLOW, LANNA, PTT, RATCH, SCG

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1. การศึกษาอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์โดยแบบจำลองการตั้งราคาหลักทรัพย์ CAPM ในหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพียงกลุ่มเดียว ผู้ลงทุนควรที่จะกระจายการลงทุนไปในหลักทรัพย์กลุ่มอื่น ๆ เพื่อลดความเสี่ยงในการลงทุนในหลักทรัพย์
2. อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ แม้ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมเดียวกันในช่วงเวลาเดียวกัน ในภาวะเศรษฐกิจเดียวกัน อาจให้อัตราผลตอบแทนต่างกันก็ได้ ซึ่งข้อมูลมีส่วนสำคัญสำหรับการวางแผนการลงทุน การตัดสินใจลงทุนผู้ลงทุนควรที่จะต้องศึกษาข้อมูลอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ วิเคราะห์ภาวะอุตสาหกรรม และวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานของหลักทรัพย์หรือปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ เพื่อลดความเสี่ยงในการลงทุนในหลักทรัพย์

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาความเสี่ยงที่เป็นระบบซึ่งมีความเสี่ยงที่นักลงทุนไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้เท่านั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาความเสี่ยงที่เป็นระบบและไม่เป็นระบบ เพื่อจะได้รับทราบถึงความเสี่ยงที่แท้จริงของหลักทรัพย์นั้นว่าเกิดจากความเสี่ยงภายในธุรกิจหรือความเสี่ยงอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงปัจจัยแวดล้อมภายนอก เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาตัดสินใจเลือกลงทุน

2. ควรศึกษาวิเคราะห์การลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มอื่นๆ ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยไปลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มอื่นด้วย เพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคเพียงกลุ่มเดียว

3. ผู้ศึกษาอาจใช้ทฤษฎีและแนวคิดอื่นๆ เช่น ทฤษฎีการเก็งกำไรราคา (Arbitrage Pricing Theory: APT) มาใช้ในการหาคำตอบให้แม่นยำมากยิ่งขึ้น เนื่องจากสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป อาจส่งผลต่อการตัดสินใจและพฤติกรรมของนักลงทุนที่เปลี่ยนไป

สรุป

1. อัตราผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์ มีค่าเท่ากับ 0.07% โดยเมื่อทำการเปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค สามารถจำแนกออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ หลักทรัพย์ที่ให้อัตราผลตอบแทนสูงกว่าตลาด มีจำนวน 5 หลักทรัพย์ คือ EASTW, EGCO, ESSO, GLOW และ GUNKUL ขณะที่หลักทรัพย์ที่ให้อัตราผลตอบแทนต่ำกว่าตลาด มีจำนวน 1 หลักทรัพย์ คือ IRPC ความเสี่ยงของตลาดหลักทรัพย์ มีค่าเท่ากับ 1.15% โดยเมื่อทำการเปรียบเทียบกับความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคนั้นหลักทรัพย์ทั้ง 6 ตัว เป็นหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูงกว่าตลาด ได้แก่ GUNKUL, ESSO, IRPC, GLOW, EASTW และ EGCO

2. หลักทรัพย์ทุกหลักทรัพย์ มีค่าสัมประสิทธิ์เบต้า (Beta Coefficient; β) เป็นบวก กล่าวคือ อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับอัตราผลตอบแทนของตลาด หลักทรัพย์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์เบต้า > 1 และมีความสัมพันธ์เชิงบวกมี 2 หลักทรัพย์ คือ IRPC และ ESSO ส่วนหลักทรัพย์ที่มีสัมประสิทธิ์เบต้า < 1 และมีความสัมพันธ์ในเชิงลบ มี 4 หลักทรัพย์ คือ GUNKUL, GLOW, EASTW และ EGCO การแบ่งแยกความเสี่ยงรวม (total risk) จำแนกตามสัดส่วนของค่าความเสี่ยงที่เป็นระบบ และค่าความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ หลักทรัพย์ที่มีค่าความเสี่ยงที่เป็นระบบมากกว่า ค่าความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ มีจำนวน 1 หลักทรัพย์ ได้แก่ IRPC ส่วนหลักทรัพย์ที่มีค่าความเสี่ยงที่เป็นระบบน้อยกว่าค่าความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ มีจำนวน 5 หลักทรัพย์ ได้แก่ EASTW, EGCO, ESSO, GLOW และ GUNKUL

3. หลักทรัพย์ที่นักลงทุนตัดสินใจลงทุน มีจำนวน 4 หลักทรัพย์ ได้แก่ EASTW, EGCO, GLOW และ GUNKUL เนื่องจากหลักทรัพย์เหล่านี้เป็นหลักทรัพย์ที่มีราคาต่ำกว่าที่ควรจะเป็น เมื่อเทียบกับอัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง ณ ระดับความเสี่ยงเดียวกันกับเส้นตลาดหลักทรัพย์ ขณะที่หลักทรัพย์ที่นักลงทุนไม่ตัดสินใจลงทุน มีจำนวน 2 หลักทรัพย์ คือ ESSO และ IRPC เนื่องจากเป็นหลักทรัพย์ที่มีราคาสูงกว่าที่ควรจะเป็น เมื่อเทียบกับอัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง ณ ระดับความเสี่ยงเดียวกันกับเส้นตลาดหลักทรัพย์

เอกสารอ้างอิง

- กิตติยาพร คชาอนันต์ และกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ. (2555, ตุลาคม-ธันวาคม). การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มธนาคารพาณิชย์โดยใช้ทฤษฎีการตั้งราคาหลักทรัพย์ (CAPM). **วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ**, 2 (4)
- จิรัตน์ สังข์แก้ว. (2545). **การลงทุน** (พิมพ์ครั้งที่5). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2555). ข้อมูลสถิติราคาปิดของหลักทรัพย์และดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. <www.setsmart.com> (10 มีนาคม)
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ทางตลาดทุน.(2552). **การบริหารกลุ่มสินทรัพย์การลงทุน ทฤษฎีตลาดทุน** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2555). ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยตัวเงินคลังรัฐบาล. <www.bot.or.th> (10 มีนาคม)
- ธีระ ลัมประเสริฐ และกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ. (2555, ตุลาคม-ธันวาคม). การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์หมวดพลังงานและสาธารณูปโภคโดยใช้ตัวแบบจำลองการกำหนดราคาหลักทรัพย์ (CAPM). **วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ**, 2 (4)
- นฤมล ถัมภ์บรรพ และกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ. (2555, มกราคม-มีนาคม). การวิเคราะห์การลงทุนหลักทรัพย์ประเภทหุ้นสามัญกลุ่มธนาคารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้รูปแบบการกำหนดราคาสินทรัพย์ทุน (CAPM) กรณีศึกษา: ธนาคารธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคาร ซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัท ทีสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน). **วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ**, 2 (1)
- เพชร ชุมทรัพย์. (2540). **หลักการลงทุน** (พิมพ์ครั้งที่11). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โรจนา ธรรมจินดา. (2547). **การวิเคราะห์การลงทุน**. ภาควิชาการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศศิธร กาญจนประเสริฐ และกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ. (2555, ตุลาคม-ธันวาคม). การศึกษาเปรียบเทียบความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้แบบจำลอง CAPM. **วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ**, 2 (4)

อนุธิดา มาสะอาด และกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ. (2555, ตุลาคม-ธันวาคม). การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มธุรกิจบริการโดยใช้ทฤษฎีการตั้งราคาหลักทรัพย์ (CAPM). **วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ**, 2 (4)

Weera Weerakhajornsak. (2007). **Asset Pricing in Energy Sector: The Evidence from Stock Exchange of Thailand**. Graduate School, Department of International Business Administration, Bangkok: University of the Thai Chamber of Commerce.

การศึกษาเปรียบเทียบความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์
ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) โดยใช้แบบจำลอง CAPM:
กรณีศึกษาหลักทรัพย์ CIG, IRCP, QLT, TRC, TRT, และ KASET

THE COMPARATIVE STUDY OF RISK AND RATES OF RETURN
ON THE SECURITIES IN THE MARKET FOR ALTERNATIVE INVESTMENT
(MAI) CAPITAL ASSET PRICING MODEL (CAPM): THE CASE STUDY
OF CIG, IRCP, QLT, TRC, TRT, and KASET

อนงค์นาฎย์ นวลละออง/ANONGNART NUALAONG¹
กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ/KITTIPHUN KHONGSAWATKIAT²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของการลงทุนในหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) กับความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของตลาด และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนที่ต้องการกับอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) โดยใช้แบบจำลองการกำหนดราคาหลักทรัพย์ Capital Asset Pricing Model (CAPM) ซึ่งจะทำการศึกษาหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) จำนวน 6 หลักทรัพย์ คือ (1) CIG : บริษัท ซี.ไอ.กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) (2) IRCP : บริษัท อินเตอร์เนชั่นแนล รีเสิร์ช คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (3) QLT : บริษัท ควอลิตี้เทค จำกัด (มหาชน) (4) TRC : บริษัท ทีอาร์ซี คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) (5) TRT : บริษัท ถิรไทย จำกัด (มหาชน) (6) KASET : บริษัท ไทยสา จำกัด (มหาชน) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายวัน (Daily Data) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555 รวมเป็นระยะเวลา 489 วันทำการ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบจำลองการกำหนดราคาหลักทรัพย์ Capital Asset Pricing Model (CAPM)

ผลการศึกษาพบว่า หลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) มีอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์กลุ่มที่มากกว่าตลาด ได้แก่ หลักทรัพย์ QLT และ TRC ส่วนกลุ่มที่น้อยกว่าตลาด ได้แก่ หลักทรัพย์ CIG, IRCP, TRT และ KASET จากการศึกษาความเสี่ยงของหลักทรัพย์ มีความเสี่ยง

¹นักศึกษาระดับปริญญาตรีบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต โครงการบริหารธุรกิจสำหรับผู้จัดการยุคใหม่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

²อาจารย์พิเศษโครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สำหรับผู้จัดการยุคใหม่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สูงกว่าตลาดทั้ง 6 หลักทรัพย์ และจากการศึกษาความสัมพันธ์เบต้าของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) กับค่าสัมประสิทธิ์เบต้าของตลาด มีค่าสัมประสิทธิ์เบต่าน้อยกว่า 1 และมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกทั้ง 6 หลักทรัพย์ คือ CIG, IRCP, QLT, TRC, TRT และ KASET ซึ่งหลักทรัพย์เหล่านี้เป็นหลักทรัพย์เชิงรับ (Defensive Stock) หลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) ที่นักลงทุนควรจะลงทุนซื้อ (Undervalued) เป็นหลักทรัพย์ที่ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ ณ ระดับความเสี่ยงเดียวกันกับเส้นตลาดหลักทรัพย์ มีจำนวน 2 หลักทรัพย์ คือ QLT และ TRC ส่วนหลักทรัพย์ที่นักลงทุนควรจะขาย (Overvalued) เป็นหลักทรัพย์ที่สูงกว่าที่ควรจะเป็นเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ ณ ระดับความเสี่ยงเดียวกันกับเส้นตลาดหลักทรัพย์ มีจำนวน 4 หลักทรัพย์ คือ CIG, IRCP, TRT และ KASET

คำสำคัญ: ตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI), ความเสี่ยง, อัตราผลตอบแทน, ทฤษฎีการตั้งราคาหลักทรัพย์ Capital Asset Pricing Model (CAPM)

ABSTRACT

The purposes of the study are, first to compare risk and rate of return on securities investment between Market alternative investment (MAI) and market rate, second to compare require rate of return and expected rate of return on securities investment in Market alternative investment (MAI) under the capital Asset Pricing Model (CAPM). The securities selected are CIG: CIG group Public Company Limited, IRPC: IRPC Public Company Limited, QLT: Qualitech Public Company Limited, TRC: TRC Construction Public Company Limited, TRT: Tirathai Public Company Limited and KASET: Thai Ha Public Company Limited respectively. Data collected by using closing stock price daily report of listing securities in the Market alternative investment (MAI) during 01 January 2011 to 31 December 2012, total 489 official working days.

The results showed that when compare to market rate the securities that have higher rate of return than market rate are QLT and TRC, while the securities that have lower rate of return than market rate are CIG, IRCP, TRT and KASET. Further to risk studying, indicated that all 6 securities have higher risk if invested in market. Regarding to Beta Coefficient between Market alternative investment (MAI) and market rate found that Beta Coefficient is less than 1 and there is positive relationship with all 6 securities ; CIG, IRCP, QLT, TRC, TRT, and KASET. These all securities are performed as defensive stock. As the

result, the securities that should be invested due to undervalued when compare to rate of return by using Exchange Securities Market Line (SML) are QLT and TRC, while the securities that should not be invested due to overvalued when compare to rate of return by using Exchange Securities Market Line (SML) are CIG, IRCP, TRT and KASET.

Keywords: Market Alternative Investment (MAI), Risk, Rate of Return, Capital Asset Pricing Model (CAPM)

บทนำ

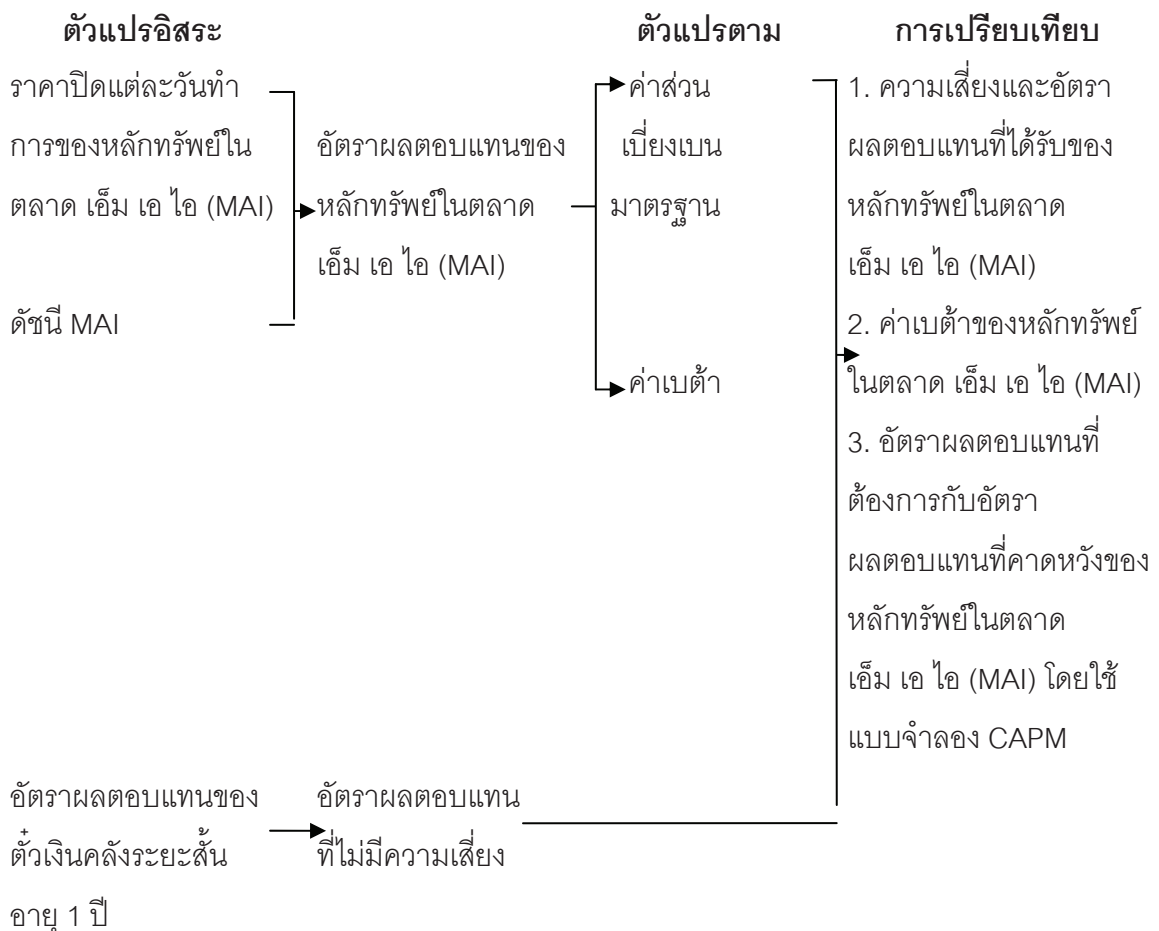
กลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) เป็นหลักทรัพย์กลุ่มหนึ่งที่น่าสนใจสำหรับนักลงทุนรุ่นใหม่ที่มีความเข้าใจในธุรกิจ และการลงทุนได้เป็นส่วนหนึ่งของตลาดทุน สำหรับตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) หรือ (Market for Alternative Investment; MAI) นั้น ทางตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้เป็นผู้จัดตั้งขึ้น เพื่อเป็นตลาดหลักทรัพย์แห่งที่สองของประเทศไทย เป็นตลาดทางเลือกในการระดมทุนระยะยาวของธุรกิจ มีจุดประสงค์การทำงานโดยทั่วไป เหมือนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) คือ ทำหน้าที่เป็นตลาดทุน เพื่อให้กิจการต่างๆ สามารถระดมเงินทุนเพิ่มเติมจากสาธารณะได้ แต่ตลาดใหม่นี้ จะเน้นไปที่กิจการขนาดกลางและขนาดย่อม (เอสเอ็มอี - SME) และกิจการเกี่ยวกับนวัตกรรม และผู้วิจัยทำการศึกษาหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) จำนวน 6 หลักทรัพย์ คือ CIG, IRCP, QLT, TRC, TRT, และ KASET และเหตุผลที่เลือกหลักทรัพย์ทั้ง 6 หลักทรัพย์นี้ เพราะประกอบธุรกิจที่แตกต่างกัน โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับค่าความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ ว่าผลตอบแทนควรจะเป็นเท่าไรเพื่อเป็นการชดเชยความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นจากการขยายการลงทุนของกิจการที่ประกอบธุรกิจแตกต่างกัน

อนึ่งแนวคิดการใช้ทฤษฎีการตั้งราคาหลักทรัพย์ (Capital Asset Pricing Model; CAPM) เป็นแนวคิดในการพิจารณา ซึ่งผู้ลงทุนสามารถกำหนดได้ว่า หลักทรัพย์ที่วิเคราะห์นั้น มีราคาตลาดสูงกว่าที่ควรจะเป็น (Overvalued) หรือมีราคาตลาดต่ำกว่าที่ควรจะเป็น (Undervalued) ดังนั้นสำหรับหลักทรัพย์ใดที่ใช้ค่าสัมประสิทธิ์ (β) เป็นค่าที่บอกถึงความเสี่ยงที่เป็นระบบ (Systematic Risk) โดยเปรียบเทียบกับความเสี่ยงของตลาดหลักทรัพย์หรือเป็นการวัดความอ่อนไหวของอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ใดกับความเสี่ยงของตลาด เพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ที่คาดหวังจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรในระดับอัตราผลตอบแทนของตลาดที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนที่ได้รับของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) กับความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของตลาด
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนที่ต้องการกับอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) โดยใช้แบบจำลองการกำหนดราคาหลักทรัพย์ Capital Asset Pricing Model (CAPM)

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ให้นักลงทุนสามารถพยากรณ์ระดับความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนมาประกอบการตัดสินใจ ในการเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI)
2. เพื่อให้ให้นักลงทุนสามารถนำผลการวิเคราะห์มาใช้เพื่อวางแผนกลยุทธ์สำหรับการลงทุนในหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI)

แนวคิดทางทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในหลักทรัพย์โดยเฉพาะความเสี่ยงกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทน โดยใช้รูปแบบจำลองการตั้งราคาหลักทรัพย์ (Capital Asset Pricing Model; CAPM)

ทฤษฎีการลงทุน (Investment)

การลงทุน (Investment) หมายถึง การกักเงินไว้จำนวนหนึ่ง ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับในอนาคตซึ่งจะชดเชยให้แก่ผู้กักเงิน โดยกระแสเงินสดรับนี้ควรคุ้มกับอัตราเงินเฟ้อ และคุ้มกับความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นกับกระแสเงินสดรับในอนาคต (จิริตัน สังกข์แก้ว, 2544: 7 อ้างอิงจาก Reilly, 1992)

ความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์ (Investment Risk)

ความเสี่ยง (Risk) คือ โอกาสที่จะสูญเสียของบางสิ่งบางอย่าง ในขณะที่นักลงทุนกำลังจะพิจารณาจะลงทุนในหลักทรัพย์ มักจะพบปัญหาที่โต้แย้งกันอยู่ 2 ประเภท คือ ความปลอดภัยของเงินลงทุนกับอัตราผลตอบแทนที่ต้องการจะได้รับจากเงินลงทุนนั้น ถ้าความปลอดภัยของเงินลงทุนยิ่งลดน้อยลงเท่าใด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าความเสี่ยงเพิ่มขึ้น อัตราผลตอบแทนที่ต้องการจากเงินลงทุนจำนวนนั้นย่อมสูงขึ้น (กฤตวร ตั้งประเสริฐผล, 2553)

ความเสี่ยง (Risk) หรือ ความเสี่ยงจากการลงทุน (Investment Risk) หมายถึง ความไม่แน่นอนในการได้รับเงินทุนคืนและได้รับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนตามที่คาดหวังไว้ เป็นความเสี่ยงจากการที่ได้รับผลตอบแทนเป็น 0 หรือต่ำกว่า หรือสูงกว่าที่ประมาณการไว้ หรือไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ความเสี่ยงจากการลงทุนซึ่งกล่าวถึงในที่นี้ คือ ความเสี่ยงด้านราคา (Price Risk) หมายถึง โอกาสที่ราคาของหลักทรัพย์ที่ลงทุนจะเปลี่ยนแปลงและให้อัตราผลตอบแทนที่ได้รับต่างจากอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง (วิไลพรธน ตาวิชกุล, 2551)

ประเภทของความเสี่ยง แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ (Ben-Horim & Levy, 1980: 289 อ้างถึงใน วิไลพรธน ตาวิชกุล, 2551)

1. ความเสี่ยงที่เป็นระบบ (systematic risk) เป็นความเสี่ยงที่ไม่สามารถขจัดได้โดยการกระจายการลงทุน คือ กิจกรรมไม่สามารถควบคุมได้และส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ ได้แก่

ความเสี่ยงที่เกิดจากภัยสงคราม ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ การเปลี่ยนแปลงของระดับอัตราดอกเบี้ย การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า การเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักลงทุน เป็นต้น

2. ความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ (unsystematic risk) เป็นความเสี่ยงที่นักลงทุนสามารถขจัดได้ (washed out) ด้วยการกระจายการลงทุน ความเสี่ยงนี้เกิดจากภายในกิจการเอง เช่น ความผันแปรของกำไร ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเงินทุนของกิจการ เป็นต้น

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน

อัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง หมายถึง อัตราผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนคาดว่าจะได้รับจากการลงทุนในรูปผลตอบแทน ที่จะทำให้ผู้ลงทุนมีความมั่งคั่งสูงขึ้น ซึ่งการลงทุนใดๆ ก็ตาม ผู้ลงทุนจะคาดหวังอัตราผลตอบแทนที่จะชดเชยกับการเลื่อนการบริโภคของผู้ลงทุนออกไปในอนาคต (จูติพงศ์พรลิขิตประเสริฐ, 2554)

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน หมายถึง ผลตอบแทนที่ได้รับจากหลักทรัพย์ที่ได้ลงทุนตลอดระยะเวลาหนึ่งของผู้ลงทุนครอบคลุมกรรมสิทธิ์หรือถือครองหลักทรัพย์นั้นไว้ซึ่งผลตอบแทนนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ กำไรส่วนเกินทุน (Capital Gain) และเงินปันผล (Dividend) (จิรัตน์สังข์แก้ว, 2544)

แบบจำลองการตั้งราคาหลักทรัพย์ (Capital Asset Pricing Model; CAPM)

ค่าสัมประสิทธิ์เบต้าหรือค่าเบต้าจะแสดงให้เห็นถึงระดับและทิศทางการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ โดยเปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนของตลาด

การคำนวณสัมประสิทธิ์เบต้าเพื่อวัดความเสี่ยงที่เป็นระบบ การคำนวณสัมประสิทธิ์เบต้าตามกรอบแนวคิด Market Model มี 2 วิธี คือ (1) การนำค่าความแปรปรวนร่วม (Covariance) อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์นั้นกับตลาดหารด้วยค่าความแปรปรวนของตลาด และ (2) การนำข้อมูลในอดีตมาหาค่าความสัมพันธ์ถดถอยเชิงเส้นตรงด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square; OLS)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2556) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนหลักทรัพย์กลุ่มวัสดุก่อสร้างโดยใช้ แบบจำลองการตั้งราคาหลักทรัพย์ (CAPM) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาดังนี้ (1) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนหลักทรัพย์กลุ่มอสังหาริมทรัพย์หมวดวัสดุก่อสร้าง (2) เพื่อเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทน และความเสี่ยงของหลักทรัพย์กลุ่มอสังหาริมทรัพย์หมวดวัสดุก่อสร้างกับอัตราผลตอบแทน และความเสี่ยงของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ (3) เพื่อเป็นแนวทางศึกษา

ในการตัดสินใจลงทุน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ หลักทรัพย์กลุ่มวัสดุก่อสร้างที่อัตราผลตอบแทนที่ต้องการสูงกว่าอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังมี 5 หลักทรัพย์ เรียงตามลำดับคือ GEN, TASC0, TPIPL, KWH และ SCC ซึ่งเป็นหลักทรัพย์ในกลุ่ม Overvalued หลักทรัพย์กลุ่มวัสดุก่อสร้างที่มีอัตราผลตอบแทนที่ต้องการต่ำกว่าอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังมี 13 หลักทรัพย์ เรียงตามลำดับคือ SCP, Q-CON, DCON, CCP, UMI, DRT, TCMC, RCI, TGCI, SCCC, SUPER, VNG และ DCC ซึ่งเป็นหลักทรัพย์ในกลุ่ม Undervalued

ศศิธร กาญจนประเสริฐ และกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2555) ศึกษาเปรียบเทียบความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทน ของหลักทรัพย์กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยใช้แบบจำลอง CAPM โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนที่ได้รับของหลักทรัพย์กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนที่ได้รับของตลาด 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนที่ต้องการกับอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของหลักทรัพย์กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สรุปผลการศึกษาพบว่า หลักทรัพย์กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ผู้ลงทุนควรจะมี 9 หลักทรัพย์ คือ ADVANC, INTUCH, DATAC, JAS, THCOM, SMART, SIM, SAMTEL และ JMART โดยหลักทรัพย์เหล่านี้มีมูลค่าต่ำกว่าที่ควรจะเป็น (Undervalued) ส่วนหลักทรัพย์กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีมูลค่าสูงกว่าที่ควรจะเป็น (Overvalued) มี 1 หลักทรัพย์ คือ TRUE

ธีระ ลัมประเสริฐ และกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2555) ศึกษาการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์หมวดพลังงานและสาธารณูปโภค โดยใช้ตัวแบบจำลองการกำหนดราคาหลักทรัพย์ และหลักทรัพย์ที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 5 หลักทรัพย์ ได้แก่ PTT, BANPU, IRPC, ESSO และ TOP โดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์กับอัตราผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และประเมินมูลค่าของหลักทรัพย์เพื่อใช้ในการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน และใช้ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยของตัวเงินคลังรัฐบาลอายุ 1 ปี เป็นตัวแทนของอัตราผลตอบแทนหลักทรัพย์ที่ปราศจากความเสี่ยง ผลการศึกษาสรุปได้ว่า อัตราผลตอบแทนที่คาดหวังตามแบบจำลอง CAPM หลักทรัพย์ที่มีราคาต่ำกว่าความเป็นจริง (Undervalued) มี 1 หลักทรัพย์ คือ ESSO ซึ่งเป็นหลักทรัพย์ที่นักลงทุนสามารถลงทุนได้ ส่วนหลักทรัพย์ที่มีราคาตลาดสูงกว่าความเป็นจริง (Overvalued) ได้แก่ PTT, BANPU, IRPC และ TOP ซึ่งนักลงทุนควรหลีกเลี่ยงที่จะซื้อหรือถือครองหลักทรัพย์

กิตติยาพร คชานันต์ และกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2555) ศึกษาวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มธนาคารพาณิชย์โดยให้ทฤษฎีการตั้งราคาหลักทรัพย์ (CAPM) และหลักทรัพย์ที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 5 หลักทรัพย์ ได้แก่ BBL, KBANK, KTB, SCB และ TMB โดยเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มธนาคารพาณิชย์กับอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของตลาด และเปรียบเทียบอัตรา

ผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับกับอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ ในการชดเชยความเสี่ยงของหลักทรัพย์ กลุ่มธนาคารพาณิชย์ โดยใช้เส้นตลาดหลักทรัพย์ Securities Market Line (SML) หรือแบบจำลอง การตั้งราคาหลักทรัพย์ (CAPM) ในการตัดสินใจซื้อหรือขายหลักทรัพย์โดยใช้ราคาปิดของหลักทรัพย์ และดัชนีราคาตลาด SET 100 และอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาล อายุ 1 ปี แทนหลักทรัพย์ ที่ปราศจากความเสี่ยง ผลการศึกษาสรุปได้ว่า หลักทรัพย์ BBL, KBANK, KTB, SCB และ TMB มีค่าสัมประสิทธิ์เบต้าที่น้อยกว่า 1 แต่มากกว่า 0 มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก หลักทรัพย์ดังกล่าว มีความเสี่ยงน้อยกว่าตลาด ซึ่งแสดงว่าผลตอบแทนของหลักทรัพย์นั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปใน ทิศทางเดียวกับผลตอบแทนของตลาด ในสัดส่วนที่น้อยกว่า กล่าวได้ว่าเป็นหลักทรัพย์เชิงรับ (defensive security) โดยมีอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังมากกว่า อัตราผลตอบแทนที่ต้องการ ดังนั้น นักลงทุนควรตัดสินใจลงทุนหรือซื้อหลักทรัพย์นั้นไว้ เพราะหลักทรัพย์ดังกล่าวมีโอกาสจะปรับตัวสูงขึ้น

กฤตวร ตั้งประเสริฐผล (2553) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทน ความเสี่ยง และการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร โดยมี วัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อหามูลค่าที่แท้จริงของหลักทรัพย์ (intrinsic value) เปรียบเทียบกับ ราคาตลาด 2) เพื่อศึกษาอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์ 3) เพื่อใช้เป็น แนวทางในการตัดสินใจเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ โดยมีผลการวิจัยสรุป ดังนี้ พบว่าหลักทรัพย์ TVO, SSC, GFPT เมื่อนำราคาหุ้นที่เหมาะสมมาเปรียบเทียบกับราคาของตลาดหลักทรัพย์แล้ว ราคา หลักทรัพย์เกิด Undervalue คือราคาหุ้นสามัญที่ซื้อขายในตลาดต่ำกว่ามูลค่าที่แท้จริงที่คำนวณ ได้ นักลงทุนจึงควรซื้อหุ้นของบริษัทเหล่านี้ เพราะราคาจะปรับตัวสูงขึ้น ส่วนหลักทรัพย์ CPF, TUF, STA, MINT, KSL, OISHI, TF เมื่อนำราคาหุ้นที่เหมาะสมมาเปรียบเทียบกับราคาของตลาดหลักทรัพย์ แล้ว ราคาหลักทรัพย์เกิด Overvalue คือ ราคาหุ้นสามัญที่ซื้อขายในตลาดสูงเกินกว่ามูลค่าที่แท้จริง ที่คำนวณได้ นักลงทุนจึงควรขายหุ้นของบริษัทเหล่านี้ เพราะราคาจะปรับตัวต่ำลงมา

วิไลพรรณ ตาวิชกุล (2551) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง รูปแบบจำลอง CAPM การศึกษา เปรียบเทียบ ความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์กลุ่มธนาคาร โดยมีวัตถุประสงค์ ในการวิจัย (1) ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนที่ได้รับของหลักทรัพย์ กลุ่มธนาคารกับความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนที่ได้รับของตลาด (2) เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทน ที่ต้องการกับอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของหลักทรัพย์กลุ่มธนาคาร และ (3) ศึกษาแนวทาง การตัดสินใจลงทุนโดยใช้รูปแบบจำลอง CAPM (Capital Asset Pricing Model) โดยมีผลการวิจัย สรุปดังนี้หลักทรัพย์กลุ่มธนาคารที่ควรตัดสินใจขายหรือไม่ลงทุนมี 7 หลักทรัพย์ เรียงตามลำดับ เป็นหลักทรัพย์ในกลุ่ม Overvalued แสดงว่าราคาตลาดของหลักทรัพย์ในปัจจุบันสูงกว่าราคาที่เหมาะสม จะเป็น คือ BT, TMB, SCIB, KTB, ACL, KK, BBL หลักทรัพย์กลุ่มธนาคารที่ควรตัดสินใจซื้อ หรือลงทุนมี 5 หลักทรัพย์เรียงตามลำดับเป็นหลักทรัพย์ในกลุ่ม Undervalued แสดงว่าราคาตลาด ของหลักทรัพย์ในปัจจุบันต่ำกว่าราคาที่เหมาะสมคือ TBANK, BAY, SCB, KBANK, TISCO

เปรมชัย แพรไพโรศาล (2550) ศึกษาเรื่องภาวะวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ มกราคม 2544 – 2549 สรุปผลการศึกษาพบว่าหลักทรัพย์หลักทรัพย์ จำนวน 6 หลักทรัพย์ คือ BANPU, EGCOMP, IRPC, PTT, PTTEP, RATCH ทุกหลักทรัพย์มีอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยรายสัปดาห์สูงกว่าตลาด และความเสี่ยงของหลักทรัพย์ซึ่งวัดด้วยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราผลตอบแทน หลักทรัพย์ ทั้ง 6 หลักทรัพย์ มีความเสี่ยงสูงกว่าตลาด และทุกหลักทรัพย์มีความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบสูงกว่าความเสี่ยงที่เป็นระบบ แสดงให้เห็นว่าความเสี่ยงของหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานเป็นความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายในกิจการมากกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอก และสามารถขจัดได้โดยการกระจายการลงทุนที่เหมาะสม เมื่อใช้ทฤษฎีตัวแบบการกำหนดราคาหลักทรัพย์พบว่าทุกหลักทรัพย์มีอัตราผลตอบแทนที่ต้องการสูงกว่าอัตราผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนต้องการแสดงว่าราคาตลาดของหลักทรัพย์ต่ำกว่าราคาที่ควรจะเป็น ซึ่งสามารถนำไปประกอบการตัดสินใจลงทุนได้

Weera Weerakhajornsak, Kittiphun Khongsawaqtkiat, & Thasan Boonkawan (2008) ได้ศึกษาเรื่อง Asset Pricing in Energy Sector: The Evidence from Stock Exchange of Thailand โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อเปรียบเทียบระหว่างอัตราผลตอบแทนที่ได้รับจากหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานและอัตราผลตอบแทนที่ได้รับของตลาด 2) เพื่อเปรียบเทียบระหว่างความเสี่ยงของหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานและความเสี่ยงที่ได้รับของตลาด 3) เพื่อประเมินอัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับและความเสี่ยงของหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานจาก CAPM โดยมีผลการวิจัยสรุป ดังนี้ หลักทรัพย์กลุ่มพลังงานที่ควรตัดสินใจขายหรือไม่ลงทุน 10 หลักทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ในกลุ่ม Overvalued แสดงว่าราคาตลาดของหลักทรัพย์ในปัจจุบันสูงกว่าราคาที่เหมาะสม คือ AI, BCP, EASTW, PICNI, PTTEP, RPC, SOLAR, SUSCO, TOP, IRPC หลักทรัพย์กลุ่มพลังงานที่ควรตัดสินใจซื้อหรือลงทุนมี 8 หลักทรัพย์ เป็นหลักทรัพย์ในกลุ่ม Undervalued แสดงว่าราคาตลาดของหลักทรัพย์ในปัจจุบันต่ำกว่าราคาที่เหมาะสม คือ BAFS, BANPU, EGCOMP, GLOW, LANNA, PTT, RATCH, SCG

วิธีดำเนินการ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ราคาปิด (closing price) ในแต่ละวันทำการของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) โดยมีระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2544 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555 จำนวน 6 หลักทรัพย์ ได้แก่ (1) CIG : บริษัท ซี.ไอ.กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) (2) KASET : บริษัท ไทยฮ้า จำกัด (มหาชน) (3) IRCP : บริษัท อินเทอร์เน็ตชั่นแนล รีเสิร์ช คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (4) QLT : บริษัท ควอลิตี้เทค จำกัด (มหาชน) (5) TRC : บริษัท ทีอาร์ซี คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) (6) TRT : บริษัท ทรไทย จำกัด (มหาชน)

วิธีการรวบรวมข้อมูล

รายงานการซื้อขายของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 ถึง วันที่ 31 ธันวาคม 2555 จำนวน 489 วันทำการ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลราคาปิดของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) ดัชนี MAI และเงินปันผล ซึ่งทำการเก็บรวบรวมจากฐานข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

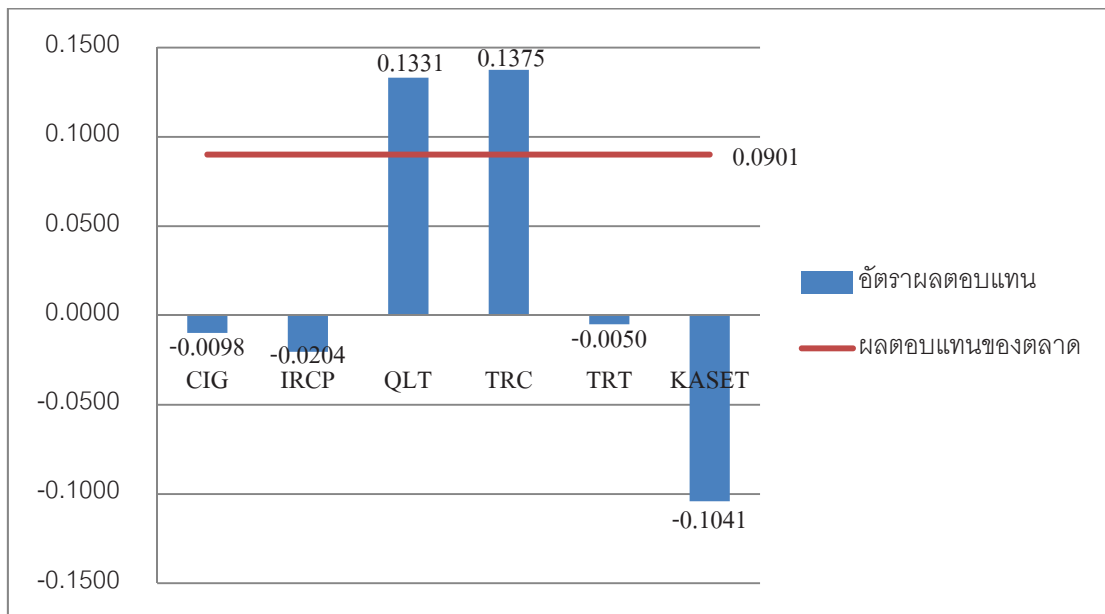
ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยของตัวเงินคลังระยะสั้นอายุ 1 ปี รวบรวมจากฐานข้อมูลของสมาคมตลาด ตราสารหนี้ไทย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการอธิบายเกี่ยวกับกรอบแนวคิด ทฤษฎี และวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้สูตรในการคำนวณหาความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ ค่าสัมประสิทธิ์เบต้า และอัตราผลตอบแทนที่ต้องการโดยใช้แบบจำลอง Capital Asset Pricing Model (CAPM)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) กับอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของตลาด

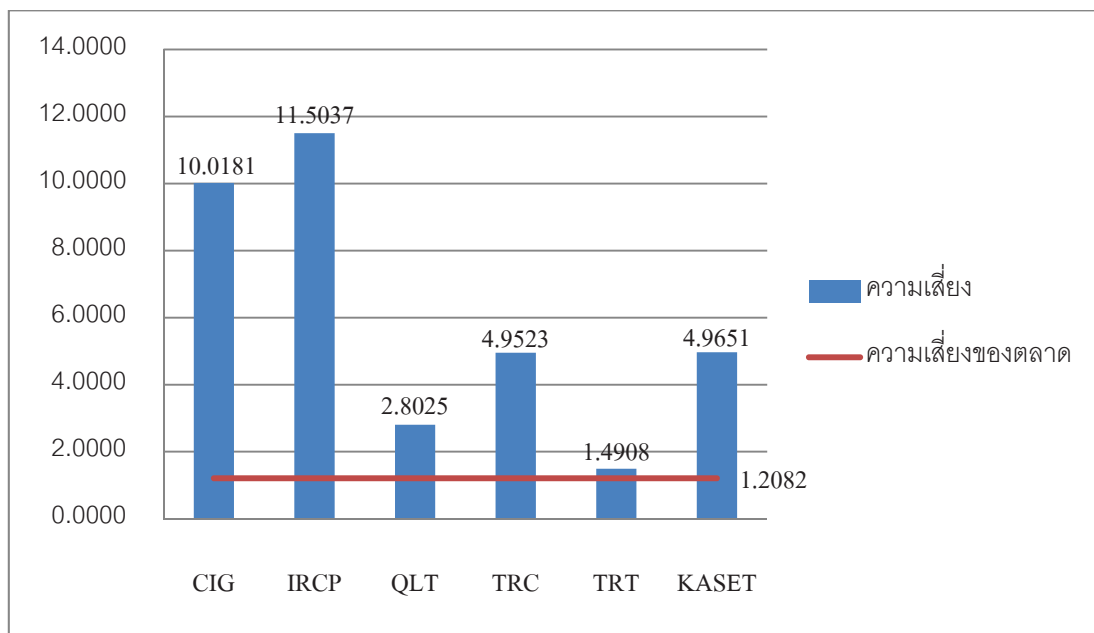

ภาพที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) กับอัตราผลตอบแทนของตลาด ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555

จากภาพที่ 2 เป็นผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) กับอัตราผลตอบแทนของตลาด ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555 ผลการศึกษาพบว่า อัตราผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์มีค่าเท่ากับ 0.0901 เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) หลักทรัพย์ที่ให้อัตราผลตอบแทนสูงกว่าตลาดมีจำนวน 2 หลักทรัพย์ คือ หลักทรัพย์ QLT และ TRC ซึ่งอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ TRC มีค่าสูงสุดเท่ากับ 0.1375 และรองลงมาคือ หลักทรัพย์ QLT โดยมีค่าอัตราผลตอบแทนเท่ากับ 0.1331 ตามลำดับ

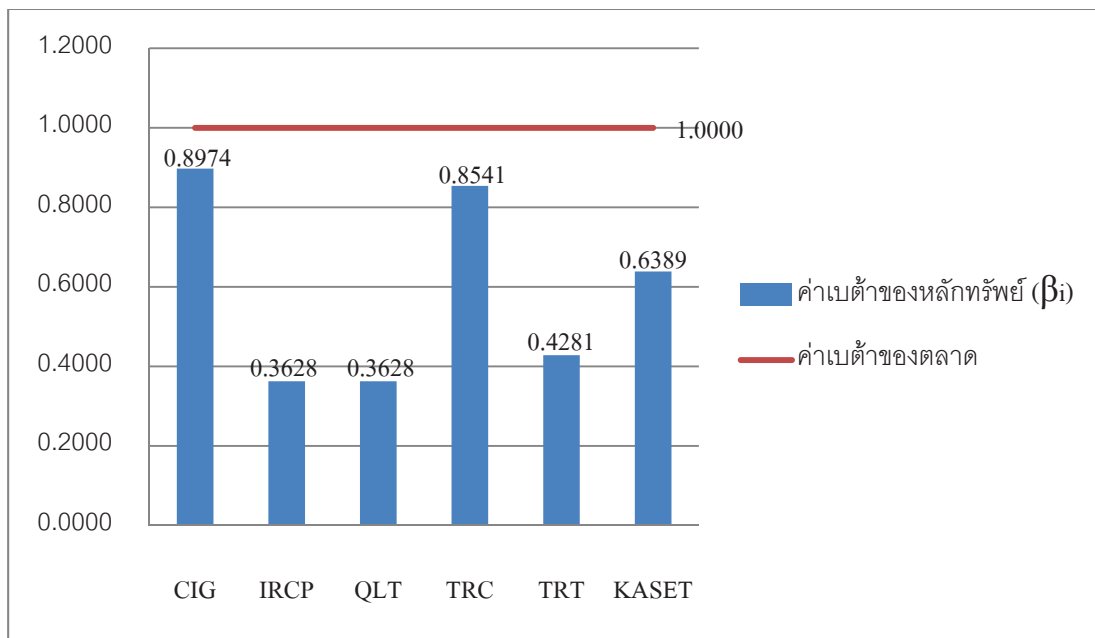
2) หลักทรัพย์ที่ให้อัตราผลตอบแทนต่ำกว่าตลาดมีจำนวน 4 หลักทรัพย์ คือ หลักทรัพย์ CIG, IRCP, TRT และ KASET ซึ่งอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ TRT มีค่าสูงที่สุดเท่ากับ -0.0050 รองลงมา คือ CIG, IRCP และ KASET โดยมีค่าอัตราผลตอบแทนเท่ากับ -0.0098, -0.0204 และ -0.1041 ตามลำดับ

ภาพที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) กับความเสี่ยงของตลาด ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555

จากภาพที่ 3 เป็นผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) กับความเสี่ยงของตลาด ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555 ผลการศึกษพบว่าความเสี่ยงของตลาดหลักทรัพย์ มีค่าเท่ากับ 0.0901 เมื่อเปรียบเทียบกับความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) ที่มีความเสี่ยงสูงกว่าตลาดมีจำนวน 6 หลักทรัพย์ คือ CIG, IRCP, QLT, TRC, TRT และ KASET ซึ่งความเสี่ยงของ IRCP มีค่าสูงที่สุด เท่ากับ 11.5037 รองลงมาคือ CIG, KASET, TRC, QLT และ TRT โดยมีค่าความเสี่ยงเท่ากับ 10.0181, 4.9651, 4.9523, 2.8025 และ 1.4908 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เบต้าและจำแนกประเภทความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI)

ภาพที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เบต้าของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) กับค่าสัมประสิทธิ์เบต้าของตลาด ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555

จากภาพที่ 4 เป็นผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เบต้าของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) กับค่าสัมประสิทธิ์เบต้าของตลาด ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555 จากหลักทรัพย์ทั้ง 6 หลักทรัพย์ มีค่าสัมประสิทธิ์เบต่าน้อยกว่า 1 และมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกทั้ง 6 หลักทรัพย์ คือ CIG, IRCP, QLT, TRC, TRT และ KASET

ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) นั้น มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับผลตอบแทนของตลาด แต่ผลตอบแทนที่ได้รับจากหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) จะน้อยกว่าผลตอบแทนของตลาด คือ หลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) มีความเสี่ยงน้อยกว่าความเสี่ยงของตลาดในทิศทางเดียวกัน กล่าวได้ว่าเป็นหลักทรัพย์เชิงรับ (Defensive Stock)

ตารางที่ 1 การแบ่งแยกความเสี่ยงรวมของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ วันที่ 1 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555

หลักทรัพย์	ค่าความเสี่ยงรวม (σ_i^2)	ค่าความเสี่ยงที่เป็นระบบ $(\beta_i^2 \sigma_m^2)$	ค่าความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ (σ_{ei}^2)
CIG	10.02	0.97	9.05
IRCP	11.50	0.16	11.34
QLT	2.80	0.21	2.60
TRC	4.95	0.88	4.07
TRT	1.49	0.22	1.27
KASET	4.97	0.49	4.47

จากตารางที่ 1 แสดงถึงการแบ่งแยกค่าความเสี่ยงรวมของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) ช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555 ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเสี่ยงรวมของหลักทรัพย์ IRCP มีค่าสูงสุดเท่ากับ 11.50 รองลงมาคือ CIG, KASET, TRC, QLT และ TRT โดยมีค่าความเสี่ยงรวมเท่ากับ 10.02, 4.97, 4.95, 2.80 และ 1.49 ตามลำดับ และรายการแบ่งแยกความเสี่ยงรวมของหลักทรัพย์ที่มีค่าความเสี่ยงที่เป็นระบบน้อยกว่าค่าความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ มีจำนวน 6 หลักทรัพย์ คือ CIG, IRCP, QLT, TRC, TRT และ KASET

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ กับอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) จากรูปแบบจำลอง Capital Asset Pricing Model (CAPM)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนที่ต้องการกับอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง เพื่อการตัดสินใจลงทุน ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ วันที่ 1 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555

หลักทรัพย์	อัตราผลตอบแทนที่ต้องการ (R_i)	อัตราผลตอบแทนที่คาดหวังตามทฤษฎี CAPM ($E(R_i)$)	การตัดสินใจ
CIG	-13.40	20.72	Overvalued
IRCP	-16.75	10.18	Overvalued
QLT	39.86	11.15	Undervalued
TRC	34.06	19.86	Undervalued
TRT	-1.70	11.46	Overvalued
KASET	-26.31	15.62	Overvalued

ตารางที่ 2 แสดงผลจากการคำนวณเพื่อนำมาเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ (R_i) กับอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังตามทฤษฎี CAPM ($E(R_i)$) มาเปรียบเทียบ ซึ่งหลักทรัพย์ที่นักลงทุนตัดสินใจลงทุนนั้น เป็นหลักทรัพย์ $R_i > (E(R_i))$ ที่มีอัตราผลตอบแทนที่ต้องการต่ำกว่าที่ควรจะเป็น เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ ณ ระดับความเสี่ยงเดียวกันกับเส้นตลาดหลักทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนที่ต้องการสูงกว่าอัตราผลตอบแทนคาดหวังมีจำนวน 2 หลักทรัพย์ คือ QLT และ TRC โดยหลักทรัพย์เหล่านี้มีมูลค่าต่ำกว่าที่ควรจะเป็น (Undervalued) ดังนั้นนักลงทุนควรตัดสินใจลงทุนหรือซื้อหลักทรัพย์นั้นไว้ เพราะหลักทรัพย์ดังกล่าวมีโอกาสจะปรับตัวสูงขึ้น

ส่วนหลักทรัพย์ที่นักลงทุนไม่ควรตัดสินใจลงทุนเป็นหลักทรัพย์ที่ $R_i < (E(R_i))$ แสดงว่าเป็นหลักทรัพย์ที่สูงกว่าที่ควรจะเป็น เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ ณ ระดับความเสี่ยงเดียวกันกับเส้นตลาดหลักทรัพย์ เพราะมีอัตราผลตอบแทนต่ำกว่าตลาดบนเส้นตลาดหลักทรัพย์ ณ ระดับความเสี่ยงเดียวกัน ที่มีอัตราผลตอบแทนที่ต้องการสูงกว่า (Overvalued) อัตราผลตอบแทนที่คาดหวังมี 4 หลักทรัพย์ คือ CIG, IRCP, TRT และ KASET โดยหลักทรัพย์เหล่านี้มีมูลค่าสูงกว่าที่ควรจะเป็น

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) ช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555 ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

อัตราผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์ มีค่าเท่ากับ 0.0901 ส่วนอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์กลุ่มที่มากกว่าตลาด ได้แก่ หลักทรัพย์ QLT และ TRC ขณะที่อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์กลุ่มที่น้อยกว่าตลาด ได้แก่ หลักทรัพย์ CIG, IRCP, TRT และ KASET

ความเสี่ยงของตลาดหลักทรัพย์ มีค่าเท่ากับ 1.2082 ส่วนหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) จำนวน 6 หลักทรัพย์ มีความเสี่ยงสูงกว่าตลาดทั้ง 6 หลักทรัพย์

2. จากการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์เบต้า และการแบ่งแยกความเสี่ยงรวมของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) ช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555 ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์เบต้าของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) กับค่าสัมประสิทธิ์เบต้าของตลาด จากหลักทรัพย์ทั้ง 6 หลักทรัพย์ มีค่าสัมประสิทธิ์เบต่าน้อยกว่า 1 และมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกทั้ง 6 หลักทรัพย์ คือ CIG, KASET, IRCP, QLT, TRC และ TRT ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) นั้น มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับผลตอบแทนของตลาด แต่ผลตอบแทนที่ได้รับจากหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) จะน้อยกว่าผลตอบแทนของตลาด คือหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) มีความเสี่ยงน้อยกว่าความเสี่ยงของตลาดในทิศทางเดียวกัน กล่าวได้ว่าเป็นหลักทรัพย์เชิงรับ (defensive stock)

การแบ่งแยกความเสี่ยงรวม (total risk) โดยหลักทรัพย์ที่มีค่าความเสี่ยงรวมเรียงตามลำดับดังนี้ IRCP, CIG, KASET, TRC, QLT และ TRT และรายการแบ่งแยกความเสี่ยงรวมของหลักทรัพย์ที่มีค่าความเสี่ยงที่เป็นระบบน้อยกว่าค่าความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ มีจำนวน 6 หลักทรัพย์ คือ CIG, KASET, IRCP, QLT, TRC, และ TRT

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนที่ต้องการกับอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) จากรูปแบบจำลอง Capital Asset Pricing Model (CAPM) ช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555 ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

หลักทรัพย์ที่นักลงทุนตัดสินใจลงทุนนั้น เป็นหลักทรัพย์ที่ $R_i > (E(R_i))$ ที่มีอัตราผลตอบแทนที่ต้องการต่ำกว่าอัตราผลตอบแทนที่ต้องการสูงกว่าอัตราผลตอบแทนคาดหวังมีจำนวน 2 หลักทรัพย์ คือ QLT และ TRC โดยหลักทรัพย์เหล่านี้มีมูลค่าต่ำกว่าที่ควรจะเป็น (Undervalued) ดังนั้นนักลงทุนควรตัดสินใจลงทุนหรือซื้อหลักทรัพย์นั้นไว้ เพราะหลักทรัพย์ดังกล่าวมีโอกาสจะปรับตัวสูงขึ้น

ส่วนหลักทรัพย์หลักทรัพย์ที่นักลงทุนไม่ควรตัดสินใจลงทุนเป็นหลักทรัพย์ที่ $R_i > (E(R_i))$ แสดงว่าเป็นหลักทรัพย์ที่สูงกว่าที่ควรจะเป็น เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ ณ ระดับความเสี่ยงเดียวกันกับเส้นตลาดหลักทรัพย์ เพราะมีอัตราผลตอบแทนต่ำกว่าตลาดบนเส้นตลาดหลักทรัพย์ ณ ระดับความเสี่ยงเดียวกัน ที่มีอัตราผลตอบแทนที่ต้องการสูงกว่า (Overvalued) อัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง มี 4 หลักทรัพย์ คือ CIG, IRCP, TRT และ KASET โดยหลักทรัพย์เหล่านี้มีมูลค่าสูงกว่าที่ควรจะเป็น

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์กลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) กับกลุ่มหลักทรัพย์อื่นๆ ในช่วงระยะเวลา 489 วันทำการย้อนหลัง อาจทำให้ข้อมูลที่เกิดขึ้นในอดีต ซึ่งอาจทำให้ผลการวิเคราะห์ไม่ครบถ้วน อาจมีผลกระทบจากปัจจัยด้านความเสี่ยงทางเศรษฐกิจและการเมือง ในช่วงระยะเวลานั้น ซึ่งทำให้ผลของความเสี่ยงที่เป็นระบบของตลาดเปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนอย่างแท้จริง ควรทำการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพเศรษฐกิจ และปัจจัยพื้นฐานโดยรวมของบริษัท ที่จะลงทุน
2. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้สำหรับเป็นแนวทางในการประกอบการตัดสินใจการลงทุนในหลักทรัพย์ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) และในการลงทุนครั้งต่อ ๆ ไป ควรมีการกระจายการลงทุนเพื่อลดความเสี่ยง โดยเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ หมวดธุรกิจอื่นๆ หรือสินทรัพย์ประเภทอสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ ลงทุนในที่ดิน โรงงาน อาคารสิ่งปลูกสร้าง เพราะการลงทุนในธุรกิจที่ลงทุนในสินทรัพย์เหล่านี้มุ่งหวังกำไรจากการลงทุนเป็นผลตอบแทน
3. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ไม่ได้วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัท ในการศึกษาครั้งต่อไปควรวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทเพิ่มเติม เพื่อจะได้ประกอบการพิจารณาในการเลือกลงทุนได้ดียิ่งขึ้น เพราะผู้ลงทุนสามารถคาดการณ์แนวโน้มการดำเนินงานของบริษัทนั้นๆ ได้ว่าควรจะไปทิศทางใด
4. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรกำหนดช่วงระยะเวลาในการคำนวณอัตราผลตอบแทน อาจจะเป็นรายสัปดาห์ รายเดือน รายไตรมาส หรือ รายปี ซึ่งอาจจะทำให้ผลการศึกษาสอดคล้องกับการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนต่อไป

สรุป

ผลการศึกษาค้นคว้านี้เกี่ยวกับความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในตลาดเอ็ม เอ ไอ (MAI) ภายใต้แบบจำลอง Capital Asset Pricing Model (CAPM) จำนวน 6 หลักทรัพย์คือ CIG, IRCP, QLT, TRC, TRT และ KASET โดยใช้ข้อมูลราคาปิดของหลักทรัพย์ในแต่ละวันช่วงระยะเวลาตั้งแต่ วันที่ 1 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555 ทำการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ ใช้วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนของตลาด ส่วนความเสี่ยงของหลักทรัพย์วิเคราะห์จากค่าสัมประสิทธิ์เบต้าของหลักทรัพย์ ทั้งนี้ การตัดสินใจจะลงทุนหรือไม่ จึงต้องใช้อัตราผลตอบแทนที่ต้องการเปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง พบว่าอัตราผลตอบแทนที่ต้องการสูงกว่าอัตราผลตอบแทนคาดหวังมีจำนวน 2 หลักทรัพย์ คือ QLT และ TRC โดยหลักทรัพย์เหล่านี้มีมูลค่าต่ำกว่าที่ควรจะเป็น (Undervalued) ดังนั้นนักลงทุนควรตัดสินใจลงทุนหรือซื้อหลักทรัพย์นั้นไว้ เพราะหลักทรัพย์ดังกล่าวมีโอกาสจะปรับตัวสูงขึ้น

ส่วนหลักทรัพย์ที่นักลงทุนไม่ควรตัดสินใจลงทุน ที่มีอัตราผลตอบแทนที่ต้องการสูงกว่า (Overvalued) อัตราผลตอบแทนที่คาดหวังมี 4 หลักทรัพย์ คือ CIG, IRCP, TRT และ KASET โดยหลักทรัพย์เหล่านี้มีมูลค่าสูงกว่าที่ควรจะเป็น

เอกสารอ้างอิง

- กฤตวร ตังประเสริฐผล. (2553). **การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทน ความเสี่ยง และการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ. (2556, มกราคม-มีนาคม). **การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนหลักทรัพย์กลุ่มวัสดุก่อสร้างโดยใช้แบบจำลองการตั้งราคาหลักทรัพย์ (CAPM)**. **วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ**, 3 (4)
- กิตติยาพร คชา และกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ. (2555, ตุลาคม-ธันวาคม). **การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มธนาคารพาณิชย์โดยใช้ทฤษฎีการตั้งราคาหลักทรัพย์ (CAPM)**. **วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ**, 2 (4)
- จิรัตน์ สังข์แก้ว. (2544). **การลงทุน (พิมพ์ครั้งที่ 4)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน. (2552). **การบริหารกลุ่มสินทรัพย์ลงทุน ทฤษฎีตลาดทุน (พิมพ์ครั้งที่ 3)**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชิ่ง.

- ฐิติพงษ์ พรผลิตประเสริฐ. (2554). การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์: ศึกษาในกลุ่มขนส่งสินค้าทางทะเล. วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธีระ ลัมประเสริฐ และกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ. (2555, ตุลาคม-ธันวาคม). การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์หมวดพลังงานและสาธารณูปโภค โดยใช้ตัวแบบจำลองการกำหนดราคาหลักทรัพย์ (CAPM). **วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ**, 2 (4)
- เปรมชัย แพรไพศาล. (2550). การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิไลพรรณ ตาวิชกุล. (2551). รูปแบบจำลอง CAPM: การศึกษาเปรียบเทียบความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์กลุ่มธนาคาร. ใน *The First National Conference on Graduate Research for Business Management 2008*. (29 พฤษภาคม). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ศศิธร กาญจนประเสริฐ และกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ. (2555, ตุลาคม-ธันวาคม). การศึกษาเปรียบเทียบความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ของกลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยใช้แบบจำลอง CAPM. **วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ**, 2 (4)
- Weera Weerakhajornsak, Kittiphun Khongsawatkiat, & Thasana Boonkwan. (2008). Asset Pricing In Energy Sector: The Evidence From Stock Exchange of Thailand. In *The First National Conference on Graduate Research for Business Management 2008*. (May 29). Bangkok: University of the Thai Chamber of Commerce.

แบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา
โรงเรียนพระนครพาณิชย์การ กรุงเทพมหานคร
LEARNING STYLES IN USING INTERNET OF VOCATIONAL STUDENTS
OF PANAKORN COMMERCIAL COLLEGE, BANGKOK

วิภาดา เรืองสอน/WIPADARUANGSON¹
จิรวัดน์ วีรังกร/JIRAWAT VIRANGGORN²
ธนีนาฏ ณ สุนทร/TANEENART NA-SOONTORN³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาโรงเรียนพระนครพาณิชย์การ และ 2) เปรียบเทียบแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาโรงเรียนพระนครพาณิชย์การ โดยจำแนกตามเพศ ระดับชั้น สาขา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของโรงเรียนพระนครพาณิชย์การ กรุงเทพมหานคร จำนวน 898 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 268 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบ t-test วิเคราะห์ความแปรปรวนด้วย Analysis of Variance (ANOVA) และเปรียบเทียบโดยใช้วิธี LSD (Least-Significant Difference)

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพาณิชย์การ มีระดับการปฏิบัติมาก 3 ด้าน ดังนี้ 1) แบบร่วมมือ มีค่าเฉลี่ย 3.60 2) แบบฝึกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย 3.59 และ 3) แบบพึ่งพา มีค่าเฉลี่ย 3.55 มีระดับการปฏิบัติปานกลาง 3 ด้าน ดังนี้ 1) แบบอิสระ มีค่าเฉลี่ย 3.44 2) แบบแข่งขัน มีค่าเฉลี่ย 3.27 และ 3) แบบหลีกเลี่ยง มีค่าเฉลี่ย 3.25 เมื่อพิจารณารูปแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาโรงเรียนพระนครพาณิชย์การ โดยจำแนกตามเพศระดับชั้น สาขา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า 1) เพศ ไม่มีความแตกต่างกัน 2) ระดับชั้น มีความแตกต่างกันในเรื่องแบบอิสระ 3) สาขา มีความแตกต่างกันในเรื่องแบบอิสระ และแบบหลีกเลี่ยง 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความแตกต่างกันในเรื่องแบบอิสระ แบบร่วมมือ และแบบฝึกปฏิบัติ และ 5) ประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ตมีความแตกต่างกันในเรื่องแบบอิสระ แบบหลีกเลี่ยง และแบบแข่งขัน

¹นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

²อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)

³อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

คำสำคัญ: แบบการเรียนรู้, อินเทอร์เน็ต, ระดับอาชีวศึกษา, โรงเรียนพระนครพาณิชย์การ

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to study learning styles in using the internet of vocational students of Panakorn commercial college and 2) to compare learning styles in using internet of vocational students of Panakorn commercial college as classified by gender, class levels, department, learning achievement and experiences in using the internet. The samples in this research were 898 students of vocational certificate who studied in Panakorn commercial college, Bangkok. The samples were derived by stratified sampling method. The sample included 268 students. The tools for this research were based on questionnaire. The Data were analyzed by frequency, percentage, arithmetic means, standard deviation, t-test, analysis of variance (ANOVA) and compare by LSD (Least-significant Difference).

The research show that learning styles of vocational student in Panakorn commercial college at high level were: 1) Collaborative styles at 3.60. 2) Practice styles at 3.59; and 3) Dependent styles at 3.55. And at moderate level were: 1) Independent styles at 3.44. 2) Competitive styles at 3.27; and 3) Avoidant styles at 3.25. When considering the learning styles in using internet of vocational students of Panakorn commercial college as classified by gender, class levels, department, learning achievement and experiences in using the internet were as following: 1) There is no significant of gender. 2) There is significant between independent styles of class level. 3) There is significant between independent and avoidant styles of department. 4) There is significant between independent, collaborative and practical styles of learning achievement; and 5) There is significant between independent, avoidant and competitive styles of experiences in using the internet.

Keywords: learning styles, internet, vocational students, Panakorn Commercial College

บทนำ

ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และการสื่อสาร ได้มีพัฒนาอย่างรวดเร็ว และได้มีการนำไปสู่การผสมผสานความคิด ค่านิยม ตลอดจนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์เป็นอย่างมาก

ในปัจจุบันการจัดการศึกษา ได้นำอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้ในการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ซึ่งระบบอินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายการสื่อสารที่มีขนาดใหญ่มาก และสามารถตอบสนองความต้องการในการค้นหา และเข้าถึงข้อมูลได้เป็นอย่างดี (วิทยา เรื่องพรพิสุทธิ์, 2538: 2) ทำให้เกิดการพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตให้เป็นแหล่งของทรัพยากรการเรียนรู้สำหรับนักเรียน (ธงชาติ สอนคำ, 2552: 2) นอกจากนี้ประโยชน์ของการใช้คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตแล้วยังมีผลกระทบทางด้านพฤติกรรมเกิดขึ้นด้วย เช่น นักเรียนนักศึกษา สามารถค้นหาเพื่อนใหม่ ๆ ทางอินเทอร์เน็ตได้ ซึ่งการ CHAT หรือการสนทนาโต้ตอบผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้ใช้สนใจการเล่น CHAT มากกว่าการเรียน ผลของพฤติกรรมดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดปัญหาขึ้นมากมาย รวมถึงส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ที่ตกต่ำลง (ศิริรัตน์ สาโพธิสิงห์, 2548)

รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน เป็นอีกส่วนหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงในการเรียนการสอน ดังที่ ฮัท (Hut อ้างถึงใน วิกานดา แสนทวิสุข, 2539: 2) ได้อธิบายไว้ว่า แบบการเรียนรู้เป็นสถานการณ์ทางการศึกษาที่ผู้เรียนแต่ละคนชอบมากที่สุด และเป็นการอธิบายถึงสภาพการณ์โดยรวมที่ผู้เรียนแต่ละคนต้องการ แบบการเรียนรู้เป็นคุณลักษณะที่สามารถค้นหาได้ และจากการค้นหาแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน จะเป็นแนวทางไปสู่การทำงานที่มีประสิทธิภาพของผู้สอน การที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเรียนที่แตกต่างกันของผู้เรียน ผู้สอนจะใช้เทคนิควิธีการในการเรียนการสอนที่เหมาะสม แบบการเรียนรู้มีผลต่อพัฒนาการในการเรียนรู้ ถ้านักเรียนมีแบบการเรียนรู้ที่ดี จะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น แต่ถ้าผู้เรียนมีแบบการเรียนรู้ที่ไม่ดี จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง

จากการสำรวจปัญหาการเรียนการสอนเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียนพระนครพนิตยการ พบว่า นักเรียนของโรงเรียนพระนครพนิตยการจำนวนมาก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง (โรงเรียนพระนครพนิตยการ, 2550: 8) แม้ว่าการใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าหาข้อมูล การแสวงหาความรู้ และการเข้าถึงความรู้ ตลอดจนเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ แต่การที่ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำลง ย่อมส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในอนาคต ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะผู้สอนจึงสนใจที่จะศึกษานักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพนิตยการ ใช้แบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตอย่างไร และแบบการเรียนรู้ดังกล่าวมีความสอดคล้องเหมาะสมกับการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตหรือไม่ เพื่อจะนำข้อมูลไปปรับปรุงการบริหารจัดการการศึกษา รวมถึงส่งเสริมการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพนิตยการต่อไป

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชัยการ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชัยการ
2. เพื่อเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชัยการโดยจำแนกตามเพศ ระดับชั้น สาขา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ต

วิธีดำเนินการ

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง คือ

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 3 ของโรงเรียนพระนครพิชัยการ จำนวน 898 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 3 ของโรงเรียนพระนครพิชัยการ กรุงเทพมหานคร ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 268 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified sampling) โดยแบ่งกลุ่มประชากร เป็น 3 กลุ่ม คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 3 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรคำนวณขนาดตัวอย่าง Taro Yamane (บุญธรรม จิตต์อนันต์, 2540: 71)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชัยการ กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ ซึ่งเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับชั้น สาขา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ต

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ต มี 6 แบบ ลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ แยกเป็นรายด้าน ดังนี้ 1) การเรียนรู้แบบอิสระ 2) การเรียนรู้แบบฟังพา 3) การเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง 4) การเรียนรู้แบบร่วมมือ 5) การเรียนรู้แบบแข่งขัน และ 6) การเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

1. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 3 จำนวน 898 คน และจัดเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง พร้อมตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. ดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่าง วิธีสุ่มตัวอย่างใช้ตาราง Krejcie and Morgan ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 268 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified sampling) โดยแบ่งประชากรเป็น 3 กลุ่ม ขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรคำนวณขนาดตัวอย่าง Taro Yamane คือ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 131 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 76 คน และชั้นปีที่ 3 จำนวน 61 คน

3. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการอธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนสถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการศึกษาหาความแตกต่างของกลุ่มตัวแปร และศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรตามโดยในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถาม ในกลุ่มที่มีตัวแปร 2 กลุ่มเป็นอิสระจากกัน จะใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วนในกลุ่มตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) หรือทดสอบค่าเอฟ (F-test) ถ้าพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD (Least-Significant Difference) (วิเชียร เกตุสิงห์, 2543: 9)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชัยการ กรุงเทพมหานคร มีรายละเอียด ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชัยการ กรุงเทพมหานคร โดยใช้เกณฑ์ประเมินค่า (วิเชียร เกตุสิงห์, 2543: 9) ซึ่งมีเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ปฏิบัติน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการลงรหัสในแบบสอบถาม เปลี่ยนข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาเป็นตัวเลขทำการประมวลข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window และ Lisrel version 8.53

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาโรงเรียนพระนครพิชัยการ มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับการปฏิบัติของนักเรียนที่มีต่อแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชัยการ กรุงเทพมหานคร

(n=268)

แบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การเรียนรู้แบบอิสระ	3.44	0.58	ปานกลาง
2. การเรียนรู้แบบพึ่งพา	3.55	0.59	มาก
3. การเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง	3.25	0.67	ปานกลาง
4. การเรียนรู้แบบร่วมมือ	3.60	0.57	มาก
5. การเรียนรู้แบบแข่งขัน	3.27	0.75	ปานกลาง
6. การเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติ	3.59	0.63	มาก

จากตารางที่ 1 จากผลการวิจัย แบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาโรงเรียนพระนครพิชัยการ เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า

1. ระดับการปฏิบัติมาก 3 ด้าน ดังนี้ 1) แบบร่วมมือ มีค่าเฉลี่ย 3.60 2) แบบฝึกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย 3.59 และ 3) แบบพึ่งพา มีค่าเฉลี่ย 3.55

2. ระดับการปฏิบัติปานกลาง 3 ด้าน ดังนี้ 1) แบบอิสระ มีค่าเฉลี่ย 3.44 2) แบบแข่งขัน มีค่าเฉลี่ย 3.27 และ 3) แบบหลีกเลี่ยง มีค่าเฉลี่ย 3.25

3. ผลการเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาโรงเรียนพระนครพิชัยการโดยจำแนกตามเพศ ระดับชั้น สาขา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ต มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา
โรงเรียนพระนครพณิชยการ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

(n = 268)

แบบการเรียนรู้การใช้ อินเทอร์เน็ตของนักเรียน	ชาย (n=78)		หญิง (n=190)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.การเรียนรู้แบบอิสระ	3.57	0.62	3.39	0.56	2.235	.346
2.การเรียนรู้แบบฟังพา	3.59	0.62	3.54	0.57	0.581	.157
3.การเรียนรู้แบบหลักเดี่ยว	3.45	0.69	3.17	0.65	3.063	.431
4.การเรียนรู้แบบร่วมมือ	3.61	0.61	3.59	0.56	0.331	.238
5.การเรียนรู้แบบแข่งขัน	3.36	0.76	3.23	0.74	1.256	.759
6.การเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติ	3.54	0.61	3.60	0.64	-0.706	.578

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ (P<0.05)

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพณิชยการ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ พบว่าการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ทั้ง 6 แบบ ระหว่างนักเรียนชายและหญิงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา
โรงเรียนพระนครพณิชยการ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น

(n = 268)

แบบการเรียนรู้การใช้ อินเทอร์เน็ตของนักเรียน	ระดับชั้น ปีที่1 (n=131)		ระดับชั้น ปีที่2 (n=76)		ระดับชั้น ปีที่3 (n=61)		F	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การเรียนรู้แบบอิสระ	3.36	0.55	3.42	0.58	3.65	0.60	5.202	.006*
2. การเรียนรู้แบบฟังพา	3.49	0.56	3.57	0.59	3.68	0.63	2.219	.111
3. การเรียนรู้แบบหลักเดี่ยว	3.16	0.62	3.34	0.65	3.35	0.79	2.582	.078
4. การเรียนรู้แบบร่วมมือ	3.53	0.56	3.66	0.59	3.66	0.58	1.670	.190
5. การเรียนรู้แบบแข่งขัน	3.19	0.70	3.37	0.75	3.29	0.83	1.426	.242
6. การเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติ	3.53	0.64	3.64	0.63	3.65	0.61	1.202	.302

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ (P<0.05)

จากตารางที่ 3 ผลจากการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการปฏิบัติของนักเรียนที่มีต่อแบบ การเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาโรงเรียนพระนครพิชัยการ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรระดับชั้น พบว่า การเรียนรู้แบบอิสระนักเรียนมีแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนการเรียนรู้แบบฟังพา การเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แบบแข่งขัน การเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติ นักเรียนมีแบบการเรียนรู้ การใช้อินเทอร์เน็ตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชัยการ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขา

แบบการเรียนรู้การใช้ อินเทอร์เน็ตของนักเรียน	การบัญชี (n=39)		การขาย (n=98)		ไม่แยกสาขา (n=131)		F	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การเรียนรู้แบบอิสระ	3.35	0.59	3.59	0.59	3.36	0.55	4.985	.007*
2. การเรียนรู้แบบฟังพา	3.61	0.58	3.62	0.62	3.49	0.56	1.638	.196
3. การเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง	3.24	0.72	3.38	0.71	3.16	0.62	3.205	.042*
4. การเรียนรู้แบบร่วมมือ	3.71	0.66	3.64	0.55	3.53	0.56	1.906	.151
5. การเรียนรู้แบบแข่งขัน	3.22	0.84	3.38	0.76	3.19	0.70	1.834	.162
6. การเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติ	3.72	0.60	3.62	0.63	3.53	0.64	1.589	.206

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ (P<0.05)

จากตารางที่ 4 ผลจากการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐานการเปรียบเทียบการปฏิบัติของนักเรียนที่มีต่อแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของ นักเรียนระดับอาชีวศึกษาโรงเรียนพระนครพิชัยการ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรสาขา พบว่า การเรียนรู้แบบอิสระ การเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง นักเรียนมีแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนการเรียนรู้แบบฟังพา การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้ แบบแข่งขัน การเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติ นักเรียนมีแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา
โรงเรียนพระนครพิชัยการ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
(n=268)

แบบการเรียนรู้การใช้ อินเทอร์เน็ตของนักเรียน	0.00-1.00		1.01-2.00		2.01-3.00		3.01-4.00		F	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การเรียนรู้แบบอิสระ	3.21	0.67	3.30	0.61	3.49	0.54	3.55	0.57	2.934	.034*
2. การเรียนรู้แบบฟังพา	3.40	0.57	3.45	0.66	3.62	0.54	3.58	0.58	1.566	.198
3. การเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง	3.35	0.66	3.21	0.66	3.29	0.68	3.22	0.69	0.326	.807
4. การเรียนรู้แบบร่วมมือ	3.61	0.45	3.43	0.57	3.64	0.58	3.70	0.54	2.986	.032*
5. การเรียนรู้แบบแข่งขัน	3.46	0.67	3.20	0.72	3.32	0.76	3.20	0.76	0.767	.513
6. การเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติ	3.53	0.51	3.43	0.68	3.58	0.61	3.79	0.58	3.701	.012*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ (P<0.05)

จากตารางที่ 5 ผลจากการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการปฏิบัติของนักเรียนที่มีต่อแบบ
การเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาโรงเรียนพระนครพิชัยการ กรุงเทพมหานคร
จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า การเรียนรู้แบบอิสระ การเรียนรู้แบบร่วมมือ
การเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติ นักเรียนมีแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ที่ระดับ .05 ส่วนการเรียนรู้แบบฟังพา การเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง การเรียนรู้แบบแข่งขัน นักเรียน
มีแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา
โรงเรียนพระนครพิชัยการ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ต
(n=268)

แบบการเรียนรู้การใช้ อินเทอร์เน็ตของนักเรียน	0-3 ปี		4-6 ปี		7-9 ปี		มากกว่า 9 ปี		F	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การเรียนรู้แบบอิสระ	3.34	0.59	3.37	0.54	3.60	0.55	3.72	0.61	5.234	.002*
2. การเรียนรู้แบบฟังพา	3.53	0.62	3.49	0.59	3.58	0.50	3.80	0.59	2.494	.060
3. การเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง	3.20	0.74	3.20	0.66	3.23	0.57	3.59	0.66	3.126	.026*
4. การเรียนรู้แบบร่วมมือ	3.58	0.56	3.57	0.57	3.53	0.54	3.81	0.62	1.793	.149
5. การเรียนรู้แบบแข่งขัน	3.15	0.82	3.23	0.71	3.27	0.73	3.65	0.62	3.567	.015*
6. การเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติ	3.55	0.64	3.62	0.65	3.53	0.58	3.65	0.64	0.364	.779

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ (P<.05)

จากตารางที่ 6 จากการวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบการปฏิบัติของนักเรียนที่มีต่อแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับ อาชีวศึกษาโรงเรียนพระนครพิชัยการ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การใช้ อินเทอร์เน็ต พบว่า การเรียนรู้แบบอิสระ การเรียนรู้แบบหลักเลียง การเรียนรู้แบบแข่งขัน นักเรียน มีแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนการเรียนรู้แบบ ฟังพา การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติ นักเรียนมีแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง แบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) มีแบบการเรียนรู้ 6 แบบ คือ 1) แบบการเรียนรู้แบบ อิสระ 2) แบบการเรียนรู้แบบฟังพา 3) แบบการเรียนรู้แบบหลักเลียง 4) แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ 5) แบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน และ 6) แบบการเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนระดับอาชีวศึกษาของโรงเรียนพระนครพิชัยการ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 70.9 ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 48.9 ไม่แยกสาขา ร้อยละ 48.9 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในช่วง 2.01-3.00 ร้อยละ 46.3 และมีประสบการณ์การใช้ อินเทอร์เน็ตอยู่ในช่วง 4-6 ปี ร้อยละ 42.9

2. ตอนที่ 2 ผลการวิจัยแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับ อาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชัยการ พบว่า

2.1 จากผลการวิจัยแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชัยการ พบว่า นักเรียนมีแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.60 ส่วนแบบการเรียนรู้แบบหลักเลียงมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.25 การที่นักเรียนมีการเรียนรู้แบบร่วมมือ อยู่ระดับมากอาจเป็นเพราะธรรมชาติของนักเรียนเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ ชอบทดลองสิ่งแปลกใหม่ รักอิสระ ต้องการการยอมรับจากเพื่อน ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สิ่งแวดล้อมซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ดังนั้นนักเรียนได้เรียนรู้ และทำงานร่วมกัน โดยมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Geisert and Dunn, 1991 อ้างถึงใน จงกล พูลสวัสดิ์, 2541: 13)

2.2 จากผลการวิจัยแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชัยการ จำแนกตามแบบการเรียนรู้

1) การเรียนรู้แบบอิสระ (Independent) จากผลการวิจัย พบว่า แบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตแบบอิสระของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชัยการ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3.44 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ในข้อนักเรียนสนใจการเรียนในลักษณะที่ต้องปฏิบัติด้วย ตนเองมากกว่าจะนั่งฟังบรรยายในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมาก 3.70 จากข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะวัยนี้จะรักอิสระ เสรีภาพ ต้องการความเป็นตัวเองสูงไม่ค่อยชอบอยู่ในกฎเกณฑ์กติกาใด ๆ ชอบคิดเอง ทำเอง ฟังตัวเอง เชื่อความคิดตนเอง มีปฏิกริยาตอบโต้ผู้ใหญ่ที่บีบบังคับสูง ความอยากรู้อยากเห็นอยากลองจะมีสูงสุดในวัยนี้ ทำให้อาจเกิดพฤติกรรมเสี่ยงได้ง่ายถ้าวัยรุ่นขาดการยั้งคิด การได้ทำอะไรด้วยตนเอง และทำได้สำเร็จ จะช่วยให้วัยรุ่นมีความมั่นใจในตนเอง (กรมสุขภาพจิต, 2543)

2) การเรียนรู้แบบพึ่งพา (Dependent) จากผลการวิจัย พบว่า แบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตแบบพึ่งพาของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชัยการ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3.55 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนชอบการเรียนรู้โดยวิธีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.66 จากข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะวัยรุ่นต้องการเป็นที่ยอมรับจึงมักเอาอย่าง และทำตามค่านิยมของเพื่อน เวลามีปัญหาอะไรมักจะปรึกษากันเองค่อนข้างมาก รองลงมา คือ อาจารย์ วัยรุ่นคิดว่า โรงเรียนเป็นสถานที่ที่เขาจะได้ปรับปรุงสถานภาพในชีวิต โดยการเข้าร่วมกิจกรรม และมีความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ จะทำให้เขาเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น นอกจากนี้การที่นักเรียนพึ่งพาอาศัยเพื่อนในการเรียน เพราะคิดว่าเพื่อน คือ แหล่งเรียนรู้ และแหล่งที่จะสนับสนุนช่วยเหลือ ซึ่งจะทำให้พวกเขามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (ประยูรศรี ธีสร, 2532)

3) การเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง (Avoidant) จากผลการวิจัย พบว่า แบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตแบบหลีกเลี่ยงของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชัยการ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3.25 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนชอบเรียนภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎีที่อาจารย์สอนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.54 จากข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะธรรมชาติการใช้อินเทอร์เน็ตจะเน้นการปฏิบัติมากกว่าการบรรยาย นักเรียนต้องการใช้อินเทอร์เน็ตเป็น จึงเกิดการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตขึ้น เพราะนักเรียนคิดว่าการใช้อินเทอร์เน็ตสามารถใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาข้อมูล ไม่ว่าจะป็นข้อมูลทางวิชาการ ข้อมูลด้านการบันเทิง ด้านการแพทย์ และอื่น ๆ ที่น่าสนใจระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จะทำหน้าที่เสมือนเป็นห้องสมุดขนาดใหญ่ นักเรียนในโรงเรียนสามารถใช้อินเทอร์เน็ตติดต่อกับโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อค้นหาข้อมูลที่กำลังศึกษาอยู่ได้ ทั้งที่เป็นข้อมูลที่เป็นข้อความ เสียง ภาพเคลื่อนไหวต่าง ๆ เนื่องจากปัจจุบันโรงเรียนเกือบทุกระดับชั้นในประเทศไทยกำลังให้ความสนใจเกี่ยวกับการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน และมีโรงเรียนอีกจำนวนไม่น้อยได้มีการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในโรงเรียน โดยมี

จุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันไป เช่น ใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ใช้เพื่อการเรียนการสอนวิชา คอมพิวเตอร์ ใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าข้อมูล ใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารทางไกลทั้งใน และ ต่างประเทศ ใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน (สมพร สุขะ, 2545)

4) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative) จากผลการวิจัย พบว่า แบบการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตแบบร่วมมือของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชญการ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3.59 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่านักเรียนชอบการเรียนรู้ที่เป็น ความร่วมมือกันระหว่างอาจารย์ผู้สอน และนักเรียนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.79 จาก ข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะปัจจุบันมีการสร้างระบบเครือข่ายการเรียนรู้กันมากขึ้น เพื่อเป็น การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดระบบการเรียน การสอน รูปแบบใหม่ในสถานบันการศึกษา เช่น เครือข่ายภายในโรงเรียน หรือภายในสถาบันอุดมศึกษา และเชื่อมโยงกันระหว่าง วิทยาเขตจัดเป็น แคมปัสเน็ตเวิร์ค ก่อให้เกิดการติดต่อสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน เพื่อร่วมมือกันทำงานได้มากขึ้น เป็นสื่อกลาง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารได้ทั่วโลก รวมทั้งสามารถใช้ประโยชน์ จากระบบอินเทอร์เน็ตในการส่งข่าวสารได้ (บุญเลิศ อรุณพิบูลย์, 2550)

5) แบบการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตแบบแข่งขัน (Competitive) จากผลการวิจัย พบว่า แบบการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตแบบแข่งขันของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชญการ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3.26 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนคิดว่านอกจาก ต้องแข่งขันกับตนเองแล้วยังต้องแข่งขันกับคนอื่น ๆ ในชั้นเพื่อให้ได้คะแนนดี อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.47 จากข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะการเรียนในยุคนี้ เน้นการแข่งขันกันมาก เพราะธรรมชาติของวัยรุ่นชอบการเรียนรู้แบบแข่งขันจะเรียนรู้ด้วยความพยายามที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีกว่าคนอื่นในชั้นเรียน เขามีความรู้สึกจะต้องแข่งขันกับคนอื่น เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีโอกาสในการเลือกสถาบันตามที่ตัวเองชอบได้ และมีงานทำที่ตรงตามความ ต้องการของนักเรียนแต่สิ่งสำคัญที่สุดคือการจัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคน ได้พัฒนาตนเองอย่างสูงสุด ตามกำลังหรือศักยภาพของแต่ละคน แต่เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านความต้องการ ความสนใจ ความถนัดและยังมีทักษะพื้นฐานอันเป็นเครื่องมือ สำคัญที่จะใช้ในการเรียนรู้ อันได้แก่ ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน ความสามารถทางสมอง ระดับสติปัญญา และการแสดงผลของการเรียนรู้ออกมาในลักษณะที่ต่างกัน จึงควรมีการจัดการ ที่เหมาะสมในลักษณะที่แตกต่างกัน ตามเหตุปัจจัยของผู้เรียนแต่ละคน (ประยูรศรี ธีสร, 2532)

6) แบบการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตแบบฝึกปฏิบัติ (Practice) จากผลการวิจัย พบว่า แบบการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตแบบฝึกปฏิบัติของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชญการ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3.58 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนสนุกและพอใจกับการ ฝึกปฏิบัติการใช้คอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.72

จากข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะห้องปฏิบัติการเป็นแหล่งที่ฝึกฝนตนเอง ถ้ามีข้อสงสัยอะไรสามารถถามเพื่อน หรืออาจารย์ และสามารถใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เนื่องจากปัจจุบันการศึกษาจะเน้นกระบวนการทางปัญญาที่พัฒนาบุคคลอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสุข บุคลากรเนื้อหาสาระตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ตนเองกับสังคม สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน ทันสมัย เน้นกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง ได้เรียนรู้ตามสภาพจริง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างไกล เป็นกระบวนการที่มีทางเลือกและมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย น่าสนใจเป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีนักเรียน อาจารย์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้และมุ่งประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุขในการเรียนการสอน (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543)

3. ผลการเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาโรงเรียนพระนครพิชัยการโดยจำแนกตามเพศ ระดับชั้น สาขา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ต มีผลสรุปดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาโรงเรียนพระนครพิชัยการ เมื่อจำแนกตาม เพศ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะอินเทอร์เน็ตมีความจำเป็นในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ความแตกต่างระหว่างเพศจึงไม่แตกต่างกัน ธรรมชาติของวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความสนใจเรียนรู้ด้วยตนเอง ในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างมาก มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงต้องเน้นการให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียน เลือกเวลา และเลือกสถานที่เรียนได้ตามความต้องการรวมทั้งจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้สามารถทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และมีนิสัยใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องเป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต (ลีปนนท์ เกตุทัต, 2539)

3.2 ผลการเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาโรงเรียนพระนครพิชัยการ จำแนกตาม ระดับชั้น พบว่า นักเรียนระดับชั้นต่างกันมีการเรียนรู้แบบอิสระแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการเรียนรู้แบบพึ่งพาการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แบบแข่งขัน และการเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติ นักเรียนต่างระดับชั้นมีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะธรรมชาติของวัยรุ่นอยู่ระหว่าง 15-18 ปี จะมีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทำงานร่วมกัน โดยสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานนั้น มีการแบ่งปันข้อมูลต่าง ๆ ในการทำงาน ทุกคนมีบทบาท หน้าที่ และประสบความสำเร็จร่วมกัน

สมาชิกในกลุ่มจะมีความรู้สึกว่าตนประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จด้วย สมาชิกทุกคนจะได้รับผลประโยชน์ หรือรางวัลผลงานกลุ่มโดยเท่าเทียมกัน ดังนั้นสมาชิกบางคนอาจมีความรับผิดชอบในตนเองสูง แต่สมาชิกบางคนอาจไม่มีความรับผิดชอบ ขอเพียงมีชื่อในกลุ่ม มีผลงานออกมาเพื่อส่งอาจารย์เท่านั้น ซึ่งต่างจากการเรียนเป็นกลุ่มแบบร่วมมือที่สมาชิกแต่ละคนต้องมีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อเพื่อนสมาชิกในกลุ่มด้วย (อัจฉรา ธรรมมาภรณ์, 2531)

3.3 ผลการเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาโรงเรียนพระนครพิชญการ จำแนกตามสาขา พบว่า นักเรียนต่างสาขากันมีการเรียนรู้แบบอิสระแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการเรียนรู้แบบฟังพา การเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แบบแข่งขัน และการเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติ นักเรียนต่างสาขา มีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะธรรมชาติของนักเรียนที่เรียนสาขาการบัญชีจะมีกิจนิสัยความมีระเบียบ ละเลียดรอบคอบ มีวินัยตรงต่อเวลา และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่บัญชี ส่วนนักเรียนที่เรียนสาขาการชายจะต้องมีความเข้าใจเทคนิคการชายพื้นฐาน มีทักษะในงานอาชีพชาย และตระหนักถึงความสำคัญของอาชีพการชาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ดังนั้นจึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกัน โดยในกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือฟังพากัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด (สุภัททา ปิณฑะแพทย์, 2534)

3.4 ผลการเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาโรงเรียนพระนครพิชญการ จำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบการเรียนรู้แบบอิสระ การเรียนรู้แบบฟังพา การเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แบบแข่งขัน และการเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติ นักเรียนต่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะมีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกัน เรียนและทำงานด้วยกันเป็นกลุ่ม โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม ผู้เรียนเก่งกว่าจะช่วยผู้เรียนอ่อนกว่า การยอมรับซึ่งกันและกัน การรู้จักแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ รวมทั้งความเอื้ออาทรซึ่งมีให้กันสำหรับสมาชิกภายในกลุ่ม จะนำมาซึ่งความสำเร็จในการเรียนรู้ มีการกำหนดเป้าหมายในการเรียนการสอน วิเคราะห์ผู้เรียน ออกแบบเนื้อหาบทเรียน กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เตรียมความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน กำหนดบทบาทผู้สอน สร้างแรงจูงใจในการเรียน ดำเนินการเรียนการสอน กิจกรรม

เสริมทักษะ กำหนดช่วงเวลาการทดสอบประเมินผลการเรียนการสอน และข้อมูลป้อนกลับ (นฤมล ศิริวงษ์, 2548) ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้กับการพัฒนาแบบการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในแต่ละวิชาต่าง ๆ ของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างสูงอันเป็นผลมาจากรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายจากอาจารย์ ผู้สอน (โรงเรียนพระนครพิชัยการ, 2550)

3.5 ผลการเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับ อาชีวศึกษาโรงเรียนพระนครพิชัยการ จำแนกตาม ประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า นักเรียน ต่างประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ต มีการเรียนรู้แบบอิสระแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ส่วนการเรียนรู้แบบฟังพา การเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้ แบบแข่งขัน และการเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติ นักเรียนที่มีประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ตต่างกัน จะมีการ เรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน จากข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะนักเรียนที่ยังไม่มีประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต จะอาศัย เพื่อน อาจารย์ ในการเรียน แต่ในขณะที่เดียวกันถ้ามีประสบการณ์มากขึ้นก็จะส่งผลในเรื่องของการ พัฒนาการในด้านต่าง ๆ เริ่มเรียนรู้ที่จะคำนึงถึงความรู้สึก ความต้องการของตนเองและผู้อื่น หรือเรียนรู้การวางตัวในบทบาทที่เหมาะสมของตัวเอง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ตามประสบการณ์ของผู้เรียนแต่ละคนสอดคล้องกับ Canfield and Lafferty (1976 อ้างถึงใน จงกมล พูลสวัสดิ์, 2541: 12) ที่กล่าวว่า ความต้องการสภาพทางการเรียนที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุด ถ้าได้พูดคุย หรือได้สร้างสัมพันธภาพกับผู้สอนหรือกับกลุ่มเพื่อน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง แบบการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชัยการ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงขอให้ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย ดังต่อไปนี้

1.1 แบบการเรียนรู้อินเทอร์เน็ต พบว่า แบบการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตแบบอิสระ ของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชัยการ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียน ชอบเรียนอินเทอร์เน็ตเพียงคนเดียว มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.23 ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนควรให้ความสนใจ เป็นพิเศษ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้อิสระแก่นักเรียนในการเลือกและตัดสินใจ เช่น ให้ศึกษาค้นคว้าเป็นรายบุคคลในเรื่องที่ตนสนใจ และให้เสนอผลงานต่อกลุ่ม เพื่อรับฟังความคิดเห็น อาจารย์ ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ตามความต้องการของนักเรียน

1.2 แบบการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตแบบฟังพา พบว่า แบบการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตแบบฟังพา ของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชัยการ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียน

ชอบเรียนในชั้นเรียนมากกว่าการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.45 ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่ม หรือ จับคู่ ให้นักเรียนช่วยเหลือกันอย่างเหมาะสมตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ในรายวิชานั้น อาจมีการเปลี่ยนคู่ไปตามจุดมุ่งหมายของอาจารย์ผู้สอน

1.3 แบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง พบว่า แบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตแบบหลีกเลี่ยงของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชญการ เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า นักเรียนชอบเลือกเรียนในพื้นที่นั่งหลับตาอาจารย์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.04 ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ คือ อาจารย์ควรสอนแบบชี้แนะ และให้นักเรียนนำตนเองซึ่งจะฝึกให้นักเรียนตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ วิจัยตามความต้องการของตนเอง รวมทั้งวางแผนการดำเนินการเรียนรู้ โดยอาจารย์ผู้สอนคอยติดตาม และส่งเสริมการปฏิบัติของนักเรียน

1.4 แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า แบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตแบบร่วมมือของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชญการ เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า นักเรียนจะทำงานที่ได้รับมอบหมายในวิชาการใช้อินเทอร์เน็ตไม่ว่างานนั้นจะน่าสนใจหรือไม่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.52 ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ คือ การใช้ความพยายามร่วมมือกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักเรียน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน นักเรียนและอาจารย์ผู้สอนควรพัฒนาความสัมพันธ์ให้มาก เพื่อนักเรียนจะได้บอกถึงข้อบกพร่องของการเรียนการสอนในรายวิชา ให้นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเห็นว่าเพื่อนมีปัญหาไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียน และสนับสนุนให้ทำงานเป็นกลุ่มร่วมกันมากขึ้น

1.5 แบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน พบว่า แบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตแบบแข่งขันของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชญการ เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า นักเรียนชอบทำให้อาจารย์สนใจในตัวนักเรียนเองมากกว่าคนอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.07 ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ คือ การจัดกิจกรรมที่ทำทลายความสามารถของนักเรียน กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้อย่างชัดเจน จัดให้มีการทดสอบเป็นระยะ ให้นักเรียนได้ทราบผลการทดสอบแต่ละครั้ง ถ้านักเรียนคนใดได้คะแนนที่ดีกว่า ก็จะได้รับคำชมเชยจากอาจารย์ผู้สอนในรายวิชานั้น

1.6 แบบการเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติ พบว่า แบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตแบบฝึกปฏิบัติของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิชญการ เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า นักเรียนชอบฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.39 ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ คือ เน้นให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้านวิชาการ รู้จักการศึกษาค้นคว้า ทั้งภายใน และนอกสถานศึกษา ฝึกฝนให้นักเรียนนำความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ส่งเสริมให้เป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล รวมทั้งยังพัฒนาให้นักเรียนรู้จักปรับปรุงพัฒนาให้มีความเชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ พัฒนาสังคม และประเทศชาติในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเรื่อง แบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิทยการ กรุงเทพมหานคร ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยเรื่องต่อไปนี้

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า แบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตแบบหลักเลี้ยงของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิทยการ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนชอบเลือกเรียนในพื้นที่นั่งหลบสายตาอาจารย์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.04 ดังนั้น ควรทำวิจัยในเรื่อง แบบการเรียนรู้กับการจัดการเวลาต่อการเรียนรู้อินเทอร์เน็ต เพื่อจะได้นำไปเป็นข้อมูลในการศึกษา และใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า แบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตแบบแข่งขันของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิทยการ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนชอบทำให้อาจารย์สนใจในตัวนักเรียนเองมากกว่าคนอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.07 ดังนั้น ควรทำวิจัยในเรื่องพัฒนาคุณลักษณะหรือบทบาทของครูผู้สอนที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการสอนโดยวิธีการเรียนรู้แบบแข่งขันเพิ่มขึ้น

สรุป

รูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพระนครพิทยการ มีระดับการปฏิบัติมาก 3 ด้าน ดังนี้ 1) แบบร่วมมือ มีค่าเฉลี่ย 3.60 2) แบบฝึกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย 3.59 และ 3) แบบพึ่งพา มีค่าเฉลี่ย 3.55 มีระดับการปฏิบัติปานกลาง 3 ด้าน ดังนี้ 1) แบบอิสระ มีค่าเฉลี่ย 3.44 2) แบบแข่งขัน มีค่าเฉลี่ย 3.27 และ 3) แบบหลักเลี้ยง มีค่าเฉลี่ย 3.25 เมื่อพิจารณารูปแบบการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาโรงเรียนพระนครพิทยการ โดยจำแนกตามเพศระดับชั้น สาขา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า 1) เพศไม่มีความแตกต่างกัน 2) ระดับชั้นมีความแตกต่างกันในเรื่องแบบอิสระ 3) สาขามีความแตกต่างกันในเรื่องแบบอิสระ และแบบหลักเลี้ยง 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความแตกต่างกันในเรื่องแบบอิสระ แบบร่วมมือ และแบบฝึกปฏิบัติ 5) ประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ตมีความแตกต่างกันในเรื่องแบบอิสระ แบบหลักเลี้ยง และแบบแข่งขัน

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2543). **อิคิว: ความฉลาดทางอารมณ์**. นนทบุรี: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต.
- เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. (2543). **“ไอทีกับการพัฒนาการศึกษา”** สารน่ารู้ประจำสัปดาห์: ฉบับที่ 19 [Accessed on May 22-28, 2000]. Available : from : http://www.ku.ac.th/magazine_online/ vision_ it.html.
- จกมล พูลสวัสดิ์. (2541). **รูปแบบการเรียนของนิสิต: ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตสาขาศึกษาศาสตร์ – เกษตรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นฤมล ศีระวงษ์. (2548). **การพัฒนารูปแบบบทเรียนออนไลน์วิชาการเขียนหนังสือเพื่อการพิมพ์ในระดับอุดมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญเลิศ อรุณพิบูลย์. (2550). **Internet Technology**. [Accessed on November 16, 2008]. Available : from :<http://www.nectec.or.th/courseware /internet/internet-tech/0001.html>.
- บุญธรรม จิตต์อนันต์. (2540). **การวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประยูรศรี ณีสร. (2532). **จิตวิทยาวัยรุ่น**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์จันทร์เกษม.
- พระนครพาณิชย์การ, โรงเรียน. (2550). **แบบประเมินผลการเรียนปีการศึกษา 2550**. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนพระนครพาณิชย์การ.
- วิกานดา แสันทวีสุข. (2539). **รูปแบบการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2543). **คู่มือการวิจัย: การวิจัยเชิงปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 4)**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.
- วิทยา เรื่องพรพิสุทธิ. (2538). **คู่มือการเข้าสู่อินเทอร์เน็ตสำหรับผู้เริ่มต้น**. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ด ยูเคชั่น.
- ศิริรัตน์ สาโพธิสิงห์. (2548). **เติมรัก ปรับพฤติกรรมความคิด สูตรสำเร็จสอนเด็กภูทันเกม**. โครงการปลาวาฬบร้าวเซอร์ [Accessed on December 14, 2005]. Available : from : http://www.plawan.com/content_plawan.phd?id=188.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2546). **หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2546 (ปรับปรุง2546)**. กรุงเทพมหานคร: กรมอาชีวศึกษา.

- สมพร สุขะ. (2545). การพัฒนารูปแบบของเว็บเพจ เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและ สื่อสารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ลีปนันท เกตุทัต. (2539). เป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการศึกษา. เอกสารการปฏิรูป การศึกษา สำนักงานปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุภัททา ปิณฑะแพทย์. (2534). จิตวิทยาทั่วไป แนวคิดและทฤษฎีขั้นมูลฐาน. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.
- อัจฉรา ธรรมภรณ์. (2531, มกราคม). แบบการเรียน: องค์ประกอบที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียน การสอน. วารสารศึกษาศาสตร์, 1, 31-39.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

วารสารสังคมศาสตร์วิจัย (Journal for Social Sciences Research) เป็นวารสารระดับบัณฑิตศึกษาด้านสังคมศาสตร์เกิดจากความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ 4 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี) โดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ กำหนดตีพิมพ์วารสารราย 6 เดือน (จำนวน 2 ฉบับต่อปี) บทความวิจัยที่จะตีพิมพ์ในวารสารต้องผ่านการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2 คน ชื่อผู้เขียนและผู้ทรงคุณวุฒิ ถือเป็นความลับ และการประสานงานระหว่างผู้เขียนและผู้ทรงคุณวุฒิต้องผ่านกองบรรณาธิการเท่านั้น

ผู้ประสงค์ส่งบทความ ให้กรอกรายละเอียดในหนังสือส่งบทความวิจัยเพื่อรับรองว่าผลงานดังกล่าวเป็นของตนเองและเป็นผลงานใหม่ไม่เกิน 2 ปี ไม่เคยเผยแพร่ในที่ใด ไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาเพื่อเผยแพร่ในที่ใด และจะไม่ส่งเพื่อพิจารณาเผยแพร่ในที่ใดภายใน 90 วัน จากวันที่รับบทความ การเรียงลำดับเนื้อหา จัดรูปแบบ และพิมพ์ขนาดอักษร มีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

การเรียงลำดับเนื้อหา

1. **ชื่อเรื่อง (Title)** ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. **ชื่อผู้เขียน (Author)** ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (ให้ระบุชื่อผู้เขียนทุกคน)
3. **บทคัดย่อภาษาไทย** ความยาว 15-20 บรรทัด (300-350 คำ) โดยให้สรุปเนื้อหาของบทความทั้งหมดให้เข้าใจวัตถุประสงค์ที่มาของการทำวิจัย วิธีการโดยย่อ ผลที่ได้จากการวิจัย และนำไปใช้ประโยชน์อย่างไร และได้ผลลัพธ์อย่างไร
4. **คำสำคัญภาษาไทย** ไม่เกิน 5 คำ (ไม่ใช่วลี หรือ ประโยค)
5. **บทคัดย่อภาษาอังกฤษ** แปลจากบทคัดย่อภาษาไทย มีขนาดและเนื้อหาเหมือนกับบทคัดย่อภาษาไทย
6. **คำสำคัญภาษาอังกฤษ (Keywords)** แปลจากคำสำคัญภาษาไทย
7. **บทนำ (Introduction)** ชี้ให้เห็นความสำคัญของเรื่องที่ทำ และขอบเขตของปัญหาวิจัย
8. **วัตถุประสงค์ (Objective)** ระบุวัตถุประสงค์การวิจัย หรือวัตถุประสงค์เฉพาะที่นำเสนอในบทความวิจัยนี้
9. **วิธีดำเนินการ (Material and Method)** อธิบายวิธีการดำเนินการวิจัยในสาระสำคัญที่จำเป็น ในลักษณะที่หากมีผู้อื่นต้องการทำงานวิจัยในลักษณะเดียวกัน สามารถอ่านและนำไปปฏิบัติตามได้โดยไม่มีข้อสงสัย

10. **ผลการวิจัย (Result/Finding)** แสดงผลที่เกิดขึ้นจากการวิจัยโดยตรง ซึ่งอาจมีภาพประกอบ แผนภูมิ ตารางหรือการสื่อในลักษณะอื่น ๆ ที่เข้าใจได้ง่าย

11. **อภิปรายผล (Discussion)** อภิปรายและอ้างอิงให้เห็นว่าผลการวิจัยดังกล่าวนี้ ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ ในส่วนใด และอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดจากผลการดำเนินงานให้เห็นเป็นรูปธรรมได้อย่างไร เหมือนหรือแตกต่างจากผลการวิจัยอื่น ๆ

12. **ข้อเสนอแนะ (Suggestion)** แนะนำการนำไปใช้ และแนะนำเพื่อนำไปต่อยอดการวิจัย

13. **สรุป (Conclusion)** สรุปประเด็นข้างต้นทุกข้อให้ได้ความกระชับรัดประมาณ 1 ย่อหน้า

14. **เอกสารอ้างอิง (Reference)** ให้ดูการลงรายการเอกสารอ้างอิงท้ายบทความประกอบข้างต้น

การพิมพ์ ขนาดตัวอักษร และความห่างระหว่างบรรทัด

ให้พิมพ์ต้นฉบับด้วยโปรแกรม Microsoft Word 2003 มีความยาวรวมทุกรายการ (ชื่อเรื่อง เอกสารอ้างอิง และตาราง) จำนวน 15-20 หน้า (4,500-6,000 คำ) ขนาดกระดาษ A4 ห่างจากขอบทุกด้าน 1 นิ้ว ใช้แบบอักษร AngsanaNew ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระยะห่างระหว่างบรรทัด 1 เคาะ (Single Space) โดยมีรายละเอียดแต่ละรายการดังต่อไปนี้

1. **ชื่อเรื่อง (Title)** ขนาดตัวอักษร 20 จุด/หนา จัดไว้กึ่งกลางหน้ากระดาษ

2. **ชื่อผู้เขียน (Author)** และหัวข้อ "บทคัดย่อ" หรือ "Abstract" ขนาดตัวอักษร 18 จุด/หนา จัดไว้กึ่งกลางหน้ากระดาษ

3. **คำสำคัญ (Keywords)** และ หัวข้อหลัก (Heading) ขนาดตัวอักษร 18 จุด/หนา เนื้อหาของคำสำคัญขนาดตัวอักษร 16 จุด จัดชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

4. **ชื่อข้อหัวข้อย่อย (Sub-heading)** และชื่อตารางขนาด 16 จุด/หนา ชิดความในตารางขนาดตัวอักษร 14 จุด จัดชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

5. **ความห่างระหว่างข้อความ** เมื่อสิ้นสุดเนื้อหาแล้วขึ้นหัวข้อหลักเคาะ 1 ครั้ง

การลงรายการเอกสารอ้างอิงในเนื้อเรื่องของบทความ (Citation)

การอ้างอิงในเนื้อหาของบทความ ใช้การอ้างแบบนาม-ปี (Author-year) ปรากฏแทรกอยู่ในเนื้อหาของบทความ (In-text Citation) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. **การอ้างอิงมี 2 แบบ** คือ แบบที่ชื่อผู้แต่งอยู่ในวงเล็บ และที่ชื่อผู้แต่งอยู่นอกวงเล็บ

แบบที่ 1 ชื่อผู้แต่งอยู่ในวงเล็บ ให้เรียงตามลำดับ ข้อความที่อ้างถึง...(ชื่อ//นามสกุลผู้แต่ง,/ปีที่พิมพ์:/หมายเลขหน้าที่อ้าง/) ถ้าผู้แต่งเป็นชาวต่างชาติ ใช้เฉพาะนามสกุล เช่น
...ชาวเขามีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (ประไพ อุดมทัศน์ย์, 2530: 20)

...จึงค้นหาข้อมูลโดยใช้ห้องสมุดอื่น ๆ (Taylor, 1968: 181-182)

แบบที่ 2 ชื่อผู้แต่งอยู่นอกวงเล็บ ให้เรียงตามลำดับ ชื่อผู้แต่ง/(ปีที่พิมพ์:/หมายเลขหน้าที่อ้าง)/ข้อความที่อ้าง... ถ้าผู้แต่งเป็นชาวต่างชาติ เมื่อนามสกุลของผู้แต่งอยู่นอกวงเล็บ ต้องเขียน

นามสกุลของผู้แต่งเป็นภาษาอังกฤษไว้ในวงเล็บด้วย เช่น

ประไพ อุดมทัศนีย์ (2530: 20) ได้กล่าวถึงเป้าหมายของการดำเนินงาน...

เทเลอร์ (Taylor, 1968: 181-182) ได้แสดงความเห็นไว้ว่า เมื่อบุคคลต้องการซื้อสินค้า...

2. การอ้างอิงที่ไม่ระบุหมายเลขหน้า ให้เรียงเลขตามข้อ 1 ต่างเพียงตัดหมายเลขหน้า
ออกเท่านั้น

3. การลงรายการอ้างอิง

3.1 ให้ตัดยศ ตำแหน่งทางวิชาการ วิชาชีพ ฐานะการสมรสออก เช่น ศาสตราจารย์
ดร.เปลื้อง ณ นคร ให้เขียนว่า (เปลื้อง ณ นคร, 2536: 42)

3.2 กรณีผู้แต่งใช้นามแฝง ให้ใช้นามแฝงตามที่ปรากฏจริง เช่น (หยก บูรพา, 2525: 41-45)

3.3 กรณีผู้แต่งเป็นชาวต่างประเทศ ให้ใช้เฉพาะนามสกุลเท่านั้น เช่น Douglas
Cockerell ให้เขียนว่า (Cockerell, 1985: 56-60) หากนามสกุลของผู้แต่งอยู่นอกวงเล็บ ต้องเขียน
นามสกุลของผู้แต่งเป็นภาษาอังกฤษไว้ในวงเล็บด้วย เช่น ค็อกเกอร์เวลล์ (Cockerell, 1985: 56-60)
อธิบายว่า...

3.4 กรณีผู้แต่งคนไทย เขียนเอกสารเป็นภาษาต่างประเทศ ให้ใส่ชื่อและนามสกุล เช่น
เกษม สุวรรณกุล ให้เขียนว่า (Kasem Suwanagul, 1982: 60-75)

3.5 กรณีผู้แต่งมีฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ สมณศักดิ์ หรือเป็นองค์กร หน่วยงาน ให้คงไว้
ตามเดิม เช่น (กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์, 2516: 16-25), (สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ [จวน
อุทฺฺฐายี], 2512: 95), (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2540: 27)

3.6 กรณีผู้แต่งหลายคน

ผู้แต่ง 2 คน ให้ระบุผู้แต่งทั้ง 2 คน โดยมีคำว่าและคั่นระหว่างกลาง เช่น (ชุตินา
สัจจานันท์ และนันทิภา มีแต้ม, 2530: 17-25), (Marks and Neilwson, 1991: 26-29)

ผู้แต่ง 3-6 คน ให้ระบุผู้แต่งทุกคน โดยใช้เครื่องหมายจุลภาค (,) คั่นผู้แต่งทุกคน
ยกเว้นคนสุดท้ายให้คั่นด้วยคำว่า “และ” เช่น (เจือ สตะเวทิน, ฐะประณี นาคกรรพ และประภาศรี
สีหอำไพ, 2519: 98-100)

ผู้แต่งมากกว่า 6 คน ให้ระบุเฉพาะชื่อ 3 คนแรก และตามด้วยคำว่า “และคณะ”
ถ้าเป็นภาษาต่างประเทศให้ตามด้วยคำว่า “and other” หรือ “et al” (กอบแก้ว โชติบุญชร, สุกานดา
ดิโพธิ์กลาง, กาญจนา ใจกว้าง และคณะ, 2540: 42), (Sarton, Saffdy, Gate et al., 1982: 67)

3.7 อ้างเอกสารของผู้แต่งคนเดียวกัน และมีหลายเรื่อง แต่มีปีที่พิมพ์เดียวกัน ให้ใส่ ก ข
ค กำกับ หรือ a b c ถ้าเป็นภาษาต่างประเทศ เช่น (ธานินทร์ กรัยวิเชียร, 2520 ก: 64-75), (ธานินทร์
กรัยวิเชียร, 2520 ข: 52-55)

3.8 กรณีอ้างอิงเนื้อหาที่เหมือนกัน สอดคล้องกัน หรือ มีความหมายเดียวกัน ของผู้แต่ง
หลายคน ให้ระบุผู้แต่งและรายละเอียดทุกคนโดยใช้เครื่องหมายอัฒภาค (;) คั่น เช่น (ธงชัย

สันติวงษ์, 2533: 45-47; นิพนธ์ จิตต์ภักดี และทิพาพันธ์ สังฆพงษ์, 2547: 15)

3.9 กรณีที่เอกสารไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ ให้ลงรายการว่า ม.ป.ป. หรือ n.d. ในกรณีภาษาต่างประเทศ เช่น (นริศรา รัฐะธรรมานนท์ และคณะ, ม.ป.ป.: 12)

3.10 กรณีอ้างอิงเอกสารต่อจากเอกสารอื่น

1) หากให้ความสำคัญกับเอกสารต้นฉบับเดิมมากกว่า ให้ลงรายการของเอกสารต้นฉบับตามด้วยคำว่า “อ้างถึงใน” หรือ “quoted in” หรือ “cited by” ในกรณีเอกสารภาษาอังกฤษ แล้วจึงอ้างรายการเอกสารรอง เช่น (ม.ล.จ้อย นันทิวชิรินทร์, 2514: 110 อ้างถึงใน วัลลภ สวัสดิวัลลภ, 2534: 171), (Felix, 1993: 17 quoted in Rampel, 1994:94)

2) หากให้ความสำคัญกับเอกสารรองมากกว่า ให้ลงรายการเอกสารรองตามด้วยคำว่า “อ้างจาก” หรือ “quoting” หรือ “citing” ในกรณีภาษาต่างประเทศ แล้วจึงอ้างรายการเอกสารต้นฉบับเดิม เช่น (วัลลภ สวัสดิวัลลภ, 2534: 171 อ้างจาก ม.ล.จ้อย นันทิวชิรินทร์, 2514: 110), (Rampel, 1994: 94 citing Felix, 1993: 17)

3.11 กรณีเอกสารอ้างอิงไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง แต่ปรากฏชื่อบรรณาธิการ (ed.) ผู้รวบรวม (comp.) หรือ ผู้แปล (trans.) ให้ลงชื่อบรรณาธิการ ผู้รวบรวม หรือผู้แปล เช่น (สัมพัทธ์ นนัสไพบูลย์, บรรณาธิการ, 2541: 25), (Normans, ed., 1999: 68-72)

การลงรายการเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (Reference)

ใช้การลงรายการอ้างอิงแบบสมาคมจิตวิทยาอเมริกา (American Psychological Association, APA) ระบุเฉพาะรายการที่ถูกอ้างอิงในเนื้อหาของบทความเท่านั้น โดยให้เรียงเอกสารภาษาไทยไว้ก่อนภาษาอังกฤษ และให้เรียงเอกสารปฐมภูมิไว้ก่อนเอกสารทุติยภูมิ แสดงการลงรายการเพื่อเป็นตัวอย่างดังนี้

1. **หนังสือทั่วไป** ให้ลงรายการเรียงตามลำดับ ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// **ชื่อหนังสือ**.// ชื่อชุดหนังสือและลำดับที่(ถ้ามี).// เล่มที่ใช้อ้าง(ถ้ามี).// (ครั้งที่พิมพ์).// สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์. **เช่น** เทพนารินทร์ ประพันธ์พัฒนา. (2548). **วิศวกรรมเครื่องมือ (Tool engineering)**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์. Longman, S.V. (2004). **Page and stage: An approach to scrip analysis**. Boston, MA: Pearson.

2. **หนังสือรวมเรื่อง** ให้ลงรายการเรียงตามลำดับ ผู้เขียนบทความ.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ./ในชื่อบรรณาธิการ, ตำแหน่ง(ถ้ามี)// **ชื่อหนังสือรวมเรื่อง**// (หมายเลขหน้าบทความ).// ชื่อจังหวัดที่พิมพ์:/ชื่อสำนักพิมพ์. **เช่น**

สุปราณี แจ้งบำรุง. (2546). ปริมาณสารอาหารอ้างอิงที่ควรได้รับประจำวัน. ใน สุปราณี แจ้งบำรุง และคณะ, บรรณาธิการ. **ปริมาณสารอาหารอ้างอิงที่ควรได้รับประจำวันสำหรับคนไทย พ.ศ. 2546** (พิมพ์ครั้งที่ 3 หน้า 21-26). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (รสพ).

3. **หนังสือแปล** ให้ลงรายการเรียงตามลำดับ ชื่อผู้แต่ง //(ปีที่พิมพ์) //**ชื่อหนังสือแปล** // แปลจาก/**ชื่อหนังสือต้นฉบับ** //(พิมพ์ครั้งที่) //โดย/ชื่อผู้แปล //สถานที่พิมพ์/สำนักพิมพ์. เช่น พารากินสัน, ซี บอร์โทโค และรัสตอมจิ, เอ็ม เค.(2536). **การบริหารยุคใหม่**. แปลจาก Rarities in management. โดย เริงค์ศักดิ์ ปานเจริญ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

4. **วิทยานิพนธ์และดุฎิณีพนธ์** ให้ลงรายการเรียงตามลำดับ ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ //(ปีที่วิจัยสำเร็จ) //**ชื่อวิทยานิพนธ์** //วิทยานิพนธ์ปริญญา(ระดับ)/ชื่อสาขาวิชา/สังกัดของสาขาวิชา/มหาวิทยาลัย. เช่น

เข็มทอง ศิริแสงเลิศ. (2540). **การวิเคราะห์ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชนกรุงเทพมหานคร**. ดุฎิณีพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุฎิณีบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

5. **รายงานการวิจัย** ให้ลงรายการเรียงตามลำดับ ชื่อผู้วิจัย //(ปีที่พิมพ์) //รายงานการวิจัย เรื่อง/...//สถานที่พิมพ์/ผู้จัดพิมพ์. เช่น

ชวนพิศ สุทัศนเสถียร. (2534). **รายงานการวิจัยเรื่อง การใช้และไม่ใช้บริการกฤตภาคของ นักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

6. **วารสาร** ให้ลงรายการเรียงตามลำดับ ชื่อผู้เขียนบทความ //(ปีที่พิมพ์/เดือน) //**ชื่อบทความ** //ชื่อวารสาร //ปีที่(ฉบับที่),เลขหน้าบทความ. เช่น

ประหยัด หงษ์ทองคำ. (2544, เมษายน). **อำนาจหน้าที่ของรัฐสภาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540**. รัฐสภาสาร, 49 (4), 1-16.

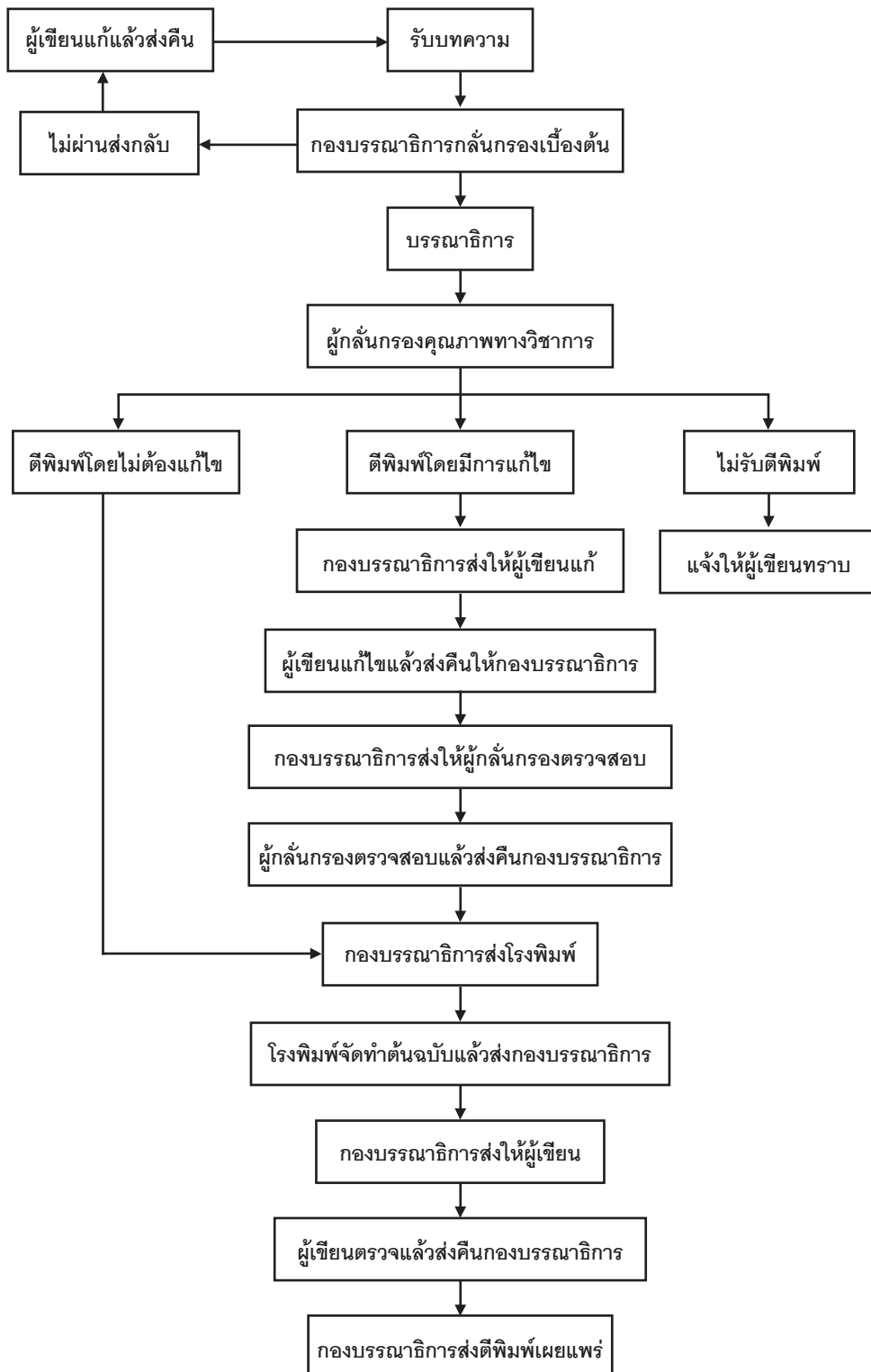
7. **หนังสือพิมพ์และกฤตภาค** ให้ลงรายการเรียงตามลำดับ ชื่อผู้เขียนบทความ //(ปีที่พิมพ์/เดือน/วันที่) //**ชื่อบทความ** //ชื่อหนังสือพิมพ์/เลขหน้าบทความ. เช่น

ทิมข่าวเศรษฐกิจ. (2545, กันยายน 18). **ผลพวงแห่งการพัฒนา 4 ทศวรรษ บทเรียนแผน 9-ก้าวอย่าง ยั่งยืน**. มติชน, 7.

8. **อินเทอร์เน็ตหรือเว็ลด์ไวด์เว็บ** ให้ลงรายการเรียงตามลำดับ ชื่อผู้จัดทำเว็บไซต์ //(ปีที่เข้าถึง) //ชื่อเว็บไซต์ /<แหล่งที่อยู่ที่สามารถเข้าถึงได้>/(วันที่เข้าถึง). เช่น

มหาวิทยาลัยนเรศวร, สำนักหอสมุด. (2548). **ฐานข้อมูลทรัพยากรห้องสมุด**. <<http://library.nu.ac.th/>> (1 ตุลาคม)

ขั้นตอนการพิจารณาตีพิมพ์ผลงานวิชาการในวารสารสังคมศาสตร์วิจัย

หนังสือนำเสนอบทความวิจัย

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เรียน บรรณาธิการวารสารสังคมศาสตร์วิจัย

เรื่อง นำส่งบทความวิจัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เอกสารบทความวิจัยจำนวน 3 ชุด

2. CD บทความวิจัยจำนวน 1 แผ่น (พิมพ์ด้วยโปรแกรม Microsoft word 2007)

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว ชื่อ และ นามสกุล .....

I, Mr./Mrs./Miss Name & Surname .....

(ชาวไทยระบุทั้งชื่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ชาวต่างชาติระบุเฉพาะชื่อภาษาอังกฤษ)

ที่อยู่เพื่อการติดต่อโดยละเอียด ..... แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ ..... จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์.....

โทรศัพท์เคลื่อนที่..... โทรสาร ..... E-mail: .....

ขอส่งบทความวิจัย ไม่เป็น หรือ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร.....

สาขา..... มหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา ..... ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ชื่อบทความภาษาไทย .....

2. ชื่อบทความภาษาอังกฤษ .....

3. เจ้าของผลงาน (ระบุคำนำหน้าชื่อ นาย นาง นางสาว พระมหา เป็นต้น ซึ่งไม่ใช่ตำแหน่งงาน/ตำแหน่งทางวิชาการ)

คนที่ 1 ชื่อ (ภาษาไทย).....(ภาษาอังกฤษ).....

ตำแหน่งงาน/ตำแหน่งทางวิชาการ .....

สถานที่ทำงาน/สถาบันการศึกษา .....

คนที่ 2 ชื่อ (ภาษาไทย).....(ภาษาอังกฤษ).....

ตำแหน่งงาน/ตำแหน่งทางวิชาการ .....

สถานที่ทำงาน/สถาบันการศึกษา .....

คนที่ 3 ชื่อ (ภาษาไทย).....(ภาษาอังกฤษ).....

ตำแหน่งงาน/ตำแหน่งทางวิชาการ .....

สถานที่ทำงาน/สถาบันการศึกษา .....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ นอกจากนี้ ผลงานดังกล่าวยังไม่เคยเผยแพร่ในที่ใด

ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนการพิจารณาเพื่อเผยแพร่ในที่อื่น และจะไม่ส่งเพื่อเผยแพร่ในที่ใดภายใน 90 วัน

จึงขอส่งบทความมาเพื่อพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

รับบทความเมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

ลงชื่อ..... (ผู้ส่งบทความ)

ลงชื่อ ..... (ผู้รับบทความ)

(.....)

ใบสมัครสมาชิก

วารสารสังคมศาสตร์วิจัย

JOURNAL FOR SOCIAL SCIENCES RESEARCH

กำหนดออก ปีละ 2 ฉบับ
ค่าสมัครสมาชิก 1 ปี 220 บาท (รวมค่าจัดส่งทางไปรษณีย์)
จำหน่ายปลีก ฉบับละ 120 บาท
บอกรับตั้งแต่ ปีที่.....ฉบับที่.....เป็นเวลา.....ปี
ชื่อ.....นามสกุล.....
ที่ทำงาน.....
โทรศัพท์..... โทรสาร.....
ที่บ้าน.....
โทรศัพท์..... โทรสาร.....
สถานที่จัดส่ง
 ที่ทำงาน ที่บ้าน
(ลงชื่อ).....

ชำระค่าสมาชิกโดย

- เงินสด ในนาม.....
- ธนาคา (ส่งจ่าย ปณ. สนามจันทร์) ในนาม อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000 โทรศัพท์ 0-3426-1021-36 โทรสาร 0-3426-1071
- โอนเงินเข้าบัญชีออมทรัพย์ ในนาม วารสารสังคมศาสตร์วิจัย (มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม)
ธนาคารกรุงไทย สาขานครปฐม เลขที่บัญชี 701-0-68818-4 พร้อมแฟกซ์หลักฐาน
การโอนเงินและที่อยู่สำหรับจัดส่งวารสารฯ มาที่ โทรสาร 0-3426-1069

หมายเหตุ เริ่มออกปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2553

